

Dogodilo se:

* Predsjednik Stipe Mesić primio je odličje svoje bivše stranke, HNS-a, za promicanje demokracije. Naravno, pritom je istaknuo da je on nestranačka ličnost. Licemjerno.

* Goran Granić, potpredsjednik RH, čovjek za specijalne zadatke izgubio je živce i rekao neka zašute svi oni koji tvrde da je Gotovina tamo gdje Vlada kaže da nije. Nakon izbora moći će birati manje stresne poslove.

* Zdravko Tomac, poznati SDP-ovac, napustio je SDP, rekavši da je to kao da napušta ženu. Ipak, već je nakon dva dana, s drugom, najavio izlazak na izbore. Hoće li to biti plodotvorno, vidjeti ćemo.

I rekli su:

"Neka im oprostí tko god hoće, ja ne mogu".

Kata Šoljić, majka četiri hrvatska branitelja koj i su poginuli u Vukovaru, o oprostú. (Novi list)

Predsjednik Hrvatske bratske zajednice ponosan na gradonačelnika Clevelanda Luketich: Kuchinich može postati i američki predsjednik

Atlanta - Amerikanci hrvatskog podrijetla bili bi vrlo ponosni da Dennis Kuchinich postane predsjednikom Sjedinjenih američkih država. Izjavio je to Bernard M. Luketich, predsjednik Hrvatske bratske zajednice, uoči konvencije u Atlanti.

U intervjuu za Atlanta Journal-Constitution Bernard Luketich je spominjući kandidaturu Dennisa Kuchinicha kao člana HBZ-e iz države Ohio, izjavio kako će on realno vrlo teško doći do pobjede. Dennis je znao iznenaditi i u nekim drugim situacijama. Nitko nije vjerovao ni da bi on mogao pobijediti na izborima za gradonačelnika Clevelanda, pa je ipak uspio.

Kuchinichevu kandidaturu za predsjednika Amerike Bernard Luketich je naveo kako bi pokušao privući interes javnosti za skup Hrvatske bratske zajednice čijih će 500 članova sudjelovati na konvenciji u Atlanti, (Slobodna Dalmacija 19.9.)

terima? Vrlo jednostavno: policija treba uhvatiti te "umjetnike" i njih i njihove roditelje prisiliti da sa četkicom za zube te očiste, uz zatvor i novčanu naknadu onima koji su poštećeni. Tek tako, kad nekog udariš po džepu, shvatiti će što se događa. No, bojim se da će se bilo što primijeniti.

I naš predsjednik Mesić se ispričao Srbima. Već odavno smo mi znali da se nešto iza brda valja, znali smo da se on sprema na nešto slično. Svi se sjećamo onih njegovih riječi "kako smo svi krivi" ili nešto slično, no da će se ispričati - to je zaista prešlo sve mjere. Velika većina Hrvata su užasnuti njegovim djelom, a svijet, ili bolje rečeno čelnici koji su nam tako jako "naklonjeni" bili za vrijeme agresije na Hrvatsku, sada uživaju. Konačno nekakvo kulturno ponašanje, oni govore: svi se ispričavaju, elem, svi su krivi.

Nema dovoljno jakih riječi kojima bih izrazila svoju osudu isprike predsjednika Mesića, pa zato ostanimo samo na tome: koji puta treba znati i šutjeti, predsjedniče Mesiću, a ne svašta govoriti. Možda je gosp. Mesić probao zaboraviti brojne žrtve agresora, nevine ljude koji su stradali na najstrašnji način. Žalosno, predsjedniče Mesiću, žalosno, što ste učinili u Beogradu!

Naš sv. Otac Papa nije dobro. Po riječima odgovornih iz Rima sve je lošije stanje njegovog zdravlja. No i u ovim teškim trenucima on izgleda nas, Hrvate, ne zaboravlja, pa nam je uzvisio nadbiskupa Bozanića u kardinala. Malo je čelnika voljelo nas Hrvate kao naš sv. Otac Papa. Pitanje je samo: jesmo li zaslužili tako veliku ljubav velikog čovjeka? Gledajući na razne događaje u Hrvatskoj ovih dana, nisam sigurna, no ja možda puno ne znam. Ipak, čini mi se da nam se crno piše.

Zamislite, samo nekoliko bisera: gosp. Ivicu Zduniću, poznatom poslovnom čovjeku naše zajednice Grad Zagreb je prodao tuđe zemljište, i on nažalost čak ne može dobiti (za sada) svoje novce natrag. Jedan od naših sugrađana imao je krasnu kuću na Krku. "Draga povjerljiva" susjeda prodala je tu kuću nekome, uzela novac i ta se stvar već oko 4-5 godina muči po sudovima. Ono što bi trebalo biti vrlo jednostavno, uopće nije. Recimo, pričala mi je jedna poznata koliko koraka treba poduzeti kako bi dobili promjenu adrese. Nakon nekih 15-tak minuta razglabanja, ja sam odustala slušati, jer što je previše, zaista je previše za nekog tko je na odmoru u Hrvatskoj. Čini mi se da tamo u Hrvatskoj ima onih čiji je posao što više zakomplicirati već ionako težak život prosječnog Hrvata.

Pred Hrvatima u domovini su izbori. Postavljala sam svima pitanje tko bi mogao izvući Hrvatsku iz blata u kojem se nalazi. Nitko od mojih poznatih mi nije mogao odgovoriti, a većina mojih sugovornika neće ni izaći na biralište, jer ne smatraju da će njihov glas donijeti bilo kakvu razliku. Govore oni, glasali smo do sada, nadali se nečemu, a gledajte ovo oko nas. Vrlo je uvriježeno mišljenje da su svi koji se bore za vlast jednako loši! Jedan mi je poznanik čak i ovo rekao: "Možda bi bilo najbolje da nas Hrvate netko usvoji, možda bi bilo bolje u Hrvatskoj."

Da, tako i ja mislim.

Valentina

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Cijena \$3.00

Broj 125 - 05. X 2003.

Hrvatska ISKRA

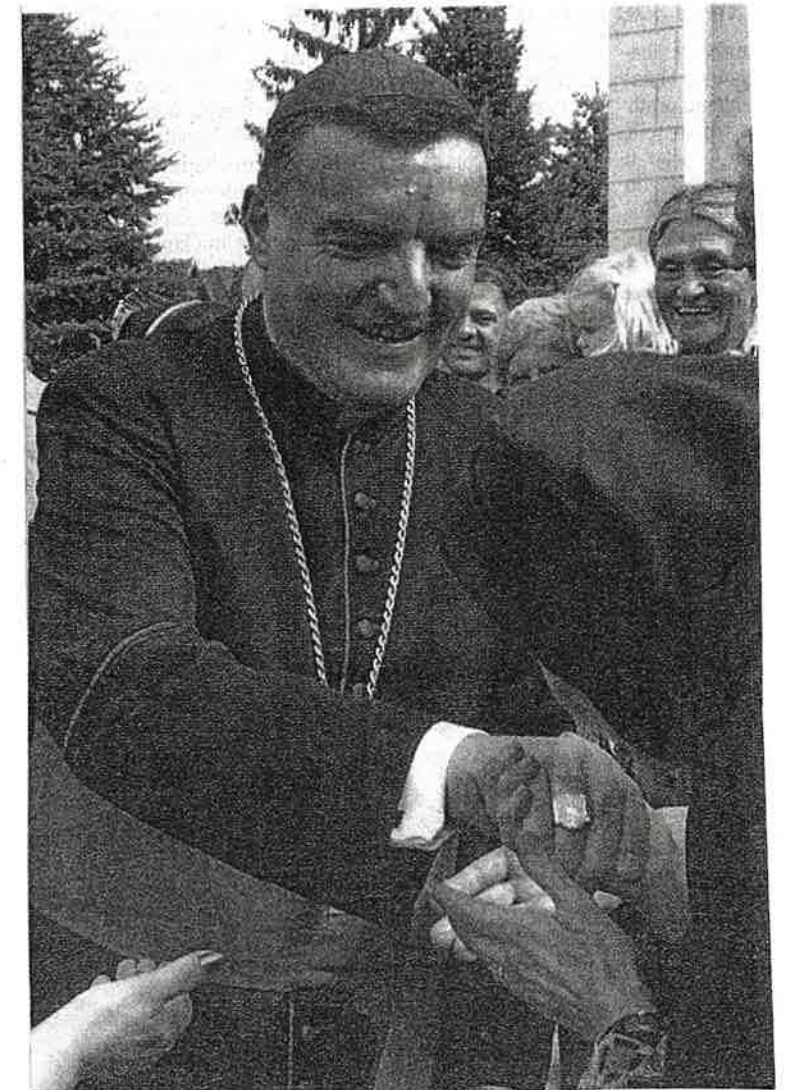
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal

(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU:

- Papa je jako loše, molite za njega!
- Imamo kardinala!
- Isprika predsjednika Mesića u Beogradu
- Izbori 23. studenog
- Sanader: Vlada želi onemogućiti glasanje dijaspor
- Sjećamo se žrtava
- Zaraza virusom netolerancije
- Donatoru prodali tuđe zemljište
- Obilježena deseta obljetnica Zida boli
- Vinkovačke jeseni
- Dan vinčanja
- Visovac na Krki
- August Harambašić
- Hvala, prof. Vranešiću
- Vaše zdravlje
- Rekli su....
- Motrište

Imamo kardinala!

Motrište

Upravo sam se vratila iz Hrvatske. Mnogo se toga dogodilo u našoj zajednici, mnogo sam doživjela u Hrvatskoj - koliko bih toga imala za reći, a mjesta je tako malo!

Prva i jedna od najvećih stvari koje su se dogodile u Torontu, dok sam bila u Hrvatskoj, vrlo je važna presuda u korist gosp. Bezića, a protiv četvorice čelnika Hrvatske Kreditne Zadruga. U svezi tužbe gosp. Duška Bezića protiv upravitelja i 3 direktora HKZ, 15. rujna 2003., na sudu saslušana je žalba tuženih (upravitelja i 3 direktora). Žalba je napravljena u ime Kreditne zadruge. Žalba je bila podnesena zbog odluke suda od 25. lipnja 2003. godine. Tom odlukom sud je dao dozvolu g. Beziću da može na budućim raspravama upotrebiti dokumente koji su u njegovom posjedu i pred Sudom. Sud je odbio žalbu četvorice čelnika HKZ-e i dosudio da sve troškove ove rasprave snosi podnositelj žalbe, uključivši i troškove g. Bezića za ovaj proces, u sumi od \$6,000.

Ovo je samo početak, a stara grčka poslovice kaže "Početak je polovica svega!"

Mnoge su me stvari razalostile u Hrvatskoj. Recimo, u Kutini mala Ela, HIV pozitivna djevojčica upravo pati. Roditelji masovno ispisuju djecu iz njenog razreda, iz same škole, jer se kako govore, boje bolesti koji bi Ela mogla prenijeti na njihovu djecu. Žalosno, ali istinito. Ne znam u kojem to svijetu žive roditelji te djece u Kutini, no postavlja se i daljnje pitanje: gdje je privatnost Ele i njenih skrbnika (jer su Ela i njena sestra izgubile roditelje od HIV-a), roditelja djece iz razreda, kao i oholost tih istih roditelja koji zaboravljaju da smo danas zdravi, a sutra možda već i bolesni. Kolo sreće se okreće. Jesmo li mi Hrvati postali bešćutni? Ili smo samo neinformirani kako se HIV prenosi?

Pa onda recimo, razgovarajmo o mladim "umjetnicima", koji se bave "oslikavanjem" gradova po Hrvatskoj. Zagreb je uništen grafitima, gotovo da nema zida na kojem nema nekakvog grafita, a vrlo često "umjetnici" potpisuju svoja "umjetnička" djela, pa tako možete vidjeti imena luda na raznim zidovima. Jasno, naša policija malo vidi, a još manje reagira, a roditelji i nastavnici kao da su zaboravili što im je činiti. Kako novinski članci u Hrvatskoj govore jedan od tih "umjetnika", sin jedne diplomatkinje, otišao je na maturalni put u Njemačku i tamo se okušao u svojoj umjetnosti, no njemački policajci su ga vrlo brzo uhvatili na djelu i strpali su ga u zatvor. I sad dolazi ono najinteresantnije: ljudi u Hrvatskoj se čude, posebno profesori iz njegove škole, zašto tako oštar odnos prema njihovom učeniku, jer on je načinio "samo nekoliko črkarija" na nekom zidu!!!

Ne znam, ali čini mi se da je nešto pomiješano u glavama Hrvata, bar u nekim. Zamislite kad vam neka budala dođe i tek omaljanu fasadu, koju ste tako skupo platili, uništi raznim grafitima. Umjetnost, netko će reći?! Zaista, zašto onda nema te umjetnosti na Školi za primjenjenu umjetnost, u koju ide taj učenik, ili na njegovoj vlastitoj kući?

Gospodo, Zagreb je u užasnom stanju zbog grafita, ali ne samo Zagreb - mnogi gradovi Hrvatske. Sramotno je to što je dozvoljeno djeci, ili onima koji misle da su iznad zakona, a mnogi si to umišljaju, ili im to tatice na pozicijama omogućuju. Ljudi govore: A što s grafi-

Sadržaj:

Pismo urednice	2
Vijesti iz zajednice	3
Papa je jako loše	4
Imamo kardinala	4
Isprika u Beogradu	5-6
Izbori u Hrvatskoj	7
Skandal u Hrvatskoj	8
Slučaj gen. Gotovine	9
Gospodarstvo	10-11
Kako se živi u Hrvatskoj	12
Kaznene prijave protiv Pašalića	13
Donatoru prodali tude zemljište	13
Tortura na šalterima	13
Sjećamo se žrtava	14
Turizam	15
Jeste li čuli?	16
D. Borovčak: Hello Toronto-ovdje Zagreb	17
Vijesti iz Bosne i Hercegovine	18-19
M. Vuković: Za čavrljanje	20
Redrawing Bosnian borders	21

Viewpoint from Brac	21
Thank you, Mr. Vranesic	22
The story of the Croatian national theatre	23-24
Hrvatska povijest	25
Mojim očima (i srcem)	26-27
Mužikaši	28
Vječna ljepota Gacke	29
August Harambašić	30
Tradicije	31
Naše selo i književnost	32
Visovac na Krki	33
Povijest Dubrovnika	34-35
Poklečki baruni	36
Kultura	37
Zanimljivosti	38
Događaji u našoj zajednici	39-45
Zdravlje	46
Za svakog ponešto	47
Motrište	48

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Tri tjedna nije baš kratko vrijeme, no u Hrvatskoj za mene nije bilo dovoljno. Bilo je toliko toga što sam poželjela vidjeti, posjetiti s prijateljima, no ovaj realni život zove natrag. Sve tamo je proteklo baš kao u snu, jer meni je u Hrvatskoj zaista lijepo. Posjetila sam nekoliko mjesta na kojima već dugo nisam bila: Dubrovnik, Vinkovac i nešto zaista posebno, "Vinkovačke jeseni", i na kraju - još sam jednom prošla Vukovarom, no o tome u sljedećem broju HI. No, nije to sve gdje sam bila, ali ovo je najvažnije, o čemu ćemo pisati u ovom i narednim brojevima. Još jednom zahvaljujem svima koji su u Hrvatskoj dali sve od sebe, kako bi mi ovdje osjetili toplinu domovine.

U Kanadi se mnogo dogodilo dok mene ovdje nije bilo. Prvo, došla je prva presuda na sudu koji je podigao gosp. Dušan Bezić protiv četvorice čelnika Hrvatske Kreditne Zadruga. O tome više na str. 3. Imali smo i izbore u Ontariju, tako su sada na vlasti liberali sa velikom većinom. Vidjeti ćemo kako će oni raditi, jer naš Ontario zaista treba dobre "gospodare", ovo je ipak najvažnije provincija u Kanadi. Pred koji dan poginula su dvojica mladih kanadskih vojnika u Afganistanu. Mi Hrvati dobro znamo što znači gubiti mlade, posebno od mina. Mi iz HRVATSKE ISKRE pridružujemo se žalosti u Kanadi za poginulim mladim vojnicima, a ozlijeđenima želimo brzo ozdravljenje.

U Hrvatskoj se mnogo događa. Prije svega moram reći: Hrvatska je pod strašnim pritiskom Europe, posebno zbog generala Gotovine. Gledajući sve to u jednom sam trenutku pomisla da se prema Hrvatskoj svijet ponaša kao da smo mi bili agresori, a ne žrtva. Tko zna kako će se Hrvatska odhrvati tim strašnim pritiscima gotovo svih svjetskih udruga, posebno EU-a. Mi zaista nemamo dovoljno stranica u našoj ISKRI kako bi vam i jednu desetinu predstavili, pa se danas ograničavamo samo na jedan mali isječak iz života Hrvatske. Izvješćujemo vas o događajima koji su ne samo interesantni, već su takove prirode da će vas sigurno zanimati. Neki su me događaji zaista potresli dok sam bila tamo: recimo slučaj male Ele, koja je u jednom trenutku bila u razredu samo s jednim djetetom. Sva ostala djeca bila su maknuta iz razreda. Zatim, isprika predsjednika Mesića Srbima. Kako o tome pišem u motrištima, ostavimo sada to na stranu.

No, ono što je mene najviše razveselilo, ali i ražalostilo dok sam bila u Hrvatskoj dogodilo se 14. rujna u "Croatia" restoranu. Počasni gost bio je naš slikar prof. Ilija Vranešić. Tada su predsjednik folklornog društva "Hrvatska" Miss. i samo društvo organizirali ručak u čast gosp. Vranešića, kako bi mu zahvalili za sva dobra. Zaista sam sretna da se konačno netko sjetio kako treba slaviti ljude koji su sebe dali zajednici! Koliko ima ljudi među nama, posebno onih starijih koji su već i zdravlje izgubili, a radili su koliko su mogli i kad je trebalo. Mnogi do danas nisu nikad dobili nikakav znak zahvalnosti. Duboko sam svjesna da nitko od njih nije radio zbog neke zahvalnosti, već iz potrebe, iz onoga što osjećamo u srcu, iz ljubavi prema Hrvatskoj. Ipak, vrijeme je da netko učini nešto za sve one koji su obogatili našu zajednicu, za one koji su pod najtežim okolnostima ponosno nosili hrvatski barjak.

Srdačan pozdrav,

Valentina

We invite the readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to the length or libelous statements. All letters must include your first and the last name; your address and telephone number.

Za svakog ponešto....

Nekoliko dobrih recepata Sladoled torta

Materijal: 6 jaja (biskvit) 6 žlica prženih oraha, 2 žlica škrob. brašna (gustin) bez rastapanja, 1 žlica kakaoa, 6 žlica šećera - ispeci u okruglom obliku.

Fila: od 20 dkg šećera u prahu oduzmi 6 člica, ono ostalo umuti sa 20 dkg margarina i 6 žumanjaca. Za to vrijeme izlupaj na pari 6 bjelanjaca sa onih 6 žlica šećera. Kad se masa ohladi ovu smjesu sa margarinom, i 3 vrećice vanili šećera i 6-7 žlica prženih mljevenih oraha stavi na ohlađenu tortu. Povrh toga stavite 3 ulupana šlaga sa šećerom, a nakon toga stavite tako pripremljenu tortu na led.

Torta je izvrsna! Probala sam ju u Vinkovcima, u kući Katice Tomašković, i upravo garantiram za nju! Nadam se da će ova torta ukusiti i Vaš stol ovih dana.

Lignje na dubrovački (za 2 osobe)

Sastojci: Ulje za prženje, 0,80 dkg velikih lignji, sol, po želji limun
Priprema: Lignje se očiste, rastvore i lagano natuku te narežu na šire rezance. Dobro se posuše, stave u teču (zdjelu za kuhanje) i preliju hladnim uljem tako da ih ulje skroz prekrije. Teča se poklopi i stavi na laganu vatru da se radi 10-etak minuta. Kad lignje omekšaju, pojača se vatra i nakon 3-4 minute sve je spremno. Ocijede se iz ulja, posole, i doda se limun po želji. Servira se kao predjelo ili glavno jelo uz salatu od rikule i krumpira.

Pekmez od šljiva (bistrica)

Preberi šljive, operi ih, izvaditi koštice i drške i kuhaj ih tako dugo dok ne nastane gusti pekmez. Treba neprestano miješati. Gotov je pekmez onda, kada je tako gust, da ne curi kad se podiže kuhača.

(Opaska urednice: Pekmez je puno bolji i lijepo miriše, ako se na kraju doda malo ruma. Bar je tako moja pokojna mama priređivala pekmez koji ja još i danas dobro pamtim)

Nasmijte se s nama....

- Marko, kako ti je bilo na ispitima?
- Bilo je k'o u Crkvi!"
- U Crkvi?
- Dok je profesor postavljao pitanja, ja sam se križao, a kad sam ja odgovarao, on se križao.
- Sine, razbio si porculansku figuru staru više od 300 godina!
- Tata, a ja sam se tako uplašio da je bila nova!

- Jesi li vidio moju kćer, svaki je dan sličnija meni - kaže ponosni otac.
- Pa zar se to ne može spriječiti?

- Žena pita muža:- Dragi, kad bi morao birati između lijepe i mlade žene, koju bi izabrao?
- Ni jednu, ni drugu, dušo. Ti znaš da volim samo tebe.

- Davore, poznaješ li ti koju ljekovitu bilju?" -pita učiteljica.
- Vrbu!
- Zar je vrba ljekovita?
- Jest! Vrbova šiba je izliječila jedinicu iz moje matematike.

Posvadili se muž i žena. Kad se muž vratio kući s posla, nađe ceduljicu na kojoj je pisalo:"Ručak je u knjizi kuharice na strani 215, a večera na 317.

- Kad si se ženio, rekao si da je uzimaš zato što je pametna.
- Tako je!
- A zašto se sada rastajete?
- Zato što je previše pametna!

- Mama, zašto se ženske na dan vjenčanja oblače u bijelo?
- Zato što im je to najljepši dan u životu.
- Zašto se onda muškarci oblače u crno?

I kad umrem....

I kad umrem pjevat će Slavonija, stara mati žita i šuma, široka ravan, pradavna Panonija, kad zapjeva i sunce, silazim s uma....

Pjevaj majko ratara i bekrija, pjesmu ovu što nam život vara, konje vrane kad osedla Šokadija, vrisne pjesma od plamena i žara....

Sve nek pjeva gdje mi je Slavonija, crnica klasa i oluja ravnih, ostavih staru - to je pjesma tvoja, što pjevaju kosci i ratari davni....

Pjevaj majko ratara i bekrija, pjesmu ovu što nam život vara, konje vrane kad osedla Šokadija, vrisne pjesma od plamena i žara....

Pjeva Kičo Slabinac

Sa Vinkovačkih jeseni, mimohod

- Gospođo, vašem mužu divno pristaje sijeda kosa.
- E, draga moja, to je i moja zasluga.

- Žena mužu:- Mali neće nikako da spava. Da mu nešto zapjevamo?
- Nemoj, pokušaj najprije na lijep način.

- Za vrijeme rata, oficir upita župnika: -U slučaju potrebe, koliko vojnika bi moglo spavati u vašoj crkvi?
- Ne znam za vojnike, ali dok ja propovijedam, spava oko 500 ljudi.

Srednjoškolac dolazi liječniku:-Što tebe muči, mladiću"

- Pričam u snu.
- Pa to nije strašno.
- Kako nije kad mi se cijeli razred smije!

- Žena mužu:-Noćas si u snu više puta ponovio "Suzi, Suzi!" Tko ti je ta Suzi?
- Suzi je rasna kobila na koju sam se u trkama kladio.
- Vrativši se s posla, muž pita ženu ima li što novo.
- Ima - odgovori ona - zvala te je ona kobila Suzi.

("Više smijeha, više zdravlja" Ilija Dilber

Želite zaraditi više novaca? Jedna od najboljih mogućnosti je raditi na sprječavanju raka. Taj business je jedini, kojeg odobrava "Cancer Prevention Coalition". Više o tome pogledajte na web stranici: www.croatianmall.com/goricanec

Pogledajte i video.

Svakako nazovite na besplatan broj: 1-888-782-5590 ili nas kontaktirajte na naš e-mail:

goricanec@rogers.com

Drago i Rozalia Goričanec

EPIDEMIJA BOLESTI TIROIDNE ŽLIJEZDE

Broj novoregistriranih bolesnika u ambulanti za bolesti štitnjače KB-a Split porastao je za 400 posto, a žena je osam puta više nego muškaraca. Ne zna se je li riječ o osjetljivosti žena na stresne situacije ili je baš uzrok njihova grada, jer upravo stres i sve teške životne situacije mogu biti pravi upaljač za ovu bolest. Ubrzan rad srca, nervoze, nagla mršavljenja ili debljanja, slabosti... ako se ne liječe, bolesti štitnjače mogu od života napraviti pravi pakao

Štitnjača (Glandulae thyroideae), mala žlijezda smještena nešto iznad udubine na dnu vrata, postaje globalni problem među ženskim stanovništvom. Posljednjih godina broj novoregistriranih bolesnika u ambulanti za bolesti štitnjače KB-a Split porastao je za 400 posto, a žena je osam puta više nego muškaraca. Ne zna se je li riječ o osjetljivosti žena na stresne situacije ili je baš uzrok njihova grada, jer upravo stres i sve teške životne situacije mogu biti pravi upaljač za ovu bolest. Ubrzan rad srca, nervoze, nagla mršavljenja ili debljanja, slabosti... ako se ne liječe, bolesti štitnjače mogu od života napraviti pravi pakao, ali uz pravodoban pregled i današnje medikamente sve se da svesti na obvezu uzimanja tableta. Najgori je naravno rak štitnjače koji stimulira brojna zračenja iz okoline, no i tu su mogućnosti ozdravljenja bolja nego kod drugih karcinoma, daje dobru nadu pacijentima dr. Darijo Radović, specijalist Odjela nuklearne medicine pri kojem se nalazi ambulanta za bolesti štitnjače.

Žlijezda se sastoji od lijevog i desnog režnja koji su povezani središnjim dijelom (istmus). Njezina normalna težina je 16 do 25 grama i kao takva nije uočljiva pod kožom, ali kako se u bolesti često povećava, to može biti jedan od prvih uočljivih simptoma. Uloga štitnjače je da stvara hormone potrebne za uredno funkcioniranje čitavog organizma, jednostavno utječe na gotovo sve organe, rad srca, probavu... Štitnjača proizvodi trijodtironin T3 i tiroksin T4. No rad štitnjače zapravo nazire žlijezda hipofiza smještena na bazi mozga, i to pomoću trećeg hormona TSH.

Bolesti štitnjače možemo podijeliti na dvije skupine: poremećaj funkcije i poremećaj građe. Poremećaj funkcije odnosi se na pojačan rad štitnjače (hipertireozu) i smanjen rad štitnjače (hipotireozu). U građi se najčešće dogodi pojava različitih čvorova ili jako narasla štitnjača - guša. Sve ovo neugodnosti mogu, na žalost, biti i kombinirane.

POJAČAN RAD

Kada štitnjača pojača rad (hipertireoza) ubrzava se rad srca, javlja se drhtanje prstiju, nervoza, nemir, u težim slučajevima proljev, pojača se znojenje, a uz činjenicu da je oboljela, žena dobiva zaista utješnu nagradu. Javlja se sjajna kombinacija, pojačan apetit uz mršavljenje. - Žene su gotovo nesretne kad ih od toga izliječimo, jer ih se većina po ozdravljenju malo popuni - dodaje u šali dr. Radović. U pojačanom radu hormona štitnjače, T3 i T4, smanjuje se hormon TSH koji stiže iz hipofize. Ova je bolest dugotrajna, liječi se godinu dana ili više. Sklona je vraćanju jer se često događa da pacijenti kada im nakon prvih mjesec ili dva liječenja bude znatno bolje prestanu uzimati lijekove. To je veliki minus, lijekove u manjoj dozi uz stalnu kontrolu treba uzimati sve dok liječnik ne ocijeni da je štitnjača u normalu. Liječi se tabletama, u težim slučajevima kada je bolest praćena komplikacijama ili lijekovi ne pomažu potrebna je operacija. Moguća je i primjena radioaktivnog joda kako bi se uklonio višak, veličina žlijezde svela na normalnu veličinu i usporio pojačan rad. Radioaktivni jod se u tekućini ili kapsulama pije u precizno izračunatoj količini koja je drukčija za svakog pojedinog pacijenta.

SMANJEN RAD

Hipotireoza (smanjen rad) uzrokuje lošu koncentraciju, dobiva se na težini, javlja se umor, iscrpljenost, pospanost, zatvor, suha perutava koža. U starijih žena česti je blaži oblik ove bolesti (gotovo 10 posto populacije) i takva teško prijeđe u pravu bolest. Prolaznu, ovu vrstu bolesti dobiju često i trudnice nakon poroda (dva do sedam posto). Prava je bolest ipak kronična. Lijekovi se tako najčešće uzimaju doživotno, što omogućava posve normalan život bez simptoma, ali potrebne su naravno i kontrole jednom do dva puta godišnje da se uvidi je li doza lijekova koja se uzima dostatna.

ČVOROVİ, GUŠAVOST

Kod poremećaja građe najčešće govorimo o čvorovima, bilo da je u pitanju jedan ili više (multipli) - struma. Ako su u promjeru veći od jednog centimetra, mogu se i napipati, ali ultrazvuk ih može registrirati od 2 milimetra veličine. Više čvorova, struma ili čak jako narasla štitnjača, guša ranije su obično bili uzrokovani nedostakom joda što se početkom devedesetih reguliralo uvođenjem veće količine joda u

proizvodnju soli. Solane su se tako radi gušavosti prilagodile liječničkim preporukama i europskom standardu.

Kada se nađe čvor, rade se ultrazvuk i citološka punkcija pod kontrolom ultrazvuka. Čvorovi mogu biti dobroćudni i zloćudni (u 20 posto slučajeva).

KARCINOM SA SRETNIM ISHODOM

Od svih karcinoma rak štitnjače je u pravilu onaj s najsretnijim ishodom. Kada se otkrije, a važno je na svaku sumnju otići odmah na pregled, odstranjuje se operativno, a potom se uz pomoć radioaktivnog joda uklanja sve što je preostalo. Potrebno je ukloniti svaku stanicu rakom zahvaćena tkiva, jer se ona može preseliti na susjedni organ i tamo začeti novi rak. Čak i ako je zatečeni karcinom izazvao male metastaze na vratu, moguće ih je uništiti jodom. Pacijent tada živi bez štitnjače, a potrebne hormone uzima u tabletama i uz redovite kontrole krvi i ultrazvučni pregled vrata normalno živi.

(Sofija Preljukić, Slobodna Dalmacija, 10. 9. 2003.)

PROVJERITE SVOJE MADEŽE

Polovica melanoma nastaje iz madeža* Svaka sumnjiva promjena na koži može biti znak za uzbunu

Nakon ljeta, više nego inače, treba obratiti pozornost na madeže. Svako crvenilo, promjena boje, oblika, veličine, svrbež, nepravilna pigmentacija, krvarenje, promjer madeža veći od pet milimetara može biti znak za uzbunu. Ti znakovi, naime, upozoravaju na aktivnost madeža i na promjenu njegova biološkog ponašanja. Iz godine u godinu - s porastom štetna djelovanja sunca na kožu, raste i broj malignih kožnih bolesti među kojima je najopasniji maligni melanom. Iako se on u većem postotku javlja u ljudi koji su profesionalno izloženi stalnu i dugotrajnu djelovanju sunčevih zraka (pomorci, poljodjelci), zabrinjava učestalost melanoma u mlađih osoba.

Razlozi nastanka malignog melanoma nisu posve poznati, a osim nasljednog faktora, i utjecaj sunčevih zraka sve više dobiva potvrdu. Zašto i kada sunce može biti pogubno? Za nastanak melanoma važan je tip UV zraka, duljina izlaganja i zaštitni sloj melanina u koži svake osobe. Izlaganje suncu prekida sazrijevanje kreatinocita i uzrokuje nastanak kožnih tumora. Čak polovica melanoma nastaje iz madeža. Najopasniji su veliki, urođeni madeži, kao i oni nepravilnih rubova i pigmentacije. Zbog toga je takve madeže, posebno ako su veći od pet milimetara, potrebno preventivno ukloniti. Pravodobno kirurško uklanjanje još je najbolje sredstvo liječenja, pa se cijela strategija liječenja zapravo svodi na odgovarajuće postavljanje dijagnoze i što ranije uklanjanje. Nakon uklanjanja madeža analizira se tkivo kako bi se odredila prognoza bolesti.

- Madeži i bradavice mogu se odstraniti laserom, radiovalovima ili kirurškom ekscizijom. Kada kojom metodom ovisi o procjeni i konzultaciji s dermatologom. Prednosti su kirurške metode mogućnost histološkog nalaza, ali i lošijeg kozmetičkog efekta, često s vidljivim ožiljkom. Lasersko ili radiovalno odstranjivanje ima prednost vrlo dobrog kozmetičkog efekta, ali nema histološkog nalaza - objašnjava estetski kirurg dr. Rajko Tončić, vlasnik ordinacije za estetsku kirurgiju i otorinolaringologiju. On kaže kako su ljudi skloni svakoj promjeni na koži, a ima ih mnogo, nazvati madežom ili bradavicom, što nije uvijek točno. Problematika kožnih promjena složena je i ponekad je ne razumiju ni liječnici. Zato je ponekad bolje i "puhati na hladno" jer se svaka liječnicima nejasna promjena na koži može pretvoriti u zloćudnu bolest. (Večernji list)

CIJEPLJENJE PROTIV GRIPE

Preporuča se da se djeca i stariji ljudi, a pogotovo oni slaboga zdravlja, i ove jeseni što prije cijepaju protiv gripe. Besplatni "flu shots" se mogu dobiti kod liječnika opće prakse kao i u zdravstvenim ustanovama. Nažalost to cjepivo ne brani od SARS-a, bolesti koja ima slične simptome kao gripa, ali je opasnija. (DD)

NATURE'S WAY CO.

Pozivamo Vas da nas posjetite u našoj novo-otvorenoj "KUĆI MEDA I PRIRODNIH LIJEKOVA", Lokacija: 1101 McBride Ave, Mississauga (ugao Erindale station i McBride Ave) u zgradi "Erindale Medical Centre

Dodite i, uz kavu i domaće kolače, razgledajte široki asortiman prirodnih lijekova na bazi pravog domaćeg meda pomiješanog s ljekovitim biljnim ekstraktima, po vrlo povoljnim cijenama.

Otvoreni smo svaki dan od 10.00 - 4.00 i subotom od 11.00 - 5.00.

Nazovite nas za daljnje informacije na telefone (905) 848-5360 ili (905) 846-3060

Vijesti iz naše zajednice

Važna obavijest za članstvo Hrvatske kreditne zadruge.

U svezi tužbe gosp. Dušana Bezića protiv upravitelja i 3 direktora HKZ-e, na sudu, 15. rujna 2003., saslušana je žalba tužitelja (upravitelja i 3 direktora). Žalba je napravljena u ime Kreditne zadruge. Žalba je bila podnesena zbog odluke suda od 25. lipnja 2003. godine. Tom odlukom sud je dao dozvolu g. Beziću da može, na budućim raspravama, upotrebiti dokumente koji su u njegovom posjedu i pred sudom.

Današnji sud ovu žalbu je odbio i dosudio da sve troškove ove rasprave snosi podnositelj žalbe, uključivši i troškove g. Bezića za ovaj proces. (DG)

Preporučujemo.....

Modern Age Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication & Machining
Specilizing in Acrylics:

- Designing
- CNC Machining
- Computerized Vinyl Signs
- Point of Purchase Displays
- Optical Displays
- Acrylic Furniture

- Projektiramo po Vašim osobnim specifikacijama
- Izrađujemo Acrylic namještaj
- Stalci za novine, tace za serviranje, rame za slike itd.

For more information call:

Stan Trtanj, Ivan Hajsan or Bob Galamaga

Tel: (416) 675 2955, Fax: (416) 675 2965

50 Fasken Dr. Units #2, 3, 4, 5

Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

Preporučujemo.....

S naše farme u Vaša domaćinstva - AGRAM MEATS!

Novootvorena trgovina prehrane AGRAM MEATS nudi Vam bogat izbor suhomesnatih prerađevina: kobasice, salame, slaninu i pečenice.

U AGRAM MEATS naći ćete i sve delicatne proizvode uvezene iz domovine Hrvatske, začine za jelo, čokolade, napolitanke i još mnogo drugih artikala. Svježa jaja s vlastite farme nudi samo AGRAM MEATS, kao i piliće i patke po narudžbi.

AGRAM MEATS nalazi se na adresi 49 Queen St. South u Streetsville-u, a telefonski broj je (905) 286-4602.

Kvaliteta i svježina s naše farme u Vaša domaćinstva - AGRAM MEATS!

OBAVIJESTI - Listopad 2003

* Kampanja UNITED WAY započela je skupljanjem sredstava u južnom dijelu Ontarija. Obavijestite poznate i prijatelje, a pogotovu mlade naraštaje Hrvata, one koji rade, da svoj doprinos mogu dati i za hrvatske udruge, institucije ili akcije. Tu spadaju folklorna društva, crkve na ovim po-dručjima, doprinos za katedru hrvatskog jezika ili knjižnice na University of Toronto. Doprinos možete odbiti od svoje zarade (income tax).

* Betty Kovač poziva sve koji vole pjevati, žene a posebno naše pjevače, neka joj se jave i priključe radu zbora. Time ćete pomoći ne samo sebi na rješavanju napetosti svakodnog života i opuštanju od briga nego i širenju hrvatske kulture putem javnih nastupa. Samo dobra volja i sluh su potrebni. Javite se Betty na telefon 416-588-6464

* Hrvatsko društvo "Karlovac" proslavit će 25. obljetnicu osnivanja i vrlo uspješnog rada u listopadu ove godine svečanim banketom i specijalnim gostima. Pripremite se i dodite!

*U studenome o.g. Hrvatska Bratska Zajednica (HBZ) imati će veliki godišnji festival odraslih u Pittsburghu. Uz folklorne grupe iz naših zajednica na festivalu će nastupiti i naš pjevački mješoviti zbor pod vodstvom Betty Kovač. Ako se želite pridružiti, nazovite članove HBZ-e za detalje.

* Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" organizira dva koncerta s popularnim estradnim zvjezdama Gullianni, Zdravko Skender i grupa Aspalatos bit će u Oakvilleu u petak 17. listopada i u Hamiltonu u subotu 18. listopada. Sva dobit ide za stipendije studenata u domovini. Za više informacija i ulaznice obratite se na Stanislava Dodiga 647-272-8876.

Dobra reklama je pola uspjeha, tako kažu oni koji rade na ovom polju. Reklama u HRVATSKOJ ISKRI garantira vam da će Vašu reklamu vidjeti mnogo ljudi iz naše zajednice. Zato, reklamirajte u HRVATSKOJ ISKRI, a time pomažete i ove novine, kao i svoju zajednicu. Za dogovor o reklamama javite se u uredništvo.

Želite zaraditi više novaca? Jedna od najboljih mogućnosti je raditi na sprječavanju raka. Taj business je jedini, kojeg odobrava "Cancer Prevention Coalition". Više o tome pogledajte na web stranici: www.croatianmall.com/goricanec

Pogledajte i video.

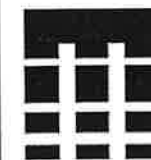
Svakako nazovite na besplatan broj: 1-888-782-5590 ili nas kontaktirajte na naš e-mail:

goricanec@rogers.com

Drago i Rozalia Goričanec

Preporučujemo.....

modernage glass inc.

Window Walls - Curtain Walls

Glass - Glazing - Mirrors

Store Fronts - Entrance Ways

239 Bering Avenue

Toronto, ON, M8Z 3A5

Tel.: (416) 233 5880

Fax: (406) 233 6092

'Papi je jako loše, molite za njega!'

Kardinal Joseph Ratzinger, Nijemac na čelu vatikanske Kongregacije za nauk vjere, objavio je da je Ivan Pavao Drugi vrlo lošeg zdravlja. Pozvao je vjernike da se mole za njega. 'Jako mu je loše', izjavio je Ratzinger njemačkom listu Bunte. 'Molimo za njega', dodao je.

Ratzinger, koji upravlja vatikanskim tijelom za doktrinarna pitanja, rekao je da je 83-godišnji Papa preuzeo previše obveza, no nije ga mogao u tome spriječiti.

"Slovačka je bila zadnje putovanje", riječi su koje je navela rimska La Republica kao Papino povjerenje najbližim suradnicima.

Zabrinutost u Vatikanu nisu izazvale toliko najnovije nevolje, koliko Papino inzistiranje da ubrza konsistorij, u kojem će imenovati nove kardinale. Suradnici su ga molili da odgodi barem za prosinac, ali je Ivan Pavao II. bio, kao i uvijek, uporan: "Tada možda neću moći!"

Papa radi i dalje. Ovaj pontifikat traje. Ratzingerov privatni tajnik monsignor Georg Ganswein rekao je da je Papa "heroj za vjernike". Ivan Pavao II. više ne može ni hodati ni samostalno stajati. "To kako se ne da, unatoč svojoj invalidnosti, čini ga još vjerodostojnijim". Komentirajući najavu da Papa više neće putovati u dalja odredišta, Ratzingerov tajnik s uvjerenjem kaže: "Bog će doći umjesto njega kad ne bude više mogao putovati". (Večernji list)

Imamo kardinala!

Osjećam posebnu zahvalnost prema Svetom Ocu, i to prihvaćam kao službu u hrvatskom narodu, osobito za Katoličku crkvu u hrvatskom narodu jer znam da će se sada od mene više tražiti i molim sve vjernike da pomognu molitvama, rekao je Bozanić.

Zagreb - Imamo kardinala - radosno je pri kraju mise, nakon što je stigla vijest iz Vatikana, u crkvi Navještanja Blažene Djevice Marije u zagrebačkom predgrađskom naselju Velikoj Gorici rekao potpredsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zadarski nadbiskup msgr. Ivan Prenda.

On je zajedno s novoimenovanim hrvatskim kardinalom, predsjednikom HBK zagrebačkim nadbiskupom služio svetu misu. Na vijest koju je msgr. Prenda izrekao po uzoru na "Habemus Papam" (Imamo Papu), koja se objavljuje nakon izbora novog pape na vatikanskom trgu Sv. Petra, vjernici su odgovorili dugim i oduševljenim pljeskom.

- Osjećam posebnu zahvalnost prema Svetom Ocu, i to prihvaćam kao službu u hrvatskom narodu, osobito za Katoličku crkvu u hrvatskom narodu jer znam da će se po ovoj službi od mene sada više tražiti i molim sve, osobito vjernike, da tu budu po molitvama od pomoći, rekao je nakon te objave msgr. Josip Bozanić, dodavši da je on osobno za tu vijest znao i nekoliko dana prije službenog objavljivanja. - Nekoliko sam je dana nosio u sebi jer su me službeno obavijestili. Znao, čovjek na neki način mora biti otvoren da prihvati ono što Crkva od njega očekuje - izjavio je nakon mise msgr. Bozanić.

Kuharić, Šeper i Stepinac

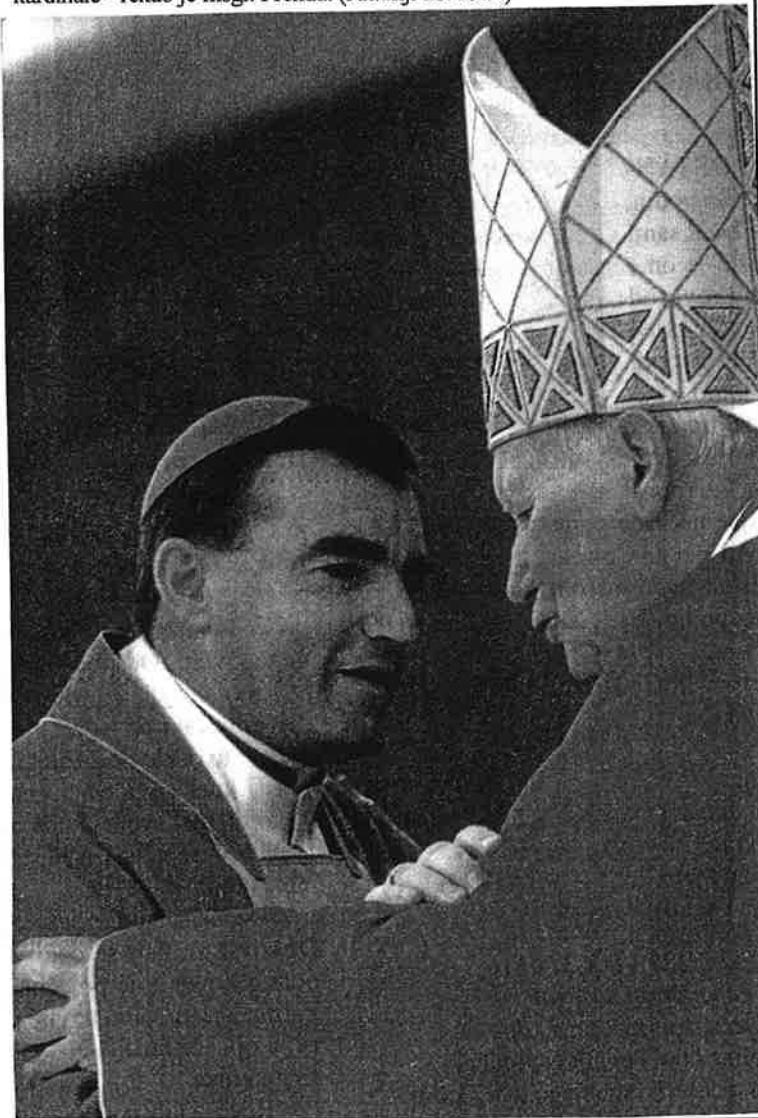
Nakon objavljivanja vijesti o imenovanju kardinalom msgr. Bozanić se obratio i vjernicima u prepunoj crkvi. - Odluku Svetoga Oca da me u konzistoriju 21. listopada uvrsti u zbor kardinala Svete rimske Crkve shvaćam i prihvaćam kao posebnu papinu pažnju i priznanje katoličkom narodu i Katoličkoj crkvi u Hrvatskoj. Tu Papinu ljubav i povezanost s nama imali smo priliku na poseban način doživjeti pri njegovom trećem pohodu Hrvatskoj - rekao je nadbiskup Bozanić. Dodao je da "ovaj dar" prima u "dubokom zajedništvu sa svim hrvatskim biskupima" i u njemu vidi posebno poštovanje Pape prema njegovim prethodnicima, kardinalima Kuhariću, Šeperu i Stepincu.

- Na osobit način mislim na vas, sve moje vjernike, osobito vjernike Zagrebačke nadbiskupije, na sve svećenike, redovnike i redovnice. Molite sa mnom i molite za mene da ono što Crkva i Sveti Otac očekuju, da to s milošću Božjom mogu izvršiti među vama, na slavu Božju, na dobro Crkve u hrvatskom narodu i na dobro svakog čovjeka naše drage domovine Hrvatske - rekao je msgr. Bozanić okupljenim vjernicima, uputivši istu molbu i ostalim "vjernicima hrvatskoga naroda koji su diljem svijeta", jer su i oni posebno povezani sa Zagrebom i svime što se kod nas događa.

Veselje i radost vjernika

Nadbiskupu Bozaniću prvi je čestitao msgr. Ivan Prenda i svećenici koji su koncelebrirali svetoj misi, a nakon toga i brojni vjernici. - Želim vam svjetlo i snagu Duha Svetoga, da sve nas biskupe u Biskupskoj konferenciji vodite u svjetlu novoga vremena i da nam predsjedate tako uspješno kao što

je bilo i posljednjih godina i da zajednički pridonosimo napretku naše Crkve i domovine koja iznad svega treba Božji blagoslov i pomoć. Čestitam, oče kardinale - rekao je msgr. Prenda. (Jutarnji list 29.9.)

Međimurska berba grožđa

Kako dočarati međimursku berbu grožđa u Kanadi? Nije tu u pitanju samo berba grožđa. Zna se da uz berbu ide i dobra hrana, kapljica, pjesma i ples. Problem? Ne za naše Međimurce! Oni to brzo riješe. Naprave izvrsnu večeru, zaposle dobre muzičare, okruže se sunarodnjacima i prijateljima, ulože mnogo truda i rada, rade to iz ljubavi i od srca i jednim banketom sve je sređeno. A da to ipak ima neke veze s borbom, domišljati Međimurci svojim vrijedim rukama navežu, povežu, objese prave pravcate listove vinove loze i grozdove grožđa te okite dvoranu da 'zgledi kak da loza raste'. Uz popunjenu dvoranu i počasne goste dodaju k tome bogatu tombolu, dobrotvornu akciju, međimursku pjesmi i 'imaš pravi štimung'.

Tako je to bilo i u subotu 27. rujna ove godine. Banket je kao i obično otvoren himnama Kanade i Hrvatske, minutom šutnje te blagoslovom hrane koje je predvodio vlč. Ivan Novak. Uz goste i prijatelje Međimuraca na banketu su bili Roman Travar, župnik slovenske župe u Torontu, u čijoj se dvorani održao banket, te vlč. Ivan Novak novodošli kapelan u hrvatskoj župi u Mississaugi. Vlč. Novak je uz pozdrav i odrecitirao originalnu međimursku pjesmu "Fala Ti Božek za Međimurje", koju nažalost nismo u stanju tiskati zbog nedovoljnog prostora.

Među nama bio je još jedan specijalni gost, Zagorac po rođenju ali veliki prijatelj Međimuraca, član Parlamenta Kanade, Janko Perić. Bilo nas je ovduda iz bliza i daleka. Pavle Bednjak došao je čak iz Vancouvra kako bi bio sa svojim Međimurcima. Našli smo se iz svih krajeva Lijepe naše: Istrijani, Hercegovci, Slavonci, Žumberčani, pa čak i Filipinci.

Međimurci su proslavili ovim banketom jedanestu obljetnicu postojanja. Svojim radom šire kulturu svog kraja, druže se, a zaradom od svojih piknika, banketa i akcijama pomažu kako potrebne ovdje tako i u Međimurju. Novčanim priložima pomogli su u izgradnji doma djece sa invaliditetom, koji je otvoren koju godinu, a nastavit će pomagati i u budućnosti.

Skrbe za djecu palih iz Domovinskog rata. Pomogli su i obitelji čija je kuća izgorjela. Na banketu je bila akcija skupljanja pomoći obitelji s petero malodobne djece, čiji je otac invalid, a 40-godišnja majka je iznenada umrla ove godine. Nažalost nema mjesta kako bi sve nabrojili i objavili o radu Međimuraca.

Svakako hvale vrijedna je gesta članova uprave Društva. Glavna kuharica Ana Kos dobila je predivan poklon, aranžirano cvijeće kao znak zah-

valnosti za izvrsnu hranu i pomoć. Pitala sam se da li je to prvi put da se netko sjetio na takav način i kuharica.

I još jedna važna stvar: od predsjednika društva Franje Gaveza, kao i drugih članova društva, mladih i onih "ozbiljnih" doznala sam da je užitek raditi u ovom društvu. Posao, trud, ništa nije teško kad su sloga i ljubav prisutne u radu. A o plodovima rada sami procijenite.

Posebno hvala svima članovima Međimurja koji su i mene, iako nisam Međimurka tako srdačno primili da sam se osjećala 'kak doma'. Čestitam! (BM)

POSJET DELEGACIJE BIH, 19. rujan 2003

Konačno smo dočekali i taj dan! Na putu na zasjedanje Generalne skupštine Ujedinjenih Naroda (UN) u SAD, u Kanadi je prvi puta među nama boravilo državno izaslanstvo Hrvata BiH. Organizatori su bili Zaklada za Hrvatske Studije u Kanadi u suradnji s Hrvatskim Franjevačkim središtem Norval. Tom prilikom bio je priređen i svečani banket i koncert pjevačke zvijezde Mate Bulića u Croatia Hall u Mississaugi.

U izaslanstvu su bili Dr. Dragan Čović, predsjedatelj Predsjedništva BiH i dopredsjednik HDZ-a, Bariša Čolak, zamjenik predsjedatelja i ministar u Vijeću ministara i predsjednik HDZ-a, Lidija Topić, zamjenica ministara vanjskih poslova BiH, Rade Bošnjak, glavni tajnik HDZ BiH te Jozo Pavković, glavni urednik Večernjeg lista za BiH.

U svome kratkom, ali zanimljivom izlaganju, Dr. Čović je iznio stanje i probleme u BiH. Prema njegovim riječima, stanje u BiH nije dobro. On je rekao: "Dobili smo Daytonom mir ali smo izgubili prostor. BiH je pod protektoratom vanjskih sila. Velika je nezaposlenost, čak 43%. Veliki dio novca troši se na administraciju. U Republici Srpskoj i Federaciji BiH, Hrvati su građani 2. i 3. reda. Još uvijek je onemogućen povratak Hrvata na njihova ognjišta. Danas u Hrvatskoj nisu na vlasti oni koji imaju iste poglede na situaciju kao pred 5 godina. I dok Republika Hrvatska polako koraca ka normalnijem životu, Hrvati BiH su još uvijek izloženi diskriminaciji kako domaćih Bošnjaka i Srba, a tako i međunarodnih čimbenika."

Posebno je bila zanimljiva i osvježujuća izjava Dr. Čovića da je došao da sasluša nas, naša pitanja i naša mišljenja. Treba našu pomoć, ali je više podvukao kako želi čuti naša pitanja i naša mišljenja. Uputio je poziv i za suradnju s iseljenicima. Također vidi važnost povezivanja i na kulturnom polju. Pozvao je prisutne kao i sve zainteresirane da se priključe konferenciji o mogućnostima investiranja u BiH, 26. i 27. veljače iduće godine u Sarajevu.

Posebno je pozitivno to što je dr. Čović pozvao je na suradnju iseljene Hrvate a posebno mlade, apelirajući na njih da se i oni uključe u razvoj i tog dijela domovine Hrvata. Mladi, školovani Hrvati iz naših sredina dobro su došli pa makar i na kratko vrijeme, tri, šest mjeseci kako bi pomogli, pokazali i donijeli svoje znanje stečeno na Zapadu. Kako to nisu samo "prazne riječi", u uredu u Sarajevu već radi jedan mladi Hrvat iz SAD na temelju inicijative započete prošle godine među našim iseljenicima u SAD. "Treba stvoriti uvjete za zaštitu Hrvata u BiH i također spriječiti iseljavanje pogotovo mladih", rekao je dr. Čović.

To su samo neke od najvažnijih točaka iz govora dr. Čovića.

Nakon kratkog izlaganja nastavljeno je pitanjima prisutnih na koje je on odgovarao. Banket i svečanost su počeli kao i obično himnama Kanade i Hrvatske, minutom šutnje za sve poginule za domovinu Hrvata. Prisutni su bili i pastoralni svećenici Hrvatskog franjevačkog centra, fra. Stjepan

Pandžić i fra. Stipe Relić, te vlč. Ilija Petković, župnik iz Oakvillea. Večer je nastavljena plesom i izvrsnim koncertom naše estradne zvijezde Mate Bulića ali i našeg izvrsnog domaćeg muzičara Tihomira. Odaziv ljudi naše zajednice za taj banket bio je vrlo dobar.

Ing. Anti Kikašu, predsjedniku Zaklade za Hrvatske Studije u Kanadi, fra. Stjepanu Pandžiću i Hrvatskom Franjevačkom Središtu kao i svim ostalima koji su bili uključeni u organizaciju ovog skupa naše priznanje za rad i trud.

Moj komentar? Začudilo me je što nije bilo nikoga od službenih predstavnika Republike Hrvatske. Da li je izostajanje službenih predstavnika RH bio samo propust organizatora da ih se pozove ili se radi o nečem drugom? Bilo bi poželjno da nam netko bilo od organizatora ovog skupa ili predstavnika RH dade odgovor na to pitanje. Šteta što nije bilo prilike da se održi jedno cjelovečernje predavanje ili tribina sa svim članovima delegacije.

Cini mi se da garnitura u Zagrebu gleda na Hrvate BiH kao drugoklasne Hrvate i smatraju ih nedoraslima Hrvatima iz Hrvatske. Posebno je bilo iznenađujuće, kao što je to i podvukao Ante Kikaš, da je netko od naših političara došao čuti mišljenje nas, iseljenika, te aktivno želi i raditi na suradnji Hrvata iseljenika i Hrvata BiH.

Završne riječi dr. Čovića "podržite nas i ohrabrite, pomozite nam" poziv su svima nama da ne zaboravimo našu braću Hrvate u BiH. (BM)

Delegacija iz Bosne i Hercegovine, u drugom redu ing. Toni Kikaš

Dr. Čović za vrijeme govora

Zadnjih mjesec dana u Hrvatskoj.....

Hrvatska - Srbija: Prvi službeni posjet hrvatskog predsjednika Beogradu

Predsjednik Srbije i Crne Gore ispričao se Hrvatskoj

Beograd - Predsjednik Srbije i Crne Gore Svetozar Marović jučer je u Beogradu uputio ispriku za "sva zla koja je bilo kome bilo koji građanin Srbije i Crne Gore učinio bilo kome u Hrvatskoj. Marović je to izjavio na konferenciji za novinare nakon razgovora s hrvatskim predsjednikom Stjepanom Mesićem koji boravi u službenom posjetu Srbiji i Crnoj Gori.

"Kao predsjednik državne zajednice Srbije i Crne Gore... želim da se ispričam za sva zla koja je bilo koji građanin Crne Gore i Srbije učinio bilo kome u Hrvatskoj", rekao je Marović. Dodao je kako "ne misli da su narodi krivi i da se trebaju ispričavati. Ali svatko onaj tko je pojedinačno kriv treba odgovarati pred zakonom. Jedna od naših najvećih obveza je suradnja s Haagom."

Mesić je rekao da prihvaća tu "simboličnu ispriku". "S moje strane mogu reći da se ispričavam svima onima kojima su građani Hrvatske, u bilo koje vrijeme, nanijeli bol ili štetu rađajući protivno zakonu i zloupotrebljavajući svoju poziciju", rekao je Mesić.

Povlačenje tužbi protiv SCG?

Hrvatski predsjednik je bio u prvom jednodnevnom službenom posjetu Srbiji i Crnoj Gori nakon hrvatskog osamostaljenja. Pred Palačom Federacije priređen mu je svečani doček uz intoniranje himni "Lijepa naša" i "Hej Slaveni". Mesić se sastao i s Dragoljubom Mićunovićem, predsjednikom Skupštine SCG, Natašom Mičić, predsjednicom Skupštine Srbije i srpskim premijerom Zoranom Živkovićem. U pratnji hrvatskog predsjednika bili su, uz ostale, ministar financija Mato Crkvenac, zamjenik ministra vanjskih poslova Ivan Simonović i dr. U svim razgovorima je prevladavala spremnost da se u prijateljskom dijalogu riješe sporna pitanja i pošalje poruka Europskoj uniji da ih zemlje s ovog područja mogu rješavati na civilizirani način. Prema riječima Svetozara Marovića, događaji iz najnovije prošlosti ne mogu se zaboraviti, ali treba pokazati da se živi u sadašnjosti.

"Prošlost ponekad te optereći emocijama i predrasudama i ugrozi racionalno donošenje odluka, no to se kroz ovakav otvoreni dijalog može prevladati" - rekao je Marović. Izrazio je nadu da će nakon budućih pregovora s Hrvatskom i BiH biti povučene njihove tužbe podnesene SCG zbog agresije i genocida pred Međunarodnim sudom pravde u Haagu.

Mesić je dao podršku demokratizaciji u Srbiji i borbi protiv organiziranog kriminala. Rekao je da treba poticati ekonomsku suradnju i slobodan protok ljudi i dobara. Pohvaljen je liberalizirani vizni režim, a predsjednik Marović očekuje da će nakon šest mjeseci i s hrvatske strane biti produžena mogućnost da građani SCG u Hrvatsku ulaze bez viza.

BBC: Prave isprike ili simbolične geste?

U tekstu AFP-a Marovićeva se isprika stavlja na prvo mjesto i navodi da se "kao predsjednik SCG ispričao za sva zla koja su državljani njegove zemlje prouzročili građanima Hrvatske". Dodaje se da je Mesić prihvatio tu simboličnu gestu i ponudio svoju ispriku svima onima kojima su građani Hrvatske, ne poštujući zakon, nanijeli "patnju". Navodi se također da su se dvojica predsjednika suglasila da je za unapređenje bilateralnih odnosa potrebno riješiti otvorena pitanja. Inače, francuska agencija je Mesićev posjet Beogradu ocijenila "povijesnim".

Njemačka agencija dpa, u udarnom dijelu izvješća piše da se Marović ispričao prvi, a zatim je hrvatski predsjednik uzvratio svojom isprikom. Agencija dodaje da su dvojica predsjednika "poslala važnu poruku" da ne treba gledati u prošlost, već se okrenuti budućnosti.

Reuters piše, pozivajući se na političke analitičare, da je ovim "javnim isprikama" čelnika zemalja nastalih iz ruševina Jugoslavije konačno završen rat u kojem su živote izgubile tisuće ljudi.

Britanski BBC u svom komentaru ističe da su boje isprike za političke promatrače bile neočekivane. Britanci čak javljaju da je Marovićeva isprika naglala Mesića da prepravi unaprijed pripremljeni govor i adekvatno odgovori. BBC dodaje da nije jasno je li riječ o službenim isprikama ili više osobnim, simboličnim gestama dvojice predsjednika.

Iznenađeni promatrači

BBC-jev izvijestitelj iz Beograda Matthew Price javlja da se Marovićeva isprika bila svojevrsno iznenađenje ne samo promatračima razvoja političkih odnosa dviju zemalja, već i samom predsjedniku Mesiću koji je nakon što je doznao da se predsjednik Srbije i Crne Gore namjerava ispričati za zločine koje su građani SCG počinili u Hrvatskoj, u posljednji trenutak unio izmjene u svoj pripremljeni govor kako bi uzvratio isprikom u svoje ime. (Jutarnji list, 11.9.)

Objе strane složile su se da je privremeno rješenje uređenja južnih granica (između Hrvatske i Crne Gore) dobar primjer i za reguliranje stanja na sjeveru, pa je istaknuta podrška pregovaračkim timovima o granici na Dunavu.

Prihvaćen poziv za posjet Zagrebu

Hrvatska i SCG uložiti će dodatne napore da se otkriju sudbine nestalih osoba i pomogne izbjeglicama koje žele povratak i potražuju svoju imovinu. Dogovoreno je da prednost u tome imaju vlasnička prava, pred pravima onih koji privremeno koriste napuštenu imovinu. Mesić je, odgovarajući na pitanje novinara, rekao da će izvještaj Helsinki Watcha, koji je optužio Hrvatsku za diskriminatorne postupke prema srpskim izbjeglicama, biti poticaj da se problemi izbjeglica riješe brže kroz hrvatske institucije. Predsjednik CGS Svetozar Marović prihvatio je Mesićev poziv da uskoro posjeti Hrvatsku.

Predsjednik Mesić sastao se s predstavnicima gradskog ogranka Srpskog demokratskog foruma, srpskog Heslinškog odbora i novosadskog Centra za toleranciju koji su ga informirali o akcijama za poticanje povratka srpskih izbjeglica u Hrvatsku. Predstavnik izbjeglica koji su bili u njihovoj pratnji o pravima koje mogu ostvariti u Hrvatskoj obavijestio je Venko Čurlin zamjenik hrvatskog ministra obnove i javnih radova.

Mesić: Mislio sam i na 1. i na 2. Svjetski rat, na Paulin Dvor....

Beograd - Želio sam se ispričati žrtvama, rekao je sinoć hrvatski predsjednik Stjepan Mesić, objašnjavajući riječi isprike, za sve hrvatske zločine, upućene sa sastanka s predsjednikom Srbije i Crne Gore Svetozarom Marovićem.

"Kad sam rekao da se ispričavam bilo kome za bilo koji protuzakoniti postupak Hrvata i hrvatskih dužnosnika, mislio sam i na drugi svjetski rat i na prvi svjetski rat, i prije i poslije. Uzmimo, primjerice, Paulin Dvor. Ondje su pripadnici hrvatske vojske 1991. čuvali 19 Srba i jednog Mađara da im se nešto ne dogodi. I onda su došli drugi hrvatski vojnici i te ljude koje smo čuvali, hladnokrvno pobili. Zar se zbog toga kao predsjednik ne bih trebao ispričati?", rekao je Mesić.

Prosvjed zbog Mesićeve isprike

Zagreb - Zvonko Lovrenčić počeo je prosvjedovati ispred Predsjedničkog dvora s transparentom: Gosp. duže Predsjedniče, odstupite s dužnosti, dijagnoza PTS (poremećaj pameti). Lovrenčića je na ovakvo izražavanje nezadovoljstva ponukala isprika predsjednika Mesića u Beogradu. (Jutarnji 13.9.)

Reakcije u Hrvatskoj:

Ivica Račan: Važna gesta
Isprika predsjednika SiCG Svetozara Marovića simbolična je gesta, ali su u međudržavnim odnosima i takve geste važne, osobito s obzirom na agresiju počinjenu na Hrvatsku, rekao je predsjednik Račan.* Mesićeva isprika:Neki članovi Vlade ostali zatečeni Mesićevom potezom u Beogradu * Vidović protestirao zbog Mesićeve isprike

Zagreb - Ne samo oporbeni stranački čelnici, već i neki članovi hrvatske vlade ostali su zatečeni potezom predsjednika Mesića u Beogradu, gdje se on ispričao "svima onima kojima su građani Hrvatske nanijeli bol kršeći zakone zloupotrebjavajući svoju poziciju".

Postupak premijera Ivica Račana, koji je u ime Vlade odmah javno pohvalio sadržaj Mesićeve isprike, ne odražava stav svih ministara, pa čak ni svih SDP-ovih. Pokazalo se to na sjednici SDP-a održanoj u ponedjeljak navečer. Posve neinformiran o beogradskoj isprici, ministar vanjskih poslova Tonino Picula, kažu svjedoci, napustio je nakratko sjednicu da bi doznao kako je došlo do toga. U raspravu se potom uključio ministar Davorko Vidović kritizirajući postupak šefa države. I dok je Picula saznavao detalje o neočekivanom Mesićevu vanjskopolitičkom potezu, Vidović je upozoravao kolege da bi javnost mogla loše primiti Mesićevu ispriku. I kao sudionik Domovinskog rata, Vidović je protestirao što se šef hrvatske države ispričava u Beogradu. Vidovićev je istup začudio Račana, koji je samo nekoliko sati ranije javno pohvalio Mesićeve riječi. Naši sugovornici kažu kako je Račan upozorio Vidovića "da se smiri" dok se ne vrati Picula s pojašnjenjem događaja.

Uloga bećarca u političkom kabareu

Naš je predsjednik ljut, jer ga opet nisu razumjeli. A bilo bi bitno da se njegovo beogradsko izvinjenje pravilno shvati. Pa je na povratku na nekoć mu omrznuti Pantovčak imao potrebu još jednom podrobnije objasniti svoju ispriku "do stoljeća sedmog". Jer, on se podno Avale nije ispričao, niti se na temelju njegove isprike može govoriti o "podijeljenoj krivnji", nego je on govorio o "individualnim krivicama", a to, kako suptilno reče, ne mogu shvatiti jedino "nepismeni". Predsjedniku je najbitnije da su to shvatile visoke europske i svjetske adrese. Da je tako odmah je potvrđeno. Prvi se s pohvalom za beogradske "obostrane isprike" javio Javier Solana, a onda i drugi "naši europski prijatelji". Da je Mesićeva isprika shvaćena pravilno, tj. kako je izrečena vidi se i po gotovo općem hrvatskom otklonu od te isprike. Da nema zabune oko biti Mesićevih riječi potvrdili su i Bosanci, koji sada, upravo na tragu spomenute isprike, traže da se i njima Mesić ispriča.

Dragocjenost predsjednikove energije

Već je opće poznato da se predsjednik Mesić svima ispričava, i gdje treba, i još više gdje ne treba. Zato nema spora - unatoč tome što njegov Ured nijeće takvu potrebu - da će se ispričati i Bosancima. Uostalom, kada se mogao izvinuti Srbima zašto se ne bi mogao ispričati i Bosancima-Bošnjacima. Za takvu ispriku ima i neusporedivo više opravdanja, nego za izvinjenje Srbima. Ako to još bude tražila Europska unija, čelništvo NATO- saveza, Carla Del ponte, Helsinki Watch, možda onaj brko iz MMF-a, ili netko od ostalog saveznog europskog činovništva, predsjednik će se ispričati.Što je jedna isprika u odnosu na "dobrobit" Hrvatske, koja s tim postaje sve izglednija?! Još da nije tih stalnih krivih tumačenja onoga što predsjednik kaže, da na ta silna pojašnjavanja ne mora trošiti svoje dragocjeno vrijeme, on bi Hrvatskoj mogao priskrbjeti još puno više spomenute dobrobiti. Ovakvo, važnu energiju gubi na tumačenja "polupismenima" i "nepismenima".

Posljednji slučaj "krivog tumačenja" našeg predsjednika još noviji od beogradskog, zbio se na otvaranju Zagrebačkog velesajma. Tamo je predsjednik govorio o svojoj omiljenoj ekonomskoj temi "korištenju resursa", ali je usput skoknuo i na fiskalnu i monetarnu politiku i spočitnuvši mirnom i tihom guverneru Rohatinskom da su "mjere HNB-a dobre, ali zakasjele". Guverneru vjerojatno nije bilo lako trpjeti tako visoke i stručne kritike, no bespotrebno se brinuo, jer već sutradan je iz predsjednikova Ureda poručeno da predsjednik "nije napadao Rohatinskog"! Uostalom, predsjednikova uloga je ionako "savjetodavna". On je predsjednikom i postao nakon što se javno pretvorio u kompletnog Tuđmanovog antipoda. Iz toga sebi stvorenog javnog okvira "predsjednika-građanina", odnosno "građanina-predsjednika", on stalno i djeluje. Jednako u zemlji, jednako u inozemstvu. Uvijek govori ono što očekuju svi koji "imaju uši" za to što se govori. Samo, nastane nesporazum s dijelom domaćih slušatelja sklonih hrvatskom folkloru, kada predsjednik muzički "presoli". Kao u

Ted tada vodstvo SDP-a i Vlade saznalo je detalje oko Mesićeve isprike, pa je rasprava prekinuta. Vrh SDP-a odlučio je da neće dodatno problematizirati Mesićev potez, a kritički stavovi pojedinih dužnosnika nastoje se zadržati "u kući".

(Jutarnji list 13.9.)

Mesić: Zar sam se trebao hvaliti našim zločinima?

Predsjednik SiCG ispričao se, a ja sam uzvratio isprikom. Nisam se ograničio ni na bilo koju naciju ni na bilo koje vrijeme. Neki su smatrali valjda da sam se u Beograd trebao ići hvaliti našim zločinima, rekao je predsjednik Mesić.

(Jutarnji list 13.9.)

Beogradu. Kada je pokazao veću sklonost "Žikinom kolu" nego prema svom slavonskom bećarcu.

Amnezija "operiranog" predsjednika

Ipak, predsjednikova se sklonost bećarcu, tj. pjevanju i potom otpjevanju, u usporedbi s nekim drugim sinovima naše politike, i ne čini tako velikom. Usporedi li ga se sa predsjednikom HSP-a Antom Đapićem i njegovim bećarcima, onda su predsjednikovi bećarci prave šansone. Ono što je Magistar pjevao prije i poslije "plastične operacije" to je nebo i zemlja. Nakon što je "operiran", Đapić se potpuno promijenio. Valjda mu je naškodila anestezija pa je doživio amneziju. Više se ne sjeća ničeg iz prijašnjeg političkog života, ni priča o NDH, niti Pavelićeve slike, niti "mjerenja visine kukuruza" ... pa ni što bi značilo ono: "ljuta trava, na ljutu ranu". Jadnan Đapić samo se još sjeća Ante Starčevića i Domovinskog rata. Možda je umislio da je sa starim pio kavu i da je bio u Domovinskom ratu. Tko bi znao što se događa u ljudskom mozgu. No, Anto Đapić tvrdi da mu se ono što je nekoć "izvlačilo iz konteksta" i tako zapravo podmetalo i njemu i njegovoj stranci, a potom ih optuživalo za ekstremizam! Zbog toga je on definitivno odlučio odbaciti crno i okrenuti se drugim privlačnijim bojama, te okrenuti "pilu naopako". Pa će odsada HSP "ustaške simbole na skupovima smatrati provokacijom".

Predsjednik Mesić, za razliku od predsjednika HSP-a dolazi iz druge tradicije i nije imao potrebe za novim presvlačenjem. Građanin i predsjednik Stjepan Mesić danas je moderan, njegova su odijela od biranih engleskih štofova. Nekada dok su on i Šime Đodan igrali glavne uloge u hrvatskom političkom kabareu, bila su drukčija i odijela. Zapravo, kostimi. A pogotovo, tekstovi uloga i predstava. Nekada je bilo vrlo probitačno sa stegnutom šakom uzviknuti spram Kninske tvrđave: "Kada budete bježali, moći ćete ponijeti samo zemlju koju ste donijeli na opancima!" Već dugo to nije moderno, niti građanski korektno. Sada se igraju sasvim drukčije predstave. Shvatilo se to ne samo u Hrvatskoj, nego i u Srbiji, a na osebuju se način pokazalo i prije predsjednikovog odlaska u Beograd, za boravka u njemu, i poslije povratka. Netom što se predsjednik ispričao i vratio u mrske "Tuđmanove dvore" s druge strane Dunava javio se vojvođanski demokratski lider Nenad Čanak s viješću da je našem predsjedniku predložio da "srpski jezik postane službeni jezik u Saboru" i da ga je zamolio da u tom smislu "upotrijebi svoj neosporni autoritet".

Još ne znamo hoće li predsjednik Mesić doista "upotrijebiti svoj neosporni autoritet". Do sada nije, a hoće li - to se nikad ne zna. Možda bi i to moglo biti u sklopu naših "širih regionalnih mjera" za "pomirenje naroda" i poticanje buduće opće suradnje, kada se više neće pitati "ko to tamo peva", tko je koga napao, i tko bi se kome trebao ispričati. A preduvjet za to je - da se svi svima ispričamo. Upravo ono što je naš predsjednik i anticipirao, i započeo. To stvarno ne shvaćaju još samo (politički) "polupismeni" i "nepismeni" Hrvati.

(Dubrovački vjesnik, 20.9.)

SLAVONIJA PIKNIK, 14. rujna 2003

Što si ravna, što si slavna, što si srcu mila, sve si meni moja Slavonija!

Jedno od najuspješnijih ovdašnjih zavičajnih društava i ove je godine priredilo izvanredno uspješan piknik u župnom parku Fr. Kamber u Mississaugi u nedjelju, 14. rujna ove godine. Pun park posjetitelja, dobra muzika, velika tombola, izvrsno pečenje koje je majstor Milan Krijan ispekao, ispečeni kolači naših vrijednih Hrvatica, dobra muzika - sve je to pridonijelo uspjehu ovog piknika. Tombola je bila bogata, zahvaljujući pojedincima i poslovnim ljudima koji su darovali za tu priliku. Ljubav za svoju domovinu i narod je ona koja nadahnjuje Slavonce u njihovom radu i akcijama.

Članovi društva svojim radom pomažu novčano potrebne pojedince ili institucije kako u Kanadi tako i u Hrvatskoj, ali i u svijetu. Uz ostale goste na pikniku je bila i predstavica mjesne bolnice Credit Valley Hospital. Ona je zahvalila u ime bolnice društvu Slavonija za primljenu pomoć. U bolnici također postoji soba s natpisom "Hrvatski Fond Slavonija" u znak zahvalnosti i javno priznanje za pomoć i novčani dar Slavonska.

Zbog teške ekonomske situacije u Argentini mnogi građani vrlo teško žive. Posebno su teško pogođeni penzioneri i starije osobe. Oni nemaju čak niti osnovnih sredstava za život, kao što su hrana i lijekovi. Među njima su veliki domoljubi i zaslužni hrvatski sinovi koji su sav svoj život posvetili borbi za jedinu im domovinu Hrvata. Danas su takoreći zaboravljeni. Slavonci su odlučili novčano pomoći direktno najugroženijima te im tako bar malo olakšati svakodnevnicu njihove starosti. Neka i oni osjete da nisu zaboravljeni i da ima još hrvatskih srdaca koji misle na njih. Kakova divna akcija i povezanost Hrvata na tri kontinenta. Hvale vrijedno! Čestitamo!

I na kraju želim mnogo uspjeha u radu i budućnosti članovima društva Slavonija. (BM)

POSJET DELEGACIJE SVEUČILIŠTA ZAGREB KANADI

Neformalni sastanak, bolje reći druženje članova AMCA -Toronto i dviju predstavnica Sveučilišta Zagreb bilo je organizirano na brzinu, 30. rujna ove godine, na poziv naše vrijedne kulturne radnice Srebenke Bogović, kojoj se zahvaljujemo na organiziranju susreta kao i domjenka. Naime, prof. Vlasta Vizek-Vidović i prof. Jasmina Havranek službeno su u posjeti Kanadi, posebno sveučilištima u Torontu i Ottawi. Na proputovanju kroz Toronto imali smo vrlo kratak, ali veoma srdačan i topao susret s ovim gošćama. Iako je susret trajao tek oko 2 sata, zbog kratkoće i obaveza gošći, bio je vrlo informativan za nas, a nadamo se i koristan za njih.

Dr. prof. Vlasta Vizek-Vidović je pro-ректор Sveučilišta u Zagrebu, posebno zadužena za internacionalne odnose. Po profesiji i naučnom radu i istraživanju je psiholog. Dr. prof. Jasmina Havranek je rektor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta Zagreb. Kroz svoj 31. godišnji rad na naučnom polju, istraživanjima i doktorskim dizertacijama proučavala je mliječne proizvode. Rekla nam je da je posebno dobra 'sirarka' jer joj je specijalizacija sir, posebno vrste i proizvodnja.

Prisutni su bili i članovi Konzulata Republike Hrvatske u Mississaugi, konzul gosp. Mario Livaja, Aranka Lagley zadužena za kulturne odnose, kao i članovi Veleposlanstva Republike Hrvatske u Ottawi na čelu sa gosp. Smiljanom Šimcem, veleposlanikom RH.

Gošće će razmijeniti mišljenja, upoznati se dublje s radom sveučilišta u Kanadi, strukturom, načinom rada a posebno pitanja administracije, menadžmenta ovdašnjih sveučilišta i proučiti kako to primjeniti i uključiti u hrvatske strukture.

Zaključili smo kako bi trebalo biti ovakvih susreta više, suradnji više s jedne i druge strane jer zagrebačko Sveučilište je poznato i cijenjeno ali treba poraditi da se naši stručnjaci/naučni radnici s ovih američkih i hrvatskih visokih institucija bolje povežu i više surađuju. (BM)

KARLOVAC PIKNIK 7. rujna 2003

Društvo Karlovac proslavit će u listopadu 25. obljetnicu osnutka i vrlo uspješnog rada svog kluba. Karlovački piknici su poznati i uvijek dobro posjećeni. Tako je to bilo i na ovom zadnjem pikniku sezone. U lijepoj prirodi karlovačkog parka, uz predivan dan, bila je kao i uvijek sv. Misa. Izvršni muzički sastav "Zvuci nacije", poznato dobro pečenje s ražnja, kolači kao i ostala jela te ples - sve je to pridonijelo ugodnom druženju sa sunarodnjacima. Kao i uvijek tu su se obnavljala stara poznanstva, pronašli stari kolege ili otkrili prijatelji prijatelja.

Predsjednik društva Karlovac, Ivan Hribljan, kao i Kathy Barbić-Rožman, članica i blagajnica društva dali su mi neke informacije u vezi rada. Društvo je izgradilo bazen za djecu, a u planu je izgradnja i bazena za odrasle. Na ovom pikniku bilo je posebno lijepo za djecu jer je bilo dosta zabave i igara za najmlađe. Tu su bili i baloni kao i 'klauni' koji su zaista razveselili djecu.

Društvo je utrošilo u izgradnju kao i održavanje objekata na zemljištu, u koje spada i nogometno igralište NK Karlovac- Velebit oko sto tisuća dolara.

Ovaj piknik je posebno bio organiziran za pomoć bolnici u Miltonu pa se time ovo društvo uključuje u kanadske strukture. Predstavnici Miltona i bolnice kao i naš predstavnik u Parlamentu, gosp. Janko Perić bili su također na pikniku.

Jedna zanimljivost koju sam doznala: Ante Grahovac iz Zagreba izumio je pred 3 godine CRO BALL. Kako ljudi u Hrvatskoj nisu imali čula za ovaj novi izum, društvo Karlovac će pomoći lansiranju te nogometne lopte kao i novom pristupu i reorganizaciji nogometne utakmice kao takve. Prema toj novoj verziji gol će biti ovalan, a svaka momčad imati će 8, umjesto 11 igrača. Time će se nogometna igra prilagoditi američkom načinu predstavljanja nogometa kao vrlo dinamične igre.

Više o radu društva Karlovac u slijedećem broju uz njihovu 25. obljetnicu postojanja.

Hvala svima iz uprave društva na toplom prijemu. Kao i uvijek bilo mi je vrlo lijepo i ugodno među svojim, jer ja sam, kako ja to kažem, 'prava, rođena' Karlovčanka, iako mi govore da me može biti sram, jer nisam još članica društva. (BM)

DOBROTVORNI KONCERT I ZABAVA ZA POMOC, rujna 17, 2003

Poznati nogometni igrač NK Livno, Ante Bralo, zvani ZELE, bio je nedavno povrijeđen na nogometnoj utakmici. Prema liječničkim prognozama neće moći raditi najmanje šest mjeseci. Akciju pomoći za njega pokrenuo je Mate Badrov i NK Livno a priključili su se nogometni klubovi, Slavonija, Zagreb, Toronto Croatia kao i ostali. Župna dvorana u Oakvilleu, bila je puna, iako je bila srijeda navečer - radni dan. Specijalni gost večeri bio je hrvatska estradna zvijezda Mate Bulić.

Prisutne je pozdravio Vinko Šarić, a program je vodio naš doajen sportskog života Martin Latinčić. Počelo se uz zvukove himne Hrvatske i minutom šutnje za sve pale, a tada je prisutne sve pozdravio, nasmijao i blagoslovio vlč. Ilija Petković. Možda ne znate da je i vlč. Ilija nogometaš, pa se i njemu dogodilo da je slomio nogu igrajući na balotu.

Uz izvrsnu večeru naših vrijednih kuharica, specijaliteta s roštilja Stipe Vukoja, bogatu tombolu, glazbu našeg izvrsnog Tihomira te gosta večeri Mate Bulića još jednom se pokazalo kako su Hrvati spremni pomoći i otvoriti svoja srca. A još važnije je to što je opet na djelu bila povezanost i dobra suradnja Hrvata BiH (Mate Bulić) i iseljene Hrvatske.

Čestitamo organizatorima ove hvale vrijedne akcije naše zajednice, a Zeli želimo brzo ozdravljenje. (BM)

DOGODILO SE U ZAJEDNICI - rujna 2003

Ukratko o događajima u zajednici: Rujan je bio bogat zadnjim piknicima ove sezone, ali i već započetim banketima

1. Bočari su imali dva turnira u subotu 20. rujna, jedan u Fr. Kamber parku u Mississaugi a drugi u Norvalu u Hrvatskom Franjevačkom i kulturnom centru.

2. Proštenja Male Gospe bila su u našim župama, a posebno velika u crkvenom parku u Mississaugi, te u župi Sv. Križ, Hamilton.

3. Piknici društva Žumberak, Karlovac, Istrijana, Zelengaj održani su u rujnu mjesecu.

4. Inicijativni sastanak društava i organizacija za pokretanje akcije razminiranja Hrvatske održan je u ponedjeljak 22. rujna 2003 u Norvalu.

ČESTITKE

Sandra /Maja Matijašić postigla je još jedan uspjeh. Osvojila je opet zlatnu medalju za Kanadu

Marijan Kružić, proslavio je koncem rujna svoj 100. rođendan u krugu prijatelja i članova Hrvatske Bratske Zajednice. Naš slavljениk je doživotni počasni predsjednik Ontarijske federacije HBZ, koju dužnost je vršio 25 godina.

Čestitamo i želimo slavljeniku dobro zdravlje i sretnе godine koje još dolaze. (BM)

Pjevač Mate Bulić s organizatorima večere

Igrač NK "Livno" Zele sa suprugom i sinom

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Izbori u Hrvatskoj

Predsjednik HDZ-a Sanader na konferenciji za novinare predao dokument hrvatskog veleposlanstva u Njemačkoj i tvrdi:

Vlada želi onemogućiti glasovanje dijaspori

Zagreb - Predsjednik HDZ-a Ivo Sanader izjavio je kako sumnja da dvije stranke vladajuće koalicije, SDP i HSS, žele onemogućiti Hrvatima u iseljeništvu glasovanje na idućim parlamentarnim izborima. - Vlada je trebala zatražiti od inozemnih država suglasnost da se glasovanje za hrvatske državljane održi u diplomatsko-konzularnim predstavništvima. Prema našim informacijama, oni to nisu učinili. Uvjereni smo da se radi o administrativskoj igri Račana i Tomčića koji žele onemogućiti pravo glasa dijaspori. - izjavio je na konferenciji za novinare Sanader.

Sanader je, kako bi potkrijepio svoje sumnje, podijelio novinarima dokument hrvatskog veleposlanstva u Njemačkoj.

Cirkularna nota

Veleposlanica Vesna Cvjetković-Kurelec službenom bilješkom izvijestila je nadležne institucije u Hrvatskoj 27. srpnja ove godine o cirkularnoj noti MVP-a Njemačke. Prema tom dokumentu, njemačka vlada načelno dopušta da diplomatska i konzularna predstavništva stranih zemalja sudjeluju u pripremi izbora na njemačkom teritoriju, ali za to zemlja prethodno mora dobiti suglasnost njemačke vlade. Zahtjev za suglasnost mora se predati njemačkom MVP-u najkasnije dva mjeseca prije izbora na njemačkom teritoriju. S obzirom na to da rok za podnošenje zahtjeva istječe za pet dana, Sanader je pozvao Račana i Tomčića da hitno izvijeste javnost jesu li zatražili suglasnost.

Sanader je rekao kako sumnja u to da je Vlada zatražila suglasnost za provođenje izbora u BiH. On je podsjetio kako je HDZ još u travnju tražio da Sabor obveže Vladu na potpisivanje sporazuma sa stranim državama kako bi Hrvati mogli glasovati, međutim, Tomčić je taj zahtjev odbio uputiti u proceduru.

Zahtjev Račanu i Tomčiću

"Pozivam Račana i Tomčića da nas prestanu vući za nos! Tražim da konačno objave datum izbora te da kažu jesu li zatražili suglasnost stranih država za izbore - apelirao je Sanader.

Predsjednik HDZ-a pozvao je birače da ne glasuju za HSS. "Glas za HSS je glas za SDP. Račan i Tomčić su se dogovorili i zato je HSS naš drugi politički suparnik odmah iza SDP-a," izjavio je Sanader. (Jutarnji 18.9.)

Tomčić: Nismo ispunili ni što smo planirali

Predsjednik Hrvatskog sabora i HSS-a Zlatko Tomčić rekao je da će izbori biti 23. studenoga, dodajući da je unatoč mnogim nesporazumima u koaliciji ova vlast učinila pomak u mnogim dijelovima života građana. "Nijedna vlast nikad ne ispunji sva obećanja. Svjestan sam da nismo ispunili ne samo sva obećanja, nego ni ono što smo planirali," rekao je Tomčić. Ponovio je da HSS neće ni s kim razgovarati o predizbornoj suradnji. Ne nademo li na temelju naših uvjeta partnere, spremni smo biti u oporbi, rekao je Tomčić. Komentirajući odnose sa Slovenijom kazao je da RH ima pravo proglasiti gospodarski pojas i da su Slovenci "prekardasili i zanjeli se u nekakvoj fiksnoj ideji da mogu diktirati što RH treba činiti". Na upit kako ocjenjuje prijedlog zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti s obzirom na to da je suvlasnik jedne tvrtke, Tomčić je potvrdio kako je suvlasnik 22 posto dionica u jednoj tvrtki. "Ako mi tko kaže da je to zabranjeno, odmah ću prestati biti političar ili suvlasnik. Ja nisam poduzetnik, nego samo suvlasnik i ne bavim se nikakvim poslom osim politikom. (Večernji list 7.9.)

Tomac napustio Račana

SDP je jučer i službeno napustio jedan od njegovih osnivača, dugogodišnji potpredsjednik i član najužeg vodstva Zdravko Tomac, a o odlasku iz stranke ozbiljno razmišlja i velik dio pulskih SDP-ovaca predvođenih šefom SDP-a Liviom Bolkovićem.

Premda bi sintagma "crni petak" možda bio predramatičan opis onoga što se događalo SDP-u, ta dva zbivanja, koja su obilježila ovaj dan u stranci, sasvim sigurno nisu nimalo ugodna za Račanovu stranku, pogotovo s obzirom na to da se odvijaju u predizborno vrijeme.

- Osjećam se kao čovjek koji se nakon godina lijepog braka rastaje od žene - rekao je jučer Zdravko Tomac objavljujući na konferenciji za novinare odlazak iz SDP-a i napuštanje svojih svih stranačkih dužnosti. Kao glavne razloge za "završetak svog dugog putovanja iz SDP-a" Tomac je naveo neslaganje s Račanom i vodstvom stranke, kad je riječ o hrvatskom

HDZ: Formirat ćemo vladu desnog centra

HDZ izlazi samostalno na izbore i pobijediti ćemo velikom većinom. Nakon izbora formirat ćemo koalicijsku vladu stranaka centra i desnog centra. Hrvatska vlada prije svega predsjednici SDP-a i HSS-a, cijelu Hrvatsku drže u šaci jer još nisu najavili kada će biti izbori. Mi stoga i nismo odredili kandidate jer čekamo to, možda izbori budu 2. travnja 2004. godine - komentirao je predsjednik HDZ-a Ivo Sanader prije sabora HDZ-a 8. Izborne jedinice, održanog u Rijeci 21. rujna pred oko 500 okupljenih članova i simpatizera HDZ-a. Sanader se okupljenima obratio obećanjem da će HDZ, kada pobijedi na izborima, smanjiti nezaposlenost poticanjem malog i srednjeg poduzetništva. - U primorskoj i Istarskoj županiji HDZ će sigurno ostvariti dvostruke bolje rezultate nego 3. siječnja 2000. - rekao je Sanader. Vladimir Šeks upozorio je na sukobe interesa u koje ulaze sadašnji članovi Vlade. (Jutarnji list 22.9.)

Izborne koalicije: Budiša i Granić dogovorili koaliciju

Zagreb - Šefovi HSLS-a i DC-a Dražen Budiša i Mate Granić postigli su, nakon više tjedana mukotrpnog pregovaranja, kompromis o sastavu koalicijske izborne liste, a kako je Malo vijeće HSLS-a dalo jednoglasnu podršku tom dogovoru zajednički izlazak DC-a i HSLS-a na izbore je izgledniji nego ikad.

Budiša: Bit ćemo treći po snazi

Koalicija HSLS-a i DC-a, tvrdili su čelnici obju stranaka na početku pregovora prije mjesec dana, može na izborima dobiti između 12 i 15 zastupnika. Granić i Budiša složni su u ocjeni da će njihova koalicijska lista proći izborni prag u svih deset jedinica, te da će u nekima od njih dobiti i po dva zastupnika. Budiša je nedavno ustvrdio da ta koalicija može biti treća po snazi politička grupacija u Hrvatskoj. (Jutarnji list 18.9.)

nacionalnom pitanju, odabiru koalicijskih partnera i vizije o tome što bi SDP trebao biti. U pismu koje je poslao Račanu Tomac objašnjava kako se ne slaže s politikom guranja Hrvatske u društvo nestabilnih država zapadnog Balkana "pa i od strane nekih SDP-ovih koalicijskih partnera", obezvređivanja Domovinskog rata i kolairanja s "anacionalnim globalistima - HNS-om Vesne Pusić i LS-om Ive Banca. Tomac će na izbore na listi foruma hrvatske sloge. (Jutarnji list 28.9.)

Izbori 23. studenog

ZAGREB - Premijer je kazao kako je vladajuća koalicija istaknula da je prioritet završiti odgovore na upitnik EU-a do 15. listopada i da u tom smislu neće biti prepreke da se izbori održe u drugoj polovici studenoga, odnosno 23. studenog.

Premijer je, osvrćući se na aktualna događanja u odnosima Hrvatske i Slovenije, kazao da je o tome raspravljala i vladajuća koalicija na svom četverosatnom sastanku. Treba se čitav problem rješavati dijalogom i Hrvatska tome želi pridonijeti. Braniti ćemo svoje interese i zaštititi gospodarski i ekonomski interes, ali i ekološki interes u Jadranu. U tom smislu i naše pravo za proglašenje gospodarskog pojasa. Donijet ćemo odluku u skladu s našim interesima, a ne šteteći našem glavnom cilju - ulasku u EU. Naš prioritet je završavanje odgovora na upitnik EU-a. Raspravljali smo i o tome koje zakone trebamo donijeti u Saboru, a koji su uvjet za članstvo u EU, istaknuo je premijer Račan.

Premijer je dodao kako valja očekivati da bi Sabor trebao završiti sve zakonske projekte do 15. listopada i tada imati svoju zadnju sjednicu. Nakon toga neće biti nikakvih prepreka za provođenje izbora, zaključio je. (Slobodna Dalmacija 4.9.)

Skandal u Hrvatskoj

Ela, djevojčica zaražena HIV-em, u razredu s četvero učenika

Prvog dana škole OŠ Stjepana Kefelje u Kutini od ranog su jutra opsjedali nezadovoljni roditelji čekajući hoće li HIV pozitivna djevojčica Ela krenuti u drugi razred. U pratnji skrbnika Branka Oblaka mala Ela došla je u školu i u 13.30 sati krenula u II.b razred s još četvero učenika.

- Kutina je naš grad, želimo tu živjeti, pomozite nam i pustite nas na miru. Dobro smo educirani o mogućnostima zaraze i drugoj djeci ne prijeti velika opasnost. Ovdje nam je ipak lakše nego u Kaštelima - rekao je Branko Oblak. Nakon nastave Ela je u pratnji B. Oblaka otišla u svoj novi kutinski dom.

Prijete ispisivanja djece

Na edukaciju s epidemiolozima i drugim stručnjacima, koje je Hrvatski zavod za javno zdravstvo poslao u kutinsku školu, došlo je samo osam roditelja. Pravobraniteljica za djecu Ljubica Matijević-Vrsaljko ističe da je obitelj Oblak dobronamjerna i da ne zamjera sve što su Kutinjani o njima rekli u novinama. Žele zaštititi svoje dijete i nisu ogorčeni zbog zbivanja u Kutini. Nezadovoljni su razgovarali s ravnateljem škole Ivanom Ćorkom i gradonačelnicom Velimirom Toth-Prosoli.

- Odluka nije donesena. Nezadovoljni roditelji imaju vrlo krute stavove, pa smo dogovorili novi sastanak. U Elinu su razredu bila četiri učenika. Predložili smo da Elu na odmorima i izvan nastave prati medicinska sestra, ali to roditelji nisu prihvatili. Njihova su djeca naši učenici iako ima više od 20 zahtjeva da se djeca ispišu - rekao je ravnatelj Ćorak, koji će nakon konzultacija s ministrom Strugarom danas opet razgovarati s roditeljima.

- Taj je slučaj nastao prije Kutine i prije Kaštel Novog i mi ga pokušavamo u suradnji s ministarstvima prosvjete, zdravstva te rada i socijalne skrbi riješiti na najbolji način. U Hrvatskoj ima još HIV pozitivne djece koja, na sreću, nisu javno eksponirana i normalno pohađaju vrtiće i škole. Nažalost, Ela i Nina poslužile su za ubiranje političkih poena i nečiju promociju. Žao mi je što su roditelji uznemireni i traže ispisivanje djece. Ništa im nisam tajio jer je Ela upisana 29. kolovoza, a nakon toga počeli smo se pripremati za nastavu u novim uvjetima. Edukacija je u tijeku. Nije mi poznato da dijete ima hepatitis C. Liječnici tvrde da nema. Ne treba širiti paniku - rekao je ravnatelj Ivan Ćorak.

Roditelji, pak, ne kriju ogorčenost. - Nismo krivi što su djeca bolesna i

ne moramo i mi i naša djeca živjeti u strahu od moguće zaraze. Moja djeca zbog ovoga već proživljavaju stresove zajedno s nama. Znam da nije rješenje seljkanje djece po školama. Djeca mi doma plaču jer će ostaviti svoje prijatelje i učitelje. Međutim, najvažnije mi je njihovo zdravlje. Na internetu sam pročitao da se HIV prenosi krvlju, spermom, slinama i suzama. Mislim da je rješenje organizirati posebnu nastavu za tu djevojčicu, a ne da se sva djeca moraju njoj prilagođavati - kaže roditelj Neven Malivuk.

Izjavu premijera Račana da će Elu prihvatiti i jednoj zagrebačkoj školi bilo je lijepo čuti, ali nismo to čuli od zagrebačkih roditelja, kažu kutinski roditelji.

Takve će djece biti sve više

- Dvojica ministra drugi put i s istim djetetom nisu obavili svoj posao na vrijeme. Mislim da je to i za ovu zemlju previše. Tako nam je jučer slučaj Ele komentirala profesorica s Filozofskog fakulteta, voditeljica jednog od timova za krizne slučajeve, psihologinja Lidija Abramović. - prije godinu dana su Strugar i Vidović postali svjesni da problem postoji. O tome su se morali brinuti, a nisu. To je skandal - tvrdi prof. Arambašić, smatrajući da bi dvojica ministara trebala podnijeti ostavke. Drži da se u godinu dana puno moglo učiniti na senzibilitetu javnosti za prihvata Ele.

Roditelji se boje za svoju djecu i njih treba razumjeti i pomoći im. Treba ih pripremiti na to da će takve djece u našim školama biti sve više. - kaže Arambašić. Procjenjuje također da nije dobra ideja o preseljenju Ele u neku zagrebačku školu jer i u Zagrebu žive ljudi slični onima u Kaštelima i Kutini.

Ideja premijera Račana o preseljenju u Zagreb nije dobro "sjela" ni ravnateljima zagrebačkih osnovnih škola. Svi s kojima smo razgovarali tu mogućnost ne odbacuju kategorički, ali upozoravaju da se s tim kasni, da bi se moralo razgovarati i raditi s roditeljima, bez kojih takvu odluku ne mogu donijeti.

Svi su jako humani dok oni nisu na redu. Ako moja škola bude izabrana za prihvata Ele, nosit ću se s tim kako budem mogla. Unaprijed ipak ne znam što bih rekla - riječi su ravnateljice OS Medvedgrad Blaženke Gašljević. U Waldorfskoj osnovnoj školi, prema neslužbenim informacijama, održan je sastanak Nastavničkog vijeća, a jučer su počeli i razgovori s roditeljima o mogućnosti da se Ela preseli k njima. No iz škole poručuju da još ne žele iznositi detalje o stavu roditelja i nastavnika. (Večernji list 9.9.)

Željko Krušelj:

Zaraza virusom netolerancije

Razotkrila se još jedna nimalo ugodna hrvatska istina. Mnogi su, naime, uljuljkani u iluziji da je afera vezana uz jednu od osnovnih škola u Kaštelima izoliran problem, odnosno da je posljedica tipične provincijalne uskogrudnosti, proizašla iz neobrazovanosti, čak i ksenofobičnih ispada lokalnog stanovništva. Ovih se dana, međutim, pokazalo da bi se to isto zacijelo dogodilo i u svakom drugom dijelu Hrvatske. Iako regionalni mentaliteti nisu baš zanemarivi u toj tragičnoj priči, ono što čvrsto povezuje naciju očigledna je nespremnost u suočavanju sa sve složenijim fenomenima vremena u kojima živimo. Hrvatska je, na žalost, vidljivo zaražena "virusom" netolerancije, čiji korijeni duboko sežu u sustav društvenih vrijednosti kakav se oblikuje u obitelji i školi, dok razne institucije, od državnih pa do crkvenih, gotovo ništa ne čine da bi ga promijenile.

Riječ je dakako o otužnoj putešestviji male Ele, HIV pozitivne djevojčice koju su skrbnici preselili u Kutinu i uspisali u drugi razred tamošnje osmoltjetke. Vijest o dolasku takve "pošasti" u školske klupe alarmirala je kutinsku javnost i dovela do masovnijeg nezadovoljstva i niza otvorenih ucjena i prijetnji. Gomilaju se predrasude i stara psihoza da bi zbog nesretne djevojčice mogli teško oboljeti i njezini školski kolege. Nikoga ne interesira prava istina o fenomenu HIV-a, koji uz minimalan oprez nije opasan za okolinu. Možda i Kutinjani ne bi načelno imali ništa protiv male Ele, kao se se u početku i činilo, ali samo ako bi se ta priča vrtjela u nekom drugom gradu, stotinama kilometara udaljenom od njih.

Sva ta zbivanja opet dokazuju i nesposobnost hrvatskih vlasti. One već dvije godine ne uspijevaju riješiti slučaj jednog jedinog HIV pozitivnog djeteta, a može se očekivati da će takvih Ela iz godine u godinu biti sve više, što u nekim zemljama postaje i masovna pojava. Nadležna ministarstva moraju pronaći model kako da inficiranu djecu što bezbolnije uklope u društveni sustav. Ona nipošto ne smiju biti "strašila" za okolinu, koja uzmenireni vršnjaci, instruirani od svoje okoline, zaobilaze u širokom luku. S druge strane, u sustavu nešto opasno ne štima ako se ostala djeca u svemu tome osjećaju "pokusnim kunićima", kako to sada tvrde frustrirani kutinjski

roditelji.

Bitno je u svemu tome da se mehanizmi integracije HIV bolesnika odvijaju daleko od medijske pozornosti, jer se uz prisutnost kamera svaka ljudska dilema čini još ozbiljnijom. No, možda će baš trnoviti put male Ele učiniti drugim bolesnicima život ponešto jednostavnijim, ako već neće biti i lakši. (Večernji list 7.9.)

Eli potpora i Svjetske banke

O slučaju HIV pozitivne djevojčice izjasnila se i Svjetska banka, koja je predstavila svoje godišnje izvješće 17. ovog mjeseca o AIDS-u, javlja Glas Amerike. Uz podršku Eli da ne odustane od svoje borbe da dobije ravnopravan status s ostalom djecom, Vladi i vjerskim organizacijama je poručeno da više rade na zdravstvenom obrazovanju stanovništva, a roditeljima - koji ne dopuštaju da njihova djeca idu u istu školu ili razred s Elom - da se doista nemaju zbog čega brinuti, jer se njihova djeca ne mogu zaraziti boraveći s djevojčicom u istom razredu. (Jutarnji list 18.9.)

S malom Elom u razredu još tri učenika

Kutina - Maloj Eli, HIV pozitivnoj djevojčici, jučer se na nastavi u 2b. OŠ "Stjepan Kefelja" u Kutini, kako je najavljeno, pridružilo još troje učenika. U 2a. došlo je devet učenika.

- Nastava se odvija normalno i uvjeren sam da će se uskoro vratiti još učenika drugih razreda naše škole. Trojedna se kriza nije trebala ni dogoditi da su pripreme kvalitetnije odrađene i da su počele na vrijeme - rekao je ravnatelj Ivan Ćorak. (Jutarnji list. 30.9.)

tering them brings unspeakable joy and pride

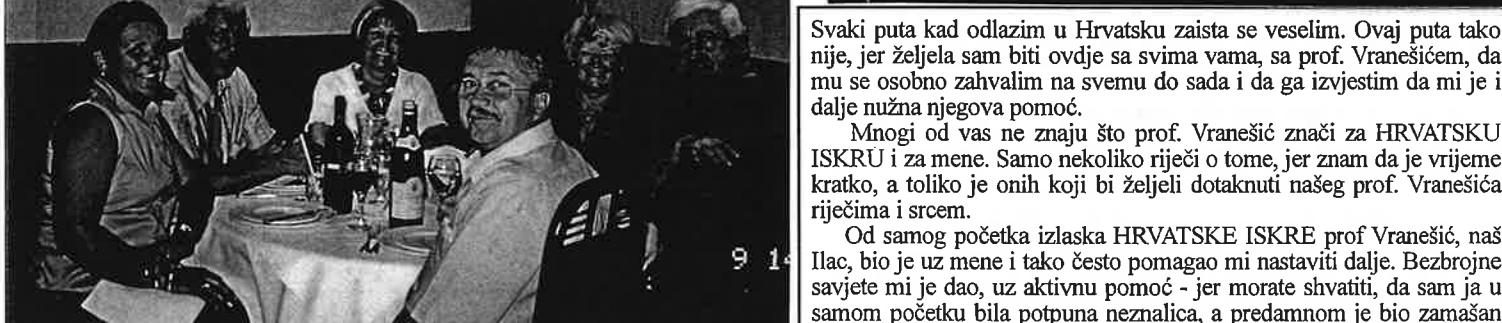
12. Without discipline, little gets accomplished

13. Passion is the secret to success

14. Dancing in the side-lines is just as important as being center stage - everyone depends on the other

15. In life even if you loose your pants (or skirt), just keep smiling and just keep dancing.

Hvala, prof. Vranešić, na svemu do sada, a pred nama je još puno posla, zar ne? (BM)

Svaki puta kad odlazim u Hrvatsku zaista se veselim. Ovaj puta tako nije, jer željela sam biti ovdje sa svima vama, sa prof. Vranešićem, da mu se osobno zahvalim na svemu do sada i da ga izvijestim da mi je i dalje nužna njegova pomoć.

Mnogi od vas ne znaju što prof. Vranešić znači za HRVATSKU ISKRU i za mene. Samo nekoliko riječi o tome, jer znam da je vrijeme kratko, a toliko je onih koji bi željeli dotaknuti našeg prof. Vranešića riječima i srcem.

Od samog početka izlaska HRVATSKE ISKRE prof Vranešić, naš Ilac, bio je uz mene i tako često pomagao mi nastaviti dalje. Bezbrojne savjete mi je dao, uz aktivnu pomoć - jer morate shvatiti, da sam ja u samom početku bila potpuna neznalica, a predamnom je bio zamašan posao. No uz njega i mog supruga stvari su krenule. I baš onda kad sam mislila kako je sve u redu, prof. Vranešić i moj suprug su odlučili kako se ja moram "profesionalizirati", naime početi raditi u pravom kompjutorskom programu za novine. Tada se je već i Emil Šimunović pojavio, i uz prof. Vranešića i Emila sve je krenulo na bolje. Samo zahvaljujući prof. Vranešiću i Emilu Šimunoviću ISKRA ima današnji izgled.

Bilo je dana kad je bilo vrlo teško raditi, jer mi, obični ljudi sumnjamo u sebe i svoj rad ponekad. Jedan od takvih dana rekla sam prof. Vranešiću kako bih rado slikala kao on. Možda se prof. Vranešić ne sjeća svog odgovora, no njegov odgovor uvijek zvoni u mojim ušima: "Ostavite meni slikanje kistom, a Vi imate onaj Božji dar da perom oslikavate ono što gledate."

Dragi prof. Vranešić, dragi moj prijatelju, iza nas je već punih šest godina rada i prijateljstva. Za prošlost znamo, a pred nama je budućnost. Ja i dalje računam na Vas, uz veliku hvalu za ovo do sada.

Valentina

Hvala vam, prof. Vranešiću

Ono što se vrlo rijetko događa živim ljudima, a tako je to i u našoj zajednici, priznanje je pojedincima za njihov rad, brigu za očuvanje narodne i kulturne svijesti, ljubav za djecu, za čovjeka i za domovinu.

Ipak ima iznimaka i u našoj zajednici. Osamdesetak članova hrvatske zajednice okupilo se na zajedničkom ručku u čast prof. Ilije Vranešića, kako bi mu javno zahvalili na svemu što je učinio za hrvatsku zajednicu, da ga ohrabre i pokažu da su s njim i u njegovoj bolesti. Nažalost, svi oni koji su željeli nazočiti ovom druženju i slavlju života i rada našeg Ilije nisu to mogli zbog ograničenog broja mjesta. Organizator je bio hrvatsko folklorno društvo "Hrvatska" iz Mississauga i gosp. Vlado Pernar, njegov predsjednik sa članovima odbora i prijateljima slavljenika, a ovo slavlje održano je u Croatia restoranu u Mississaugi.

Gosp. Vranešić (u sredini) sa prijateljima iz zajednice na jednoj od slikarskih izložbi

Umjetnik, slikar, izumitelj, učitelj i stručnjak hrvatskog folklora, rodoljub, humanista, čovjek! Izmjenjivali su se govornici i svaki nam je od njih u kratkom osobnom opisivanju prof. Vranešića otkrivao novu dimenziju povučenog i na izgled običnog čovjeka.

Nismo puno znali o njemu jer o sebi je rijetko govorio. Besmislene, nepotrebne riječi bile su rijetke u njegovom riječniku, ali osjećaj topline i poštovanja bio je prisutan u svakom susretu s njime. Radio je i stvarao usprkos mnogo puta mukotrpnom radu i u našoj zajednici. Svoje znanje je s ljubavlju prenio na generacije hrvatske djece u ovim našim sredinama, bio mentor mnogim mladima po pitanju muzike, plesa, koreografije a bez očekivanja nekih javnih priznanja. Ali uz sve to davao nam je i mnogo više - sebe!

Povezivao je znanje s umjetničkom nadarenošću i inspiracijom. Mali dijelci tog njegovog rada s kistom na platnu može se vidjeti na umjetničkim slikama koje ukrašuju zidove Croatia Restaura. Uvijek stručan i ozbiljan u radu ali profinjen i kulturn u odnosima s ljudima, principi su koji su ga vodili u životu. I mogli bismo tako nastaviti s atributima čovjeka, koji nas je sve zadužio svojim radom, poštenjem i svojim životom.

I dok smo tako slušali i otkrivali stranice života našeg

prof. Vranešića, oči su nam se orosile a onda su polako počele, jedna za drugom, kliziti suze niz lica. I onda je došla pjesma na red i sa suznim očima popevali smo "Hvala". A kad se začula "Suza za zagorske brege" glas je počeo podrhtavati a suze su tekle i tekle i vlačile nam obraze i nije bilo suhog oka. Bili smo sretni da je bio među nama zajedno sa svojom suprugom, sretni da smo bili zajedno i da je naša hrvatska zajednica na taj način zahvalila pravom hrvatskom sinu za njegov rad i ljubav za svoj narod, za sve ono što je unio u naše živote.

Iako slabog zdravlja ali velikog srca prof. Vranešić. Ilija, Ilac, Eli - kako god ga znate i oslovljavate, uputio nam je zahvalnost za ovo druženje. Mi smo pak bili sretni što smo baš kroz taj susret otkrili i nešto i od one druge strane našeg Ilije. Njegov moto života sažet je i u ovoj poruci prisutnima, posebno roditeljima za one - a koji su bili i jesu najveći dio njegovog života - a to su mladi.

"Čuvajte djecu, ulazite u njih, učite ih, ne žalite truda ali počnite rano raditi s njima. Ne čekajte dvanaest, trinaest godina, jer nije uzaludan trud. Djeca su budućnost!"

Želimo Vam prof. Vranešiću, zdravlje i snage u borbi sa bolešću. Zahvaljujemo Vam na svem trudu i ljubavi kojima ste nas obogatili i zadužili za cijeli život. Zadužili ste nas svojim životom a sad je na nama da poruke provedemo u život.

Neka i ovih par napisanih "pouka" Dr. Carol Laić, bivše učenice Mr. V. (kako su ga djeca, a sada odrasli, od milja zvali) pokažu koliko je on utjecao na "izgradnju" mladih, a nama kao zajednici neka bude to poziv za takove susrete priznanja i zahvalnosti osobama koje su naš život obogatile i oplemenile.

ALL I REALLY NEEDED TO KNOW ABOUT LIFE I LEARNED IN KOLO

Reflections by Carol Laić on the learnings from Mr. V (Ilija Vranešić)

1. The more you practice, the better you become
2. When you are passionate about what you do, practicing is easy
3. Just because you stomp loudly doesn't mean you know anything about dancing
4. One of life's great joys is playing a role in creating harmony
5. It is in reaching those notes outside of your comfort zone that brings greatest sense of self/accomplishment
6. Through dancing and music we tell a story about life, throughout life we should never stop dancing
7. If you can remember which foot is right and which foot is left, the rest is easy
8. Music stirs the soul - it will make you laugh, make you cry, make you alive
9. Some people prefer holding hands in the front, some in the back, some on the hips - either way it is about being together
10. Some women when dancing should wear full support bras
11. Learning new steps in life may be challenging and difficult but mas-

These are former students, today all of them are involved in music, dances and education of the young generations

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Hrvatska - Haag

Slučaj Gotovina: Neka nam Haag da dokaz ili neka šuti

Za hrvatsku Vladu neprihvatljivo je da se iznose sumnje, a da se pritom ne daju dokazi o tome da je general Gotovina u Hrvatskoj. Važno je utvrditi stvarno stanje, jer je ovakva situacija neodrživa i za Hrvatsku i Haaški sud - rekao je potpredsjednik Vlade Goran Granić, komentirajući svoj sastanak s glavnom tužiteljicom Haaškog suda Carlom Del Ponte.

"Oni koji tvrde da imaju informaciju da je Gotovina u Hrvatskoj ili će tu informaciju dati, ili će šutjeti" poručio je Granić. "Očekujem da ćemo na sastanku dogovorenom za 6. listopada postići zajedničku ocjenu oko tehničke suradnje, ali i oko slučaja generala Gotovine - dodao je potpredsjednik Granić. Na temelju čega očekuje da će naša Vlada i haaška tužiteljica postići zajedničku ocjenu o slučaju Gotovina, međutim, Granić nije precizirao, nego je odgovorio kako vjeruje "da će prevladati činjenice koje ćemo 6. listopada staviti na stol".

"A činjenica je da general Gotovina nije pod hrvatskom jurisdikcijom. U protekle dvije godine nismo dobili nijedan dokaz koji bi govorio suprotno od onoga što govori Vlada i o čemu je već izvijestila tajništvo Haaškog suda", zaključio je Granić.

Potpredsjednik Vlade nije želio pritom komentirati ni izjavu glasnogovornice Haaškog suda, koja je i nakon sastanka ponovila tezu kako se general Gotovina nalazi u Hrvatskoj, iako i on i naša Vlada tvrde suprotno. Njzinu izjavu u Banskim dvorima smatraju nepotrebnom, jer nije bila u funkciji održanog sastanka. Doznajemo kako će Vlada predložiti da se tijekom boravka Carle Del Ponte u Zagrebu potpiše i službeni zapisnik o tehničkoj suradnji, kako se više ne bi moglo manipulirati tom informacijom. Granić je u Haagu razgovarao i o mogućnosti da Haaški sud prepusti hrvatskom pravosuđu dio haaških sudskih sporova. Naime, glavni državni

ODVJETNICI generala Ante Gotovine uputili su Haškom sudu (ICTY) zahtjev za povlačenje optužnice protiv njihovog branjenika

ODVJETNICI generala Ante Gotovine uputili su Haškom sudu (ICTY) zahtjev za povlačenje optužnice protiv njihovog branjenika zbog propusta vezanih uz činjenično stanje i nadležnost suda, izjavio je za Hinu generalov američki odvjetnik Luka Mišetić.

"Osobno sam pokrenuo zahtjev da se optužnica povuče, a uz zahtjev su predani i dokumenti koji potvrđuju pravnu osnovu za povlačenje optužnice", rekao je Mišetić u telefonskoj izjavi za Hinu. Pravna osnova se, po njegovim riječima, zasniva na činjenici da je za dvije osobe s popisa 150 ubijenih iz optužnice zatajeno da su žive iako je Tužiteljstvo to znalo prije potvrdivanja optužnice. "Carla del Ponte imala je informaciju da su te osobe žive prije podizanja optužnice, a da je istražni sudac to znao on ne bi potvrdio optužnicu", kazao je Mišetić.

Drugi dio pravne osnove zahtjeva, po Mišetiću, predstavlja činjenica da "ICTY, po definiciji glavnog tajnika UN-a nije nadležan za kaznena djela počinjena nakon Oluje". "Nadležnost ICTY-a proteže se na vrijeme dok su trajali oružani sukobi na prostoru bivše Jugoslavije a bivši glavni tajnik UN Boutros Ghali je 20. kolovoza 1995. izvijestio da je oružani sukob vezan uz operaciju Oluja gotov i da su vojne snage tzv. RSK napustile Hrvatsku, izuzev istočne Slavonije", naveo je Mišetić.

Za 28 osoba iz Gotovine optužnice se navodi da su ubijene nakon 20. kolovoza 1995., a ICTY, prema Mišetićevom tumačenju, za ta kaznena djela nije nadležan.

Na upit o njegovoj legitimiranosti na podnošenje zahtjeva Haagu, jer ICTY ne priznaje odvjetnike optuženika koji su u bijegu, što je u petak potvrdila i glasnogovornica Tužiteljstva, Mišetić je rekao da je zahtjev podnio kao "prijatelj suda" (amicus curiae) i kako se nada da će Sud prihvatiti njegov podnesak u toj ulozi. Ukoliko ICTY prihvati argumente za povlačenje optužnice i vrati je Tužiteljstvu, to bi omogućilo da Carla del Ponte ispita Gotovinu u Zagrebu, rekao je branitelj odbjeglog generala. "Ako bi nakon toga bila podignuta izmijenjena optužnica, Gotovina bi otišao u Haag, kao što je već ranije najavio", dodao je.

Glasnogovornik ICTY-a Jim Landale rekao je kako njemu nije poznato da je u Sud stigao zahtjev za povlačenje optužnice protiv Gotovine, no kako to ne znači da se zahtjev ne nalazi u sudskoj proceduri.

Protiv generala Gotovine ICTY je u lipnju 2001. podigao optužnicu za zločine protiv čovječnosti počinjene tijekom i nakon operacije Oluja na dijelu ratišta pod njegovim zapovjedništvom. Nakon više od dvije godine skrivanja Tužiteljstvo ICTY-a stavilo ga je u vrh popisa 16 haaških bjegunaca, odmah iza glavnopoptuženih za genocid u BiH Radovana Karadžića i Ratka Mladića.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

odvjetnik Mladen Bajić doznajemo, predao je Tužiteljstvu dokumentaciju o svim sudskim procesima vezanim uz ratne zločine, a koji su vođeni u Hrvatskoj od 1991. do danas. Riječ je o oko 4.000 procesa.

(Jutarnji list 27.9.)

Priopćenje odvjetničkog tima generala Ante Gotovine

U ime odvjetničkog tima generala Ante Gotovine želio bih reagirati na lažne napise u novinama po kojima generala Antu Gotovinu skriva sicilijanska mafija. Takvi napisi su van pameti i kreirani su iz razloga da se general Gotovina diskreditira u očima hrvatske javnosti. Nadalje, Globusovo "senzacionalno otkriće" o postojanju Tony-a Cascarina i njegovoj povezanosti s generalom Gotovinom opće je poznata činjenica a svi koji su zainteresirani mogli su proteklih dvije godine posjetiti www.TonyCascarino.com Internet stranicu. Nažalost, neki mediji koriste javno dostupne informacije kako bi obmanili hrvatsku javnost uvjeravajući je da su otkrili ekskluzivnu i tajnu informaciju.

Vjerujem da će hrvatska javnost shvatiti da je i ova posljednja priča samo jedna od mnogih koje su se pojavile u protekle dvije godine. Počevši od priča da se skriva u Kanadi, pa priče o tome da se nalazi u Hercegovini do ove posljednje po kojoj se nalazi na Siciliji - cilj svake od njih je dezinformiranje javnosti o generalu Gotovini.

Luka Mišetić
Odvjetnik generala Gotovine

O "slučaju Gotovina", kao ključnom problemu u suradnji RH i ICTY-a, idućeg će ponedjeljka u Zagrebu razgovarati premijer Ivica Račan i tužiteljica Del Ponte uoči njezinog godišnjeg izvješća Vijeću sigurnosti UN 9. listopada.

(HINA, 3.10)

Šeks: Račan je pozvao britansku Vladu da se uplete u hrvatske izbore

PREDSEDNIK Kluba zastupnika HDZ-a Vladimir Šeks ustvrdio je da je izjava premijera Ivice Račana u Londonu da bi promjena vlasti u Hrvatskoj usporila demokratske procese u regiji, "izravan poziv britanskoj vladi da se uplete u izborni proces u Hrvatskoj".

"U povijesti je nezabilježeno da jedan državnik na prikriven način traži političku intervenciju druge države, kako bi spriječio izbornu promjenu vlasti", rekao je Šeks na današnjoj saborskoj sjednici. Račan je, gostujući u Shatham Houseu, vodećem britanskom vanjskopoličkom forumu govorio i o suradnji Zagreba i Haaga.

Odgovarajući na novinarsko pitanje kako će premijera Tonyja Blaira uvjeriti u tu suradnju s obzirom na neriješeno pitanje haaškog optuženika generala Ante Gotovine, Račan je rekao da Hrvatska ne može uhititi nekoga tko nije u Hrvatskoj.

"Možda će naša vlast pretrpjeti kritiku ili kaznu, pa ćemo se suočiti s vlašću koja neće imati demokratski stav da treba izvršiti čin pravde", rekao je Račan.

(Hina, 1.10.2003)

Puhovski: Za haaške optuženike - 50 milijuna

Hrvatska je proteklih godina utrošila između 40 i 50 milijuna kuna plaćajući obranu optuženima za ratne zločine, i to većinom onima iz BiH - istaknuo je Žarko Puhovski, predsjednik HHO-a, na jučerašnjem okruglom stolu o procesuiranju ratnih zločina koji je organizirao Centar za ljudska prava. Puhovski tvrdi kako je Haaški sud politiziran, te dodaje kako je svakako prije Karadžića i Mladića trebalo optužiti krivce za Vukovar. Ipak, prednost daje Haaškom sudu, jer se domaće pravosuđe dosad nije iskazalo, procesuirajući samo 17 optuženih s hrvatske strane.

(Večernji list 10.9.)

Seljaci obećanjima više ne vjeruju

Vukovar - Rečenicom "kako se nisu ni nadali da će bolje proći" svaki će poljoprivredni proizvođač u vukovarskom kraju prokomentirati najavu iz Ministarstva poljoprivrede i šumarstva da će za ublažavanje šteta od suše iz državnog proračuna biti izdvojeno 400 milijuna kuna. Ni obećanja ministra Božidara Pankrećića da će šteta biti nadoknađena do kraja rujna, odnosno prije početka jesenje sjetve, seljaci baš ne vjeruju. Uredno su podnijeli prijavu za naknadu štete u povjerenstvima za procjenu šteta prouzročenih nepogodama, ali ne vjeruju da će novac uopće stići ni do zime. Ukupna je šteta na vukovarskom području procijenjena na 10,9 milijuna kuna, od čega najveći dio otpada na poduzeća VUPIK, te ukupno 214 obiteljskih gospodarstava na području grada i prigradskih naselja Sotina i Lipovače.

Zanimljivo je kako šteta, procijenjena na poljima cijele Vukovarsko-srijemske županije iznosi 218 milijuna kuna, što je više od polovine ukupnog iznosa koji država namjerava izdvojiti za saniranje posljedica suše. Ako se zna da su sve hrvatske županije, osim Primorsko-goranske i grada Zagreba, zatražile državnu pomoć, potpuno je jasno kako će svaka od njih, posebice Vukovarsko-srijemska, dobiti tek mrvice. "Pitanje je koja će županija smoći snage i sredstva i pokriti štete od suša. Županijski proračuni, pa tako i naš, nisu pripremljeni za tako 'neugodna iznenađenja', niti postoji prostor za rebalans, jer se radi o enormnim iznosima", pojasnio je Drako Juzbašić, pročelnik Vukovarsko-srijemskog Odjela za poljoprivredu i šumarstvo, ujedno i predsjednik Povjerenstva za procjenu šteta prouzročenih elementarnim nepogodama.

Po signalima koji stižu iz Zagreba i nepotvrđenim informacijama iz Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, procijenjeno je da bi poljoprivredni proizvođači trebali dobiti naknadu štete u iznosu 300 do 500 kuna po hektaru, ovisno o tome o kojoj se zasijanoj kulturi riječ. (Glas Slavonije 13.9.)

taru, ovisno o tome o kojoj se zasijanoj kulturi riječ. (Glas Slavonije 13.9.)

A.T. Kearney: Hrvatska je za ulagače "europski tigrić"

Zagreb - Zahvaljujući europskim investitorima Hrvatska, Slovenija, Srbija i baltičke zemlje ove su godine prvi put svrstane u studiju konzultantske kuće A.T. Kearney top ulagačkim destinacijama svijeta. Nazivajući ih "europskim tigrićima s velikim potencijalom relociranja svjetske industrije visoke tehnologije", europske top menadžeri svrstali su te zemlje među prvih 29 najatraktivnijih tržišta za ulaganje.

Malo više od tisuću anketiranih svjetskih kompanija europski su menadžeri, prenosi se u analizi, Hrvatsku istaknuli kao strateško tržište u razvoju gdje su još uvijek relativno niski troškovi proizvodnje, a država je u procesu tranzicije, dakle postoji veliki privatizacijski potencijal, provode se reforme i unapređuje poslovna klima.

Jedan od deset ispitanih menadžera iskazao je znatno više interesa za ulaganje u Rumunjsku, Hrvatsku i Srbiju nego godinu dana ranije, a na ljestvici se najviše uspela Rumunjska, na čak 17. mjesto. Njemački i švicarski investitori najviše su zainteresirani za baltička tržišta. Kina je na vodećem mjestu top ulagačkih destinacija svijeta, a slijedi je SAD. Prvi put od 1998. u top 10 destinacija ušle su Rusija, Meksiko, Poljska, Brazil i Indija, a istisnute su Francuska, Italija i Kanada.

(Jutarnji list 25.9.)

ALARMANTNO STANJE U HRVATSKOM STOČARSTVU

Seljaci rasprodaju krave

Sve se više stočari i proizvođači mlijeka odlučuje se na prodaju krava jer ih nemaju čime prehraniti. Stočne hrane nedostaje zbog suše, zbog koje je na tržištu manjak sijena. Da je stanje zabrinjavajuće, upozorava se i u posljednjem izvještaju Tržišnog informacijskog sustava u poljoprivredi (TISUP), koji je u sastavu Ministarstva poljoprivrede i stalno prati stanje na poljoprivrednom tržištu. U izvještaju se ističe da se uskoro mogu očekivati i ozbiljniji problemi.

- Stanje je već sada alarmantno. Upravo sam danas doznao da se u Križevcima prodaje cijela farma sa 20 krava, a pretpostavljam da će zbog nedostatka hrane od 30 do 40 posto seljaka koji imaju jednu, dvije ili tri krave prodati svoju stoku - ističe Stjepan Bistrovic iz Hrvatskog saveza udruga proizvođača mlijeka.

Bistrovic procjenjuje da će zalihe sijena potrajati najviše do studenoga, a u prosincu će hrane jednostavno nestati. - Prije četiri mjeseca upozorili smo Ministarstvo poljoprivrede što će se dogoditi. Predlagali smo im da pomognu stočarima s tisuću kuna po govedu kako bi seljaci mogli nabaviti hranu. Pravog odgovora nije bilo, a za traženu svotu nam je rečeno da je prevelika - dodaje Bistrovic.

Glasnogovornik Ministarstva poljoprivrede Nenad Matić ističe kako bi za ishranu stoke prvenstveno trebalo iskoristiti domaće potencijale, odnosno livade Like i Gorskog kotara. - Pripremamo i smanjenje carina na stočnu hranu kako bi je stočari mogli jeftinije nabaviti - kaže Matić.

U Hrvatskom savezu udruga proizvođača mlijeka ogorčeni su na ministarstvo poljoprivrede Božidara Pankrećića jer je za njihove predstavnike prvi puta našao vremena tek prije dva mjeseca. - I to je pokazatelj odnosa prema

stočarstvu. Ratari će uspjeti nekako naplatiti štetu zbog suše jer kilogram kukuruza već sada 1,20 kuna, odnosno 50 je lipa skuplji nego lani. Stočari, pak, mogu jedino prodati krave, a nakon toga će slijediti još veći uvoz mlijeka. A od krava koje se nalaze ili će se uskoro naći na tržištu po niskim cijenama zaradit će samo šverceri - upozorava Bistrovic.

Stočari smatraju također da nije logično davati državnu zemlju seljacima koji nemaju ni grla stoke. U tom slučaju se, tvrde, samo proizvode tržni viškovi, koje kasnije država mora otkupljivati zbog "mira u kući".

U trenutačnoj situaciji ne može previše pomoći ni uvoz sijena. Austrija i Slovenija sijena za izvoz nemaju, a u drugim državama uništila ga je suša.

Neki su stočari već počeli miješati sijeno sa slamom jer drugačije ne mogu prehraniti stoku. A takva se prehrana primjenjivala prije pedesetak godina. Rezultat prodaje krava bit će manjak domaćeg mlijeka, kojega ionako nemamo dovoljno. To će mlijeko biti slabije kakvoće, a zbog lošije prehrane pogoršat će se i zdravlje krava. U hrvatskom stočarstvu je, očito, zazvonilo na uzbunu.

(Večernji list 4.9.)

Croatia Airlines među vodećim svjetskim aviokompanijama

Britanski stručni časopis Airline Business u svojem je rujanskom izdanju objavio financijsku analizu na temelju poslovnih rezultata u svjetskoj zrakoplovnoj industriji u 2002. godini, u kojoj je hrvatska zrakoplovna tvrtka Croatia Airlines drugu godinu zaredom uvrštena među vodeće svjetske aviokompanije. U sklopu analize koja se odnosi na godinu nakon terorističkog napada na New York 11. rujna 2001. godine, objavljene su rang-liste aviokompanija - prvih 150 na svijetu prema financijskim pokazateljima. Prema kriteriju rasta stope operativne dobiti Croatia Airlines uvrstila se među prvih 20 aviokompanija u svijetu, a prema visini ukupnog prihoda zauzela je 142. mjesto, što je za osam mjesta bolje nego lani, kada je prema istom kriteriju bila 150.

Unatoč nepovoljnim objektivnim okolnostima, Croatia Airlines lani je prevezao šest posto više putnika nego godinu dana ranije i zabilježio dvaput bolji neto financijski rezultat. Tijekom ove godine Croatia Airlines prevezao je 11 posto više putnika nego u istom razdoblju prošle godine.

(Slobodna Dalmacija 19.9.)

Događaji u našoj zajednici

NOGOMETNI TURNIR KANADE I SAD

Ovogodišnji jubilarni nogometni turnir, četrdeseti po redu, okupio je dvadeset i jednu momčad s američkog kontinenta. Domaćin je opet nakon 17 godina bio NK "Zagreb" iz Toronta. Zagreb je izvršno organizirao turnir. Na zavidnoj visini bez incidenata prošle su borbe na zelenom polju gdje su se borili za trofej klubovi iz Kanade i SAD. Turnir se organizira tradicionalno svake godine zadnji vikend u kolovozu i povezuje se s praznikom rada, traje tri dana i svake je godine uobičajeno da druga momčad bude domaćin turnira. U završnim utakmicama ove godine našli su se NK "Zagreb", Toronto i "Kitchener" te "Croatia" Toronto i "Crven, Bijeli, Plavi" (CBP) iz Chicaga. Treće mjesto osvojila je momčad Kitchenera dok je "Croatia" Toronto zauzela drugo mjesto. Treći put za redom trofej turnira otišao je zaslužno "CBP" u Chicago. Najbolji strijelac turnira proglašen je Gordan Glavan, igrač "Zagreba", Toronto. Na banketu su podijeljene i ostale nagrade najuspješnijim igračima i momčadima. Zbog ograničenja prostora nije nam moguće objaviti imena svih igrača i poedinaca.

Na banketu su bili igrači hrvatskih klubova iz Floride, Minesote, S.S. Marie, Detroita, Windsora, okolice Toronta, navijači, gosti iz bliza i daleka - pa čak i iz Hrvatske. Uz predstavnike Nogometnog Saveza za SAD i Kanadu bili su prisutni i počasni gosti šest svećenika, generalni konzul RH u Mississaugi Mario Livaja kao i predstavnik Nogometnog Saveza Kanade. Naš najbolji sportski urednik na ovim prostorima, Martin Latinčić vodio je program na banketu - zna se, profesionalno. Uz uobičajen pozdrav gostima, sviranja državnih himni Kanade, SAD i Hrvatske, minutom šutnje odana je počast palima za domovinu Hrvata. Vlač. Ivica Kecerin iz župe Hrvatskih mučenika u Mississaugi pozdravio je također sve prisutne, te blagoslovio prisutne i hranu. U svome kratkom pozdravu istakao je između ostalog: "Najvažnije je što ste zajedno i imate u sebi hrvatskog duha. Ovakovi turniri su korisni jer u njih se uključuje hrvatska mladež".

Tradicionalno biranje kraljice turnira bilo je održano dan prije, u subotu navečer, 30. kolovoza u Litvanskoj dvorani u Mississaugi. Ove godine bile su samo četiri natjecateljke. Ankica Rožić je došla kao predstavnica "Croatia", Windsor, Ana Mitrović, "Zagreb" - Toronto, Inga Benić, "Croatia" - Toronto i Andreja Bradvica, "Croatia", Cleveland. Najviše glasova žirija dobila je Andreja Bradvica iz Clevelanda i time postala kraljica turnira. Čestitamo djevojčama na hrabrosti!

Izvršna večera vrijednih kuharica pod vodstvom Ljubice Marinčić i Marije Čosić okrijepili su posebno mlade i ogladnjale. Izvršni sastav "Sedmi Dan" nastavio je s muzikom za ples.

Veliki su trud uložili članovi i odbor Saveza, sponzori, te više od stotinu neumornih pomoćnika i pomoćnica oko organiziranja banketa i turnira. Turnir je uspio iznad očekivanja, pa im svima na tome čestitamo i zahvaljujemo. Idući turnir bit će organiziran iduće godine u sjevernom Ontariju u S.S. Marie pa organizatorima želimo mnogo uspjeha u pripremi i organizaciji turnira. Doviđenja i sretno!

Jedna interesanta crtica s turnira: za vrijeme održavanja turnira na Norvalu, gdje su se odigravale utakmice našao se i jedan mladi posjetioac, Japanac. On je naime student i proučava razne etničke grupe i istražuje multikulturizam. Tako se našao među Hrvatima nogometašima i proveo s njima skoro cijeli dan kako bi se osobno uvjerio i naučio nešto o Hrvatima. (BM)

Zanimljivosti

RISKIRAO ŽIVOT DA SPASI SUPRUGU

Nevjerojatna ljubavna priča o američkom Hrvatu koji je, ne mareći za vlastito zdravlje i život, donirao svojoj supruzi 60 posto jetre, ne silazi s naslovnica američkih novina. Takva ljubav, nesebičnost, odanost, ali i slučajnost da je donirana jetra u potpunosti odgovarala, rijetko je viđena čak i u filmovima, sapunicama ili ljubavnim romanima.

Priča je to o Teddyju Močibobu (50), koji je iz rodne Hrvatske u Ameriku otišao prije 21 godine, i njegovoj supruzi Eleni (43).

Ona je godinama bolovala od ciroze jetre, a liječnici su joj predviđali još samo nekoliko godina života ako ne dobije novu jetru.

Bila je na listi čekanja među tisućama drugih bolesnika. U Americi jedan od šest ljudi umre prije nego što dočeka novu jetru. Kad je doznao da bi njegova jetra u potpunosti odgovarala supruzi, Močibob je bez razmišljanja rekao liječnicima da odrede datum i obave operaciju. Naime, budući da jetra ima sposobnost regeneracije, moguća je donacija jednog od dva postojeća reznja. Nije se obazirao na upozorenja liječnika o mogućim bolestima kojima može biti izložen, pa čak i smrti. -Volim je. Ako bih to trebao ponovno učiniti sljedeći tjedan, učinio bih - rekao je Močibob nakon operacije.

Da bi mogao donirati jetru, ali i preživjeti operaciju sa što manje komplikacija, morao je biti u što boljem zdravstvenom stanju. To je značilo da se morao odreći dugogodišnjih poroka - cigareta koje je pušio 35 godina i rakije koju je sam proizvodio pod imenom "Crazy H." Nakon operacije izjavio je da više uopće neće pušiti, a što se tiče alkohola, da će možda popiti koje pivo.

Teddy i Elena u braku su četiri godine, a četvero odrasle djece imaju iz prošlih brakova.

Oboje se dobro oporavljaju, a Elena kaže da bi nakon dugo godina mogla početi i raditi kao medicinska sestra. No, najviše se veseli tome što će se moći igrati s unucima i voditi ih u zooški vrt. Kaže da je nije iznenadila odluka voljenog supruga. - Mi smo muž i žena. Mi smo jedno - rekla je Elena nakon operacije.

(Večernji list, 25. kolovoza)

"KAJ SU JELI NAŠI STARI"

VRBOVEC - Ukusna tradicionalna jela, odlične kolače i još bolja vina mogli su kušati posjetitelji 23. kulturno-kulinarske manifestacije "Kaj su jeli naši stari", koji su prošlog vikenda posjetili Vrbovec. Središnji događaj, natjecanje domaćica u pripravljanju jela po starim receptima, i ove je godine davao slatke brige ocjenivačkoj komisiji koja je ipak morala izabrati najbolje.

Tako je krumpirova juha s vrhnjem Ane Brezarić proglašena najboljom, za glavno jelo nagradu je osvojila Kata Kršek sa zapečenim piletom u kukuruznom brašnu, a najbolje kolače - kukuruznu tortu s pekmezom od šljiva - spremila je Đurđa Andrijač. Opći dojam te izgled stola na kojem su izložene delicije iz doba naših baka također se ocjenjivao, a prvo mjesto osvojile su žene iz Gaja.

Najveće gužve bile su ispred štandova s kolačima. - Torta od krumpira je odlična! Ispočetak sam bila poprilično sumnjičava prema svim kolačima, ali kad sam probala tortu s krumpirom i ustanovila da je više nego super, odlučila sam probati i sve ostale - rekla je Renata Hrastek iz Zagreba.

Osim što su posjetitelji doista doznali "kaj su jeli naši stari", mogli su i vidjeti "kak su se igrali naši stari" te "kaj su delali naši stari".

Pokraj gradske tržnice djeca u narodnim nošnjama pokazivala su stare igre, primjerice guranje šinje, gađanje praćkom u buču i skakanje u vreći. Odrasli su pokazivali poslove koji su se nekad svakodnevno obavljali poput ručnog pranja rublja, a posjetitelji su mogli vidjeti i vršidbu žita, mazanje kuće blatom te graviranje vrčeva. - Meni je najbolji stroj za vršidbu žita - kratko je komentirao petogodišnji Luka stroj iz četrdesetih godina prošlog stoljeća koji opslužuje 12 ljudi.

Posjetitelji su u Vrbovcu mogli uživati i u utrka konjskih zaprega, nezaboravnoj off road vožnji, pjesmi i plesu cijelog vikenda, ali najviše u ukusnoj hrani naših baka. (Večernji list, 1. rujna)

PUSTOLOVNA UTRKA "TERRA INCOGNITA"

U srijedu 17. rujna će započeti petodnevna pustolovna utrka Terra Incognita, jedna od najvećih sportskih pustolovina u Europi. U Hrvatsku stiže 30 pustolovnih timova iz čak 17 europskih zemalja, a kako je novinarima rekao direktor utrke šimun Cimernan, riječ je o najizdržljivijim sportašima današnjice. Oni će, dodao je, imati na raspolaganju pet dana i pet noći za savladavanje staze dugačke 330 kilometara kroz surove terene Like, Gorskog kotara, te otoka sjevernog Jadrana i Kvarnera - Krka, Raba, Paga i Golog otoka. Utrka će započeti na Bjelolasici, a do cilja će četveročlane ekipe stizati veslaajući, vozeći brdski bicikl, planinareći i savla-

davajući prirodne prepreke pomoću alpinističkih vještina. Među disciplinama su i spuštanje alpinističkim užetom, savladavanje obale, morski kajak i orijentacija. Cilj utrke bit će u fjordu Zavrtnica na Velebitu. (...) (Vjesnik)

ŽIROVI OKUPILI TUROPOLJCE

Ni slab urod žira, ni nesnosne vrućine nisu spriječili Turopoljce da jučer (23. 8.) u šumi Turopoljski lug pokraj Velike gorice uživaju uz obilje svinjetine i napitke među kojima je najtraženije bilo hladno pivo. Na tradicionalnoj Turopoljskoj žirovini i obilasku žirova pokazalo se da tamošnje autohtone svinje neće uživati u ovogodišnjem urodu pošto je on prerano počeo padati. Tužnu je vijest priopćio Mio pl. Kundić iz Mračlina čija obitelj uzgaja svinje već oko 200 godina: - žira nije bilo prošle godine, ove će ga godine biti više. Nažalost nije najbolji, ali svinje će ga moći jesti.

Sklonište od nemilosrdnih sunčevih zraka gosti su pronašli u hladu šume, te su se uz miris kotlovine i tamburaše prisjetili i starih igara kojima su se zabavljali turopoljski svinjari na livadama. Da bi izgubili kalorije od obilnog ručka, gosti su se okušali u staroj igri prasićkanje u kojoj sudionici moraju biti brzi i vješti u guranju kugli štapovima u rupe. Plemenita općina turopoljska je u sklopu svojeg žirovinskog slavlja pripremila i baltičanje, koje su stari Turopoljci igrali bacajući sjekiricu u drvo.

No da ne bi baš sve bilo jako tradicionalno, mnogi su u ruke uzeli pračku ili odmjerili preciznost u streljaštvu. Tradicionalna hrana i ležerna atmosfera potakli su neke stare prijatelje da se, kažu, prisjete dobrih starih vremena, pa su na veselje svih drugih, rame uz rame, i zapjevali.

Uz veselje bilo je i ozbiljnih razgovora. Da bi turopoljske svinje živjele na većem prostoru, autohtona hrana i prepoznatljivi županjski proizvod za gurmane, entuzijasti iz Zagrebačke županije, Plemenite općine turopoljske te ostalih nadležnih institucija rade na istraživanjima turopoljske pasmine.

Najveći nam je problem prostor za čuvanje svinja i novac za brigu o njima - istaknuo je Franjo Kos, župan Plemenite općine. (Večernji list)

FRANICA PERČIĆ PROSLAVILA 102. ROĐENDAN

U obitelji Perčić u Boljunskom Katunu br. 62, u općini Lupoglav, njihova najstarija članica Franica Perčić jučer je proslavila 102. rođendan te ujedno postala jednom od najstarijih Hrvatica u Istarskoj županiji, ali najvjerojatnije i u Hrvatskoj. Franica Perčić, djevojački Gržić, rođena je u obližnjem selu Letaju. Dva se puta udavala, a od osmero djece, danas ima samo sina Vitorija (s kojim živi), osam unuka i jedanaest prauunaka.

Franičina je obitelj poznata po dugovječnosti. Jedna joj je sestra doživjela 95 godina, druga 94, a otac čak 97 godina, tako da i Franičinu dugovječnost pripisuju genima. Iako je dva puta preboljela upalu pluća, dosad joj je rijetko bila potrebna liječnička pomoć. Franica vrlo slabo čuje i slabo hoda, no pamćenje joj je izvrsno. Najradije jede med, jaja, kavu s kruhom, mlijeko i voće. Zanimljivo je da joj, unatoč godinama, za čitanje novina i gledanje televizije uopće ne trebaju naočale. (Večernji list)

PUTOVNICE BEZ SMIJEHA

MONTREAL - Kanada je zabranila osmijehe i mrštenja na fotografijama za putovnice, da bi se lakše mogle identificirati osobe. Nasmiješena lica ipak će biti dopuštena u prijelaznom razdoblju do 3. studenoga. Nakon toga vrijedit će samo "ozbiljne" putovnice. (Večernji list)

VINO PRODULJUJE ŽIVOT

BOSTON - Tko želi živjeti dulje, trebao bi piti crno vino, smatraju znanstvenici s Medicinskog fakulteta na Harvardu. U vinu se nalazi resveratrol, tvar koja produljuje životni vijek kvašćevih stanica 80 posto, a pretpostavlja se da bi sličan učinak mogla imati i na ljudske stanice.

Hrvatska knjižnica i čitaonica

Dobrovoljnim radom osnovana je nova hrvatska knjižnica i čitaonica u Mississaugi. Za ostvarenje tog, za hrvatsku zajednicu vrijednog projekta, potrebne su, jasno, knjige, te se mole ljudi dobre volje da pomognu s donacijom svojih suvišnih knjiga, a i pomoć na bilo koji način - DOBRO JE DOŠLA! Unaprijed HVALA! Nazovite, molim IVICU PUHALO, Tel 905- 507-1389

VLADA U DRAMATIČNIM OKOLNOSTIMA ODLUČILA PROŠIRITI DRŽAVNU JURISDIKCIJU NA JADRANU

Hrvatska danas proglašava ekološko-ribolovni pojas

ZAGREB - Vlada je iznenada donijela odluku o proglašenju zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Hrvatske na Jadranu, s time da se ta odluka počinje primjenjivati tek za godinu dana. Donošenje takve odluke Vlada je predložila i Saboru koji bi se o tome trebao izjasniti već danas nakon podneva, izjavio je premijer Ivica Račan nakon sjednice gdje je ta odluka donesena velikom većinom, uz dva suzdržana glasa ministara iz HSS-a.

Vlada je pri donošenju te odluke željela biti odlučna, ali i odgovorna, dodao je Račan. Odlučna je u zaštiti hrvatskih interesa na Jadranu, a s druge strane ne želi naškoditi hrvatskim interesima za ulazak u EU. Premijer je upozorio da bi proglašenje isključivog gospodarskog pojasa bilo presedan na Mediteranu. Hrvatski prijedlog, međutim, oslanja se na slične presedane koje su već napravile Španjolska i Francuska. Vlada se nada da će Hrvatskoj zbog toga biti lakše braniti svoju odluku pred EU, a zato je odluku u tom obliku predložila i Saboru.

- Ovakvom odlukom Hrvatska zapravo proglašava sve relevantne funkcije gospodarskog pojasa, dodao je Ivan Šimonović, zamjenik ministra vanjskih poslova, napominjući da je gospodarski pojas u evropskim razmjerima već stvar prošlosti.

Vlada je, prema neslužbenim informacijama, tu odluku jučer donijela u dramatičnim okolnostima. Prije toga dva put se sastalo vodstvo vladajuće koalicije. Predsjednik HSS-a Zlatko Tomčić nije se slagao s takvim oblikom odluke Vlade, nego je tražio proglašenje gospodarskog pojasa. Račan ga je više puta nastojao uvjeriti da popusti, ali Tomčić je kazao da on ne može sam popustiti, nego treba dobiti pristanak vodstva HSS-a. Zato je sinoć hitno sazvana sjednica Predsjedništva HSS-a. - Nadam se da će Tomčić biti svjestan delikatnosti situacije i da će biti negdje na liniji odluke Vlade, izjavio je Račan. Na novinarsko pitanje premijer je rekao da odluke članica EU na sastanku u Veneciji potkraj studenoga "ne mogu automatski poništiti" ovu odluku Hrvatske.

Račan to nije rekao, ali zna se da će odluke u Veneciji obavezivati današnje i buduće članice EU, pa i kandidate, među kojima se na proljeće želi naći i Hrvatska. Račan je samo upozorio da će Hrvatska u Veneciji

UZBUNA U RIMU I LJUBLJANI UOČI PROGLAŠENJA HRVATSKOG RIBARSKOG POJASA U JADRANU

Italija traži intervenciju EU, Slovenija priprema protest

LJUBLJANA/RIM - Upitan za komentar u vezi s najavljenom mogućnošću da uskoro u Hrvatskom saboru bude proglašen gospodarski pojas, odnosno, kako su vijesti tijekom dana pokazale ribarsko-ekološki pojas, Anton Anderlič, šef kluba zastupnika najveće slovenske parlamentarne stranke, ujedno i potpredsjednik slovenskih liberala, rekao nam je da se može razumjeti razlog zašto se priprema takva odluka. Na naše izričito pitanje kako će u tom slučaju postupiti službena slovenska politika Anderlič nam je rekao: - Zasigurno ćemo uložiti službeni protest, ali treba očekivati da će tu priliku iskoristiti i oni koji su u takvim situacijama najbučniji na jednoj i na drugoj strani. Zbog najave Hrvatske o mogućem proglašenju gospodarskog pojasa, Italija je službeno zatražila diplomatsku i političku intervenciju EU kako bi se uspostavili normalni kanali suradnje na Jadranu, piše tršćanski dnevni list "Il Piccolo".

Podtajnik talijanskog ministarstva poljoprivrede zadužen za ribarstvo Paolo Scarpa uputio je u srijedu službeno pismo predsjedniku Europske komisije Romano Prodiu i povjereniku EU za ribarstvo Franzu Fischleru u kojem najavu Hrvatske o jednostranom proglašenju gospodarskog pojasa na Jadranu označava kao "europski problem".

Scarpa je izjavio kako je o tome razgovarao s talijanskim ministrom vanjskih poslova Francom Frattinijem, predsjedavajućim Vijeća ministara EU, uz ocjenu kako je pitanje koje se na početku činilo samo oštrim diplomatskim sukobom između Slovenije i Hrvatske, postalo "prava europska bitka". Scarpa je u Bruxellesu razgovarao s Prodiem i Fischlerom prije upućivanja pisma, ali je prethodno konzultirao i pravne stručnjake. - Ni jedna sredozemna zemlja nije do sada proglasila isključivi gospodarski pojas. Francuska i španjolska su te zone proglasile samo na Atlantiku. Italija podsjeća kako su mediteranske zemlje do sada svoja načela temeljile na duhu dobrosusjedstva i sporazumima u okviru Općeg vijeća za ribolov u Mediteranu (sporazumi iz 1976. u Barceloni).

Ta načela uvedena s Trećom konferencijom o moru preporučuju obalnim državama sa zatvorenim morima primjenu načela proširenja prava suradnje i, još preciznije, koordiniranje ponovnog uređenja, čuvanja, istraživanja i korištenja živih morskih bogatstava, koordiniranje obavljanja vlastitih prava i obveza zaštite i očuvanja mora, prenosi "Piccolo" izvratke iz Scarpinog pisma.

U tome kontekstu iznosi se i mišljenje kako obilježja Jadrana "isključuju mogućnost da se bez težih političkih i trgovinskih posljedica, jednostrano i

snažno braniti svoje stavove, kao i uvjerenje da u tome neće biti osamljena.

Odnosi u vladajućoj koaliciji jučer su se naglo zaožtrili i zbog amandmana na Zakon o sprečavanju sukoba interesa a na tom amandmanu inzistirali su Zlatko Tomčić i Luka Tronić. Prema neslužbenim informacijama, Račan je bio izuzetno nezadovoljan činjenicom da je SDP u Saboru podržao sporni amandman s kojim se intimno ne slaže, ali je time želio očuvati suradnju HSS-om. S druge strane Tomčić nije želio Račanu uzvratiti sličnom kooperativnošću na pitanju gospodarskog pojasa, nego je učinio korak dalje u distanciranju od SDP-a.

Gospodarski, ribarski i ekološki pojas

I gospodarski pojas i ribolovna zona omogućuju iskorištavanje ribljeg bogatstva ribarima domaće države. Ribolovni pojas odnosi se prvenstveno na rezerviranje ribolova za domaće državljane i zaštitu ribljeg fonda. U ovoj zoni višak ribe ne mora se dati susjedima za razliku od gospodarskog pojasa gdje se višak ribe koji domaći ribari ne mogu uloviti mora dati susjedima, normalno, uz nadoknadu.

Gospodarski pojas širi je pojam od ribolovne zone jer daje i šira prava. Zemlja koja proglasi gospodarski pojas jedina ima pravo postavljati platforme i umjetne otoke u tom području kao i mogućnosti za ekološku zaštitu. Tako se mogu proglasiti specijalna osjetljiva područja u kojima se može postrožiti način prolaska tankera. Od gospodarskog pojasa i ribolovne zone razlikuje se ekološka zona. Razlika između gospodarske, ribolovne i ekološke zone je u tome što prve dvije proglašava obalna država samostalno dok se o proglašenju ekološke zone moraju dogovoriti države regije. U toj zoni zaštita počiva na suglasnosti i suradnji svih država u regiji jer su najmanje ovi onečišćivači na kopnu.

Sto Hrvatska dobiva

Prema Račanovim riječima, proglašenjem zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa, hrvatska na Jadranu dobiva sljedeće: suvereno pravo istraživanja i iskorištavanja, očuvanje i gospodarenje živim i prirodnim bogatstvima voda i za granice teritorijalnog mora, te jurisdikciju u pogledu znanstvenog istraživanja mora, zaštite i očuvanja morskog okoliša. (Novi List 3. 10)

UZBUNA U RIMU I LJUBLJANI UOČI PROGLAŠENJA HRVATSKOG RIBARSKOG POJASA U JADRANU

Italija traži intervenciju EU, Slovenija priprema protest

bez dogovora s drugim zainteresiranim obalnim zemljama, provede pravo proglašenja jedne isključive gospodarske zone".

"Političke posljedice bile bi jasne, s posljedicama na odnose između Hrvatske s jedne strane i Italije i Slovenije s druge", piše Scarpa. On upozorava kako bi Slovenija u tom slučaju, zbog konfiguracije njezine obale, bila ograničena, ako ne i onemogućena imati izlaz na otvoreno more. S druge strane Hrvatska bi imala 3/5 Jadrana s isključivim pravom ribolova, a što bi stavilo u opasnost talijanske ribare na Jadranu.

Dužnosnici Europske komisije prošloga su tjedna u Bruxellesu, na pripremnom sastanku za venecijansku Konferenciju o ribarstvu u Mediteranu, pozvali Hrvatsku da eventualne odluke o širenju jurisdikcije ne donosi bez suglasnosti susjeda niti prije skupa u Veneciji. Istovjetna upozorenja uputio je i predsjednik Komisije Romano Prodi u pismu hrvatskom premijeru Račanu.

- I dalje se nadam da se Hrvatska neće upustiti u usvajanje unilateralnih odluka koje su za nas neprihvatljive. No, ako će se to ipak dogoditi, usprkos popriličnog žaljenja, taj čin neće utjecati na naš prijateljski odnos. U svakom slučaju Italija će, zajedno s ostalim jadranskim zemljama, nastaviti raditi za jedan drugačiji, multilateralni pristup u rješavanju problema u nadi da će jednom biti napokon odstranjeni preživljeni model nacionalističkog sistema rada koji nisu primjereni Europi, stoji u priopćenju podtajnika Paola Scarpe Bonazza Buora.

Grčka putem Hrvatske

Nakon informacije da bi Sabor danas trebao usvojiti prijedlog hrvatske Vlade o proglašavanju ribarsko - ekološke zone pokušali smo u nekoliko navrata stupiti u kontakt sa odgovornima u talijanskom Ministarstvu poljoprivrede. Iz neslužbenih izvora dobili smo informaciju da Italija strahuje za posljedice najavljene odluke hrvatskog Sabora s obzirom da bi se hrvatska odluka mogla odraziti na stanje na širem mediteranskom području. U tom smislu rečeno nam je da bi se političko- diplomatska kriza na Jadranu mogla negativno odraziti i na grčko- turske odnose s obzirom da je Grčka već najavila slične poteze poput Hrvatske.

- Italija namjerava izgraditi nove odnose kako sa Slovenijom tako i s Hrvatskom no, u ovom trenutku Hrvatska nam očito odmaže u toj politici. Rim ima osjećaj da ga Hrvati s jedne i Slovenci s druge neprestano vuku za rukav, svako na svoju stranu, što je neprihvatljivo i neprimjereno, izjavili su nam u talijanskom ministarstvu poljoprivrede. (Hina 3. 10)

Kako se živi u Hrvatskoj

MIROVINE U RUJNU VEĆE 1,9 POSTO

Mirovine će porasti 1,9 posto. Povećanje će umirovljenici dobiti u rujnu, s isplatama za kolovoz. Kako je riječ o redovitom polugodišnjem usklađivanju mirovina, s povećanom mirovinom za kolovoz bit će isplaćen i zaostatak povećanja za srpanj. Umirovljenicima će, dakle, samo mirovine koje prime u rujnu biti veće 3,8 posto, a nakon toga, sve do novog povećanja spomenutih 1,9 posto.

Mirovine se usklađuju tako da se zbroji šestomjesečni porast plaća i porast troškova života i podijeli s dva. Statistika je iskazala da su u prvih šest mjeseci bruto plaće rasle 1,7 posto, a troškovi života 2,1 posto, pa je zbrajanjem tih postotaka i dijeljenjem s dva izračunat i porast mirovina. Rijetkost je da je rast mirovina veći od rasta plaća. Zanimljivo je to i zbog dosadašnjih neprekidnih zahtjeva umirovljenika za nov način usklađivanja mirovina. Najčešće su tražili da se ubuduće mirovine usklađuju samo s rastom plaća.

- Čovjek se uči dok je živ - komentirao je predsjednik Matice umirovljenika Hrvatske Vladimir Lokmer. - Istina je da smo svojedobno tražili da se mirovine usklađuju s rastom plaća, računajući na gospodarski oporavak i bolji rast plaća. No, sada zahtijevamo da se pri usklađivanju mirovina primjenjuje ono što je u trenutku usklađivanja za nas povoljnije, a to je po zakonu moguće. I po ovom porastu troškova života od 2,1 posto vidi se, dodao je Lokmer, realan pad vrijednosti mirovina, odnosno daljnje siromašenje umirovljenika, uostalom kao i zaposlenih. (Večernji list, 28. 8.)

PRIJETI NESTAŠICA KRUMPIRA

Neki se građani ljute ovih dana na prodavače krumpira iz kamiona koji krstare ulicama i četvrtima hrvatskih gradova i ponudu reklamiraju, blago rečeno, glasnim izvikivanjem. No, uskoro bi takve scene s ulica mogle nestati. Stručnjaci Tržišnog informacijskog sustava u poljoprivredi (TISUP) predviđaju nestašicu krumpira u Hrvatskoj početkom sljedeće godine. Prosječna je mjesečna potrošnja krumpira u nas oko 14.000 tona, a suša je bitno smanjila urod na domaćim poljima. Ništa bolje nije ni u zemljama Europske unije te jugoistočne Europe, čije su poljoprivrede isto tako pogođene katastrofalnom sušom koja traje od početka godine.

Na veletržnicama krumpir je trenutačno 231 posto skuplji nego u istom razdoblju prošle godine, a na tržnicama cijene su u prosjeku 131 posto više. Situacija se praktično nije mijenjala posljednjih nekoliko mjeseci, a u jednom razdoblju, pod krinkom "mladog", skuplje je prodavan i krumpir koji je trebao biti označen kao "stari". Sve je to do sada nezabilježeno na našem tržištu, a očito veći problemi u opskrbi krumpirom tek slijede.

Osim domaćeg, skuplji je i uvozni krumpir, pa u TISUP-u procjenjuju da cijene tom povrcu neće padati do kraja godine. Ako nakon toga nastupi i nestašica krumpira, cijene će se vjerojatno vinuti u dosad nedosegnete visine.

Trenutačno se u Hrvatskoj na veletržnicama kilogram krumpira prodaje po 3,95 kuna, na tržnicama 5,07 kuna, a u trgovinama čak po 5,54 kune. Visoke cijene muče i one koji ovih dana na tržnicama ili veletržnicama nastoje nabaviti povrće za zimnicu. Iznimno skup je i kupus. (Večernji list, 19. 9.)

NAKON ODMORA ŽIVOT U GRADU SKUPLJI

Po nekoliko tisuća kuna za školske knjige, najnužniji pribor i obnovljenu odjeću, isto toliko za kupnju loživog ulja u kućanstvima koji nemaju gradsko grijanje, spremanje zimnice - to su tek neki od troškova koji su dočekali Zagrepčane nakon povratka s godišnjih odmora uoči jeseni. Većina ih zato grca u dugovima ili živi na toliko popularne čekove i rate kreditnih kartica jer plaće su daleko ispod prosjeka od nekoliko tisuća kuna.

Dijete u osmom razredu ima sve veće prohtjeve zahvaljujući potrošačkom društvu, pa i mališan koji kreće u prvi razred. Tjeraju nas u dizanje kredita od nekoliko tisuća kuna. Vraćat ćemo ga godinu dana i onda opet ispočetka - priča Jasminka Lovrić iz Velike Gorice, koja i za zimsko grijanje kuće od stotinjak "kvadrata", u kojoj živi s obitelji i umirovljenim roditeljima, mora izdvojiti oko tri tisuće kuna. I to je naravno kupljeno na rate preko čekova.

Da je rujan najkritičniji mjesec za obitelji, slaže se i županijski povjerenik za Zagreb Saveza samostalnih sindikata Hrvatske Damir Gašparović, i podsjeća na vruću jesen koja je prošle godine dočekala

stanovnike metropole.

- Ove smo godine izbjegli kritična poskupljenja, ali brinu me računi koji će početkom listopada početi stizati iz Toplane. Posljednjih su godina zbog velike konkurencije trgovačkih centara hrana i odjeća sve jeftiniji, ali troškovi komunalnih usluga stalno su u slabom porastu - priča Gašparović i podsjeća na poskupljenje vode koje je gotovo zaživjelo. Gradska bi vlast, smatra Gašparović, trebala iz proračuna financirati obnovu cjevovoda i zaštitu izvora vode, a građani mogu sudjelovati tek manjim dijelom. Troškovi četveročlane obitelji za komunalne izdatke prošle zime bili su pak oko 600 kuna, a pokazuje to i Večernjakova mjesečna košarica. Na troškove života proteklih mjeseci utjecale su cijene voća i povrća, koje su divljale na tržnicama, a slično je bilo i sa svježom svinjetinom. Ipak, građani se mogu utješiti kako barem u trgovinama neće plaćati vrećice jer to je jedna od najnovijih odredbi Zakona o zaštiti potrošača, koji ide u korist kupaca.

Za preživjeti mjesec i do šest tisuća kuna

Troškovi lanjskog rujna za tročlanu obitelj, prema izračunu Večernjakove košarice, bili su oko 4300 kuna, no to je tek za minimalne potrebe stanovnika. Većini ipak za preživjeti mjesec treba i do šest tisuća kuna, koliko najčešće ne iznose primanja, pa se čak i špeceraj kupuje na rate. Lani su u rujnu poskupjeli struja i plin, a Zagrepčane su dočekale i više cijene ZET-a, a hoće li ipak ove godine poskupjeti voda, za sada nema konačnih odgovora. Odnedavno se kalkuliра i o poskupljenju grijanja, a trgovci drvom poručuju kako je potražnja ove godine iznimno velika te da drva nema dovoljno. Cijena loživog ulja također se ovih dana postupno povećava. (Večernji list, 10. 9.)

ZAGREPČANI LJETOVALI NA KREDIT

Čak 71 posto Zagrepčana ove je godine bilo na ljetovanju, a svaki drugi ljetovao je na kredit, pokazalo je Večernjakovo istraživanje. Oko 29 posto građana ostalo je u metropoli zbog financijskih ili zdravstvenih razloga, a nekima poslodavci jednostavno nisu dali godišnji odmor. Od 71 posto onih koji su vidjeli more, neki su na ljetovanje potrošili i do 12.000 kuna. No većina je pazila na svaku kunu.

Najviše su štedjeli oni koji imaju rodbinu, prijatelje ili vikendice na moru jer im je barem noćenje bilo besplatno. Mladi su najčešće putovali u društvu prijatelja i boravili u skromnom smještaju, a najviše novca potrošili su na večernje izlaske i lude provode. - Smještaj u apartmanu platio sam 10 eura po danu, a za izlazak sam trošio do 400 kuna po večeri. Dio džeparca za ljetovanje honorarno sam zaradio, a nešto su mi dali i roditelji. Odlično sam se zabavljao i bilo je nezaboravno - kaže srednjoškolac Tomislav, koji je ovog ljeta uživao u Vodicama.

U razgovoru s građanima doznajemo da ima i onih koji nisu bili tako oduševljeni odmorom na moru. Većina koja se, unatoč neimaštini, odlučila na trošak ljetovanja, očekivala je veću udobnost i uslugu nego što su dobili. Najviše su ih razočarale visoke cijene živčnih namirnica, i to 50 posto skuplje nego u Zagrebu, a i cijene su jela i pića po restauracijama previsoke, objašnjavaju. Stoga nije ni čudno što česi, primjerice, na najljepše hrvatske plaže donose - sve.

Za nekoliko kupljenih sitnica na blagajnama u prodavaonicama čekaju i posljednju lipu. A to, vjerojatno, preostaje i umirovljenicima koji su se odlučili za Jadran.

- Bila sam u Selcu deset dana, ali vrijeme nije bilo pogodno za kupanje. Zbog mirovine od 1900 kuna jedva sam izdvojila za noćenje. Umaralo me kad sam morala razmišljati o tome hoću li kupiti kilogram voća ili sladoled - razočarano je rekla umirovljenica štefanija Dežman.

Iako su svejedno mnogo poštošili, Zagrepčanima, čak polovici njih, najviše su se isplatili godišnji odmori koje će otplačivati i 12 mjeseci, i to po nekoliko stotina kuna na mjesec. Primjerice ekonomistica Ana-Marija ljetovala je u Dubrovniku. Ondje je provela dva tjedna u hotelu Kompas, no nije zadovoljna jer smatra da je to prekratko za odmor.

- Koktel u kafiću morala sam platiti i do 50 kuna pa sam po večeri trošila i trostruko više - požalila se Ana-Marija, uz komentar da u državnoj službi ima malu plaću.

Hit među imućnijim Zagrepčanima i ove ljetne sezone bilo je krstarenje Jadranom ili boravak u nekoliko mjesta na obali. Obitelj Gudeljević bila je četiri tjedna u Malinskoj u vlastitu apartmanu, a posjetili su gotovo sve gradove od Poreča do Korčule.

- Svaka tri dana posjećivali smo drugi grad i nije nam bilo skupo. Prošlih godina ljetovali smo u Španjolskoj, no Jadran je najljepši. Najviše nam se svidjela Makarska rivijera jer je najčistija - rekla su Marinka i Ružica Gudeljević.

No nerijetki su Zagrepčani koji more vide samo na televizoru. Tako nam se sedamdesetogodišnja umirovljenica Marija povjerila da nije nikad bila na moru. - Moja je obitelj oduvijek siromašna. I sad jedva preživljavamo. Željela bih more vidjeti uživo, a ne samo na televizoru ili fotografijama - tužno je ispričala. (Večernji list, 1. 9.)

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 125, 05. X 2003.

Kultura

OBNOVA STAROGA GRADA ZRINSKIH

Ministar kulture Antun Vujić je u subotu 6. rujna simbolično otvorio radove na obnovi starog grada Zrinskih u Hrvatskoj Kostajnici, spomenika kulture nulte kategorije od nacionalnog značaja i prioriteta.

Srednjovjekovni grad Zrinski koji su u prvoj polovici 16. stoljeća podignuli hrvatski plemići Zrinski, nakon reintegracije u ustavno-pravni poredak Republike Hrvatske prije godinu dana bio je u katastrofalnom stanju i prijetilo je urušavanje njegovih bedema i kula. Stoga je Ministarstvo kulture, na poticaj poglavarstva Hrvatske Kostajnice, izradilo projektnu dokumentaciju i pristupilo obnovi najoštećenijih dijelova objekta, a danas su i svečano otvoreni radovi na sanaciji staroga grada. Sredstva za obnovu tog objekta nacionalne su važnosti i osigurat ćemo sredstava koliko bude trebalo da bi kostajnički stari grad Zrinski za godinu mogao biti otvoren za posjetitelje i kako bi se u njemu mogle održavati manifestacije važne za Hrvatsku Kostajnicu i Hrvatsku, rekao je Vujić.

Ministarstvo kulture je od 1997. dosad u obnovu kulturnih objekata i spomeničke baštine u Hrvatskoj Kostajnici uložilo četiri milijuna kuna, a podržat će i projekte obnove objekata kulture u tom gradu kao što su uređenje prostora za gradsku knjižnicu te obnova povijesne jezgre grada u Ulici Davorina Trstenjaka. (...) (Hina)

MILKOVICH DAROVAO HRVATSKOJ MEŠTROVIĆEVE MEDALJE

O postojanju nekoliko medalja velikoga hrvatskoga kipara Ivana Meštrovića (1883-1962) izrađenih u Americi bili su informirani tek znalci, a od 18. rujna pet motiva na medaljama koje je hrvatski velikan izradio pedesetih godina u SAD bit će izloženo u sklopu izložbe u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Na toj izložbi bit će predstavljene medalje koje je u Americi otkupio Michael Milkovich, hrvatski povjesničar umjetnosti s američkom putovnicom, poznat po promociji hrvatske umjetnosti u SAD, a ponajviše kao donedavni ravnatelj Muzeja lijepih umjetnosti u St. Petersburgu na Floridi gdje je prije tri godine američkoj publici predstavio antologijska djela deseterice hrvatskih naivaca.

Svoju je donaciju Michael Milkovich usmjerio prema Arheološkom muzeju u Zagrebu kao najbogatijoj zbirci medalja u Hrvatskoj, potom Fundaciji Meštrović u Splitu i Zagrebu, te Gradskom muzeju Vukovar, tako da će svaka od navedenih ustanova imati po jedan komplet, dakle ukupno 20 odljeva. - Uspjeli smo teškom mukom doći do američke tvrtke Medallie Art Company koja je početkom 20. st. osnovana u New Yorku, a danas djeluje na četvrtoj adresi u Daytonu u Nevadi. Godinama smo pokušavali doći do novca za otkov medalja kod te tvrtke koja ima originalne kalupe velike tridesetak centimetara. Svake smo godine pokušavali prikupiti novac, ali nije išlo. Sve dok naš prijatelj Milkovich nije osobno platio cijeli iznos lijevaonica, a u dogovoru s ravnateljem Antom Rendićem Miočevićem postigao dogovor o donaciji Hrvatskoj - kaže Ivan Mimik, kustos Arheološkoga muzeja. (...) (Večernji list)

ŠKOLA HRVATSKOGA FOLKLORA

Ljetna škola hrvatskoga folklora održavala se u organizaciji Hrvatske matice iseljenika od 16. do 27. kolovoza u Kaštel štafiliću - Nehaj. Ovaj projekt Hrvatske matice iseljenika okupio je 90 polaznika iz Argentine, Austrije, BiH, Vojvodine, Crne Gore, Kanade, Mađarske, SAD-a, Slovačke, Švedske i Hrvatske. Podučavat će se panonsko plesno područje u tri nastavne skupine: ples, tambure i tradicijska glazbala.

Osnivač i mentor ove škole je istaknuti hrvatski etnolog, etnokoreograf i istraživač tradicijske narodne kulture Ivan Ivančan, a voditelj Škole je prof. Drija Ivančan, etnolog i etnokoreograf. Glazbeni korepetitor je prof. Ivan Kršek, a predavat će i drugi stručnjaci za pojedina područja. Završna priredba na kojoj će polaznici pokazati što su naučili u Ljetnoj školi hrvatskoga folklora održat će se u prostorima Srednje škole "Braća Radić" u Kaštel štafiliću, 27. kolovoza.

Temeljna je svrha Škole hrvatskog folklora, koja je već tradicionalni program Hrvatske matice iseljenika, očuvanje folklora kao jednoga od važnih nositelja hrvatskoga identiteta izvan domovine. (Vjesnik)

NA KRILIMA BAROKNE TRADICIJE

Ovogodišnje Varaždinske barokne večeri, 33. po redu, počinju u petak, 19. rujna pod medijskim pokroviteljstvom Vjesnika. Održat će se 15 priredaba u samome Varaždinu i osam u okolici, uz svečanu dodjelu nagrada, završno misno slavlje te likovne, kazališne i druge programe.

Počinje festival koji je u proteklih više od tri desetljeća bitno utjecao na kulturna zbivanja gornjohrvatskih krajeva. Varaždinske barokne večeri svojevrsno su žarište hrvatske kulture, poput Dubrovačkih ljetnih igara na dru-

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 125, 05. X 2003.

gome kraju naše zemlje.

Stari grad Varaždin u kojem su održane ovogodišnje 33. Varaždinske barokne večeri

Pokrenut u jednome od najljepših hrvatskih gradova, bogatog baroknim obilježjima, svojim glazbenim, kazališnim, likovnim i drugim sadržajima festival je s vremenom obuhvatio i širu okolicu i smjesta stekao visoka priznanja u predstavljanju glazbene baštine baroka, a posebno u oživljavanju vrijednih opusa starije hrvatske glazbe. (...) (Hina)

"I CVRČCI SU UTIHNULI"

Kazalište DR. INAT, nastarije je izvaninstitucionalno kazalište u Istri, koje punih dvadeset godina nudi provjereni model suvremenog izvaninstitucionalnog kazališta, DR. INAT koji je, po ocjenama mnogih kritičara, dalo značajan prilog povijesti hrvatskog modernog kazališta, dobilo je cijenjenu nagradu za najbolju predstavu na Međunarodnom kazališnom festivalu u Kanadi, u Mont Laurieru, sredinom rujna.

Ansamb "Inata" izveo je svoju predstavu "I cvrčci su utihnuli", redatelj Branka Sušac, koja bez riječi uz glazbu Vangelisa predstavlja kritiku društva temeljenom na krivim vrijednostima.

Osim "Inata" na festivalu u Kanadi sudjelovalo je 18 predstava iz svih krajeva svijeta. Tako su se kanadskoj publici predstavile grupe iz Kanade, španjolske, Belgije, Bugarske, Turske, Maroka, Mongolije, Indije, Njemačke, Armenije, Meksika, Švedske, Burkine Fasso i drugih.

Službeni žiri festivala nominirao je "Inatovu" predstavu u pet kategorija i do posljednjeg trena nije se znalo hoće li dobiti koju nagradu, kaže redatelj Branko Sušac. No, kada je predstava "I cvrčci su utihnuli" proglašena najboljom predstavom uslijedile su ovacije i dizanje hrvatske zastave. Uz novčanu nagradu Kazalištu DR.INAT ponuđena je i turneja s dvadeset izvedbi po Kanadi. (Večernji list)

OTKUP KNJIGA MINISTARSTVA KULTURE

U prvih sedam mjeseci ove godine Ministarstvo kulture otkupilo je 637 naslova od 219 nakladnika u vrijednosti 9,4 milijuna kuna. Ove će godine Ministarstvo otkupiti knjige u vrijednosti dvadeset milijuna kuna. Od siječnja do srpnja država je dala potporu za 192 naslova 2,7 milijuna kuna, a ukupno će u 2003. pomoći nakladnike s deset milijuna kuna.

Vijeće za knjigu, čiji su članovi uglavnom nakladnici, otkupilo je 200 primjeraka knjige Franje Tuđmana "Petrinjska 18", koju je objavila Naklada Pavičić po cijeni 350 kuna. Među najskupljim otkupljenim knjigama je monografija Zvonka Makovića o uglednom likovnom umjetniku Juliju Kniferu koja stoji 499 kuna. Otkupljeno je trideset primjeraka.

Po 300 primjeraka uglavnom je otkupljivana beletristika, iako je pomoćnik ministra kulture Branko Maleš najavljivao da je takvom otkupu - odzvonilo. Tu su se našli Jergovićev roman "Dvori od oraha", koji je dobio i potporu 20.000 kuna, Ante Tomić s romanom "Ništa nas ne smije iznenaditi", Dražen Katunarić s "Kobnim slikama", Irena Vrkljan s "Pismima mladoj ženi", Ludwig Bauer s "Don Juanovom velikom ljubavi i malim balkanskim ratom", Nedjeljko Fabrio s "Ružom vjetrova", pa čak i Miroslav Krleža s "Vučjakom".

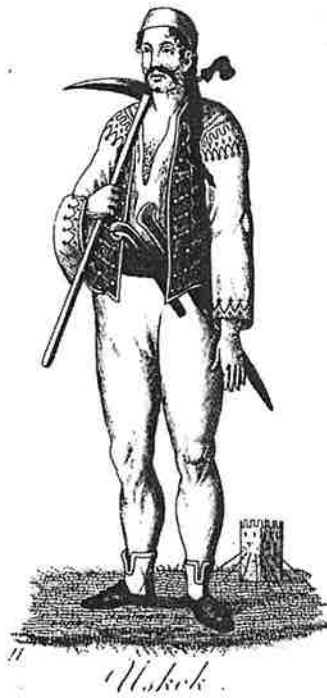
Po 300 primjeraka otkupljeni su i naslovi Arsena Dedića "Hladni rat", "Glad" Josipa Cvenića, "Goli grad" Krešimira Bagića, "Smrt djevojke sa žigicama" Zorana Ferića, "Čovjek koji je sišao sa stabla i otišao" Zvonimira Husića, "Fatalne žene plaču na kamionima" Milka Valenta, "I šišmiši su ptice u bezpjevnoj zemlji" Drage Štambuka, "Đoko i Đokonda" Vesne Parun te "Živi i mrtvi" Josipa Mlakića.

U potpori nakladnicima pažnju izaziva 175.000 kuna za čak šesnaest knjiga biblioteke Mala knjižnica Društva hrvatskih književnika, te 45.000 kuna za djela Mirka Kovača u dvanaest knjiga. (Večernji list)

Žumberačka legenda

Poklečki baruni

Od Milenijskog križa u Stojdragi do sela Pokleka ima cestom prema zapadu oko 4 km. U ovom starom žumberačkom selu uz samu slovensku granicu i nedaleko od brda Kunječevca nekada je bila gostionica i žvjelo je preko stotinu žitelja, a dans ih ima tridesetak (od roda Poklečki samo je jedan stanovnik). Proz selo prolazi "Samoborski scoutski put", a poznatije je po vikendaškom naselju na obližnjem zaravanku brdašca Mrzljaka i po legedni o poklečkim barunima, osebujnoj priči bliskoj mašti.

U vrijeme kad su Turci pripremali ratni pohod na Austriju, carica Marija Terezija objavi po cijeloj svojoj kraljevini proglas: "Onaj tko u carski dvor u Beč, donese sultanovu glavu dobit će tovar zlata." To su dočula tri Žumberačka junaka, tri uskoka: Delišimunović, Gvozdanović i Poklečki, te odlučise pokušati sreću. Obukoše se u tursku odjeću, a kako su u ratu naučili turski jezik nije im se bilo teško pomiješati s turskom vojskom. Dok su dva junaka stražarila, Poklečki se usulja u sultanov šator i jednim zamahom mača odsječe sultanovu glavu. Strpavši glavu u vreću junaci noću pobjegnu i upute se prema Beču. Došavši u carski dvor istresu iz vreće pred caricu sultanovu glavu. Ali, carica im nije povjerovala da je to sultanova glava i tužni junaci odoše svojim kućama. Tek kada se kraljevinom proćuo glas da je sultan iznenana umro, a njegova se vojska razbježala, i da je Beč spašen, carica sva sretna pozove tri junaka u svoj dvor, te im reče: "Dobro ste obavili posao. Što želite za nagradu, zemlju ili tovar blaga?" Oni jednoglasno odgovore: "Hoćemo zemlju." "E, kad ste tako poštteni"- veli carica - "evo vam zemlje i titula baruna!" Tako su Poklečki i njegovi prijatelji postali baruni i vlasnici zemlje koja se prostirala na području Ljubljane, Karlovca i Jaske.

Po povratku u svoje selo, otada zvano Poklek, Poklečki sagradi dvor u kojem je sretno živio s dvije kćeri, dok su drugi iz roda Poklečkih otišli u Ameriku. Kad je stari barun umro, kćerke-barunice presele se u Jasku gdje sagrade dvor i crkvu. Bilo je to vrijeme kad je ovim krajevima harala kuga. Bojeći se da i njih ne zahvati opaka bolest i ne želeći biti zakopane na običnom groblju, barunice se dadoše žive zakopati u toranj crkve. Prije toga napisahu oporuku po kojoj sva njihova zemlja poslije smrti treba pripasti poklečkim barunima koji su otišli u Ameriku, naravno, ako se ikad vrate. I vratili su se! No, kada su uz pomoć župnika iz tornja izvadili baruničine kosti, potražili su i oporuku, ali je nisu našli. A kako nisu imali carsku povelju, jer je izgorjela u požaru, a nije bilo ni oporuke, nisu mogli dokazati svoje pravo na barunsku titulu i na zemlju. A poklečke zemlje bilo je toliko da je tri pluga u dva dana ne bi mogla izorati.

Bez obzira na legendu, povijesni dokumenti svjedoče da su uskoci Delišimunović, Gvozdanović i Poklečki uistinu stekli plemstvo zbog hrabrosti u borbi s Turcima. Sačuvana je jedna povelja iz 17. st. kod

obitelji Korena Delišimunovića u Petričkom selu. Na povelji, pergamentu s pečatom, piše na latinskom i njemačkom jeziku da je car Leopold podario husarskom kapetanu Kristoforu Delišimunoviću plemstvo za junaštvo u ratu s turcima. Moguće je svratiti kod obitelji Delišimunović u Petročko Selo, kuća br. 21 i pogledati izvornu žumberačku povelju koju s ponosom ne čuva samo ova obitelj, već i cijelo selo. (Hrvatski planinar)

Utjeha

Neke tužne noći, prene me spoznaja da u ovom svijetu cinika, praznih očiju bez milosti, istrošenih fraza i gorkog okusa postoji još skriveni kutak utjehe.

U njemu sretne rode se gnijezde, modrim livadama mudro šecu... Potoci se lijeno med vrbama pretaču, žubore, šapuću za potočnicom nježnom u osami potihom uzdišu...

U njemu seoske crkve večernjim zvonom smiruju dan a mamice u rupcima, sitne i blage, prozračnih očiju, vlažnih sklapaju žuljevite ruke. Boga na večernici mole...

U mome svijetu utopije vlakovi stalno putuju nekud... i moja Katika u haljini plavoj smije se, maše iz vagona... A odlazi tek dvije stanice dalje...

Tu vrijeme stoji... sve je isto... Stoljeće cijelo vlakovi prolaze, ljudske sjenke odlaze... Ostaje kuća na stanici s natpisom i izgažen šljunak bijeli, od kiša i suza isprani...

U mome kutku idile još u kuhinji miriše mlijeko gusto i svježe tek podojeno... Vani beskrajni mrak, jež se ulicom šulja...

U mom tajnom svijetu i na groblju je lijepo... med cvijećem i pčelama mirno nam snivaju preci brezama, raspuštenih kosa, čuvani grlicama nježnim opjevani...

I ne znam da li bih mogla živjeti u svijetu bez ideala kad ne bih znala da postoji svijet zaseban, gdje modrim livadama rode mudro šecu a potoci zaljubljeno za potočnicom uzdišu... Gdje kuća na stanici s natpisom čuva sjenke mog djetinjstva, a šljunak - blijed od starosti kiše i suze moje mladosti...

Dr. Davorka Križaj-Kaplić

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Policija i Državno odvjetništvo istražuju nezakonito trošenje državnog novca s računa Zaklade hrvatskog državnog zavjeta

Kaznene prijave protiv Pašalića, Belje i Aralice

Zagreb - Zbog nezakonitog trošenja novca s računa Zaklade hrvatskog državnog zavjeta, zagrebačka policija podnijela je kaznene prijave protiv Ivića Pašalića, Ante Belje i Ivana Aralice! Rezultat je to dugotrajne i složene kriminalističke obrade što ju je Odjel gospodarstvenog kriminaliteta PU zagrebačke proveo u koordinaciji s Državnim odvjetništvom. Tri odgovorne osobe iz Zaklade prijavljene su zbog postojanja osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo zloporade ovlasti u gospodarstvenom poslovanju.

Naime, osnovano se sumnja da su Pašalić, Beljo i Aralica, iako su znali da sredstva deponirana na deviznom računu u Villachu ne pripadaju Zakladi, nego Republici Hrvatskoj, donijeli odluku o raspolaganju tim novcem, pribavljajući tako Zakladi protupravnu imovinsku korist u iznosu od 299.909,19 kuna.

Riječ je, zapravo o kamatama što su nezakonito potrošene nakon što je Uprava Zaklade sredinom 2001. godine donijela odluku da se glavnica, odnosno sredstva pribavljena iseljeničkim donacijama, oroči. Iako je policija ovaj slučaj počela istraživati još 2000. godine, kriminalistička obrada tek je sada finalizirana. Dolaskom Mladena Bajića na mjesto glavnog tužitelja pokrenut je postupak za blokadu računa Zaklade, no ona je na snagu stupila tek lani, kada je nešto manje od 300 tisuća kuna kamata već potrošeno. U Mandatno-imunitetno povjerenstvo Sabora stigao je zahtjev Državnog odvjetništva da se Iviću Pašaliću i Anti Belji skine imunitet zbog kaznene prijave protiv njih dvojice zbog trošenja novca hrvatskih iseljenika koji su s računa u Villachu prebačeni na račun Zaklade hrvatskog državnog zavjeta, potvrdio nam je predsjednik povjerenstva Jozo Radoš.

Reagirajući na tu vijest, Ivić Pašalić izjavio je kako je opće poznato da je Hrvoje Šarinić, kao ovlaštena osoba, i to po nalogu predsjednika Franje Tuđmana, donirao s računa Nacionalnog fonda u Austriji 1,5 milijuna eura. Novac je, prema Pašalićevim tvrdnjama, uplaćen na poseban račun Zaklade hrvatskog državnog zavjeta što ga je u Privrednoj banci Zagreb neovlašteno otvorila Vesna Škare-Ožbolt.

- S tim transferom novca ni ja, ni itko od ovlaštenih osoba iz Zaklade

Vjerovali ili ne.....

SPOR: Ivica Zdunić, iseljenik iz Toronta, ogorčen neposlovnošću Grada Donatoru prodali tuđe zemljište

Iseljenik iz Kanade Ivica Zdunić prije sedam godina Zagrebu je dao polog za kupnju zemljišta na Srebrenjaku, za koje je naknadnom provjerom utvrdio kako nije Gradsko. Jamčevina od 532.800 kuna nije mu vraćena, niti mu je dato ikakvo objašnjenje.

- Ako mi Grad uskoro ne vrati novac, tražit ću zaštitu svojih prava preko kanadskog veleposlanstva. Ne mogu vjerovati kako sedam godina nije dovoljno da se odgovori na pitanje tko je vlasnik zemljišta na Srebrenjaku - sa zaprepaštenjem i nevjericom rekao je Ivica Zdunić, dosadašnji višemilijunski donator hrvatskoj kulturi i Crkvi.

Traženi polog uplatio je na natječaju 1996. godine, a pravomoćno rješenje kao najboljem ponuđaču stiglo mu je "samo" tri i pol godine kasnije. Tada ga bez ikakvih objašnjenja pozivaju da uplati ostatak od 5,6 milijuna kuna.

- Nisam uplatio ostatak novca jer vlasništvo nije sređeno. U Kanadi, gdje živim 43 godine, sagradio sam tisuće obiteljskih kuća, pa znam što znači biti vlasnik građevinskog zemljišta. Naučio sam zakonito poslovati i iako volim Hrvatsku, želim tako i ovdje raditi. Umjesto gradnje dvije kuće na Srebrenjaku, doživio sam "horror story" - s emocijama se prisjeća I. Zdunić.

Sporno zemljište Grad ne može knjižiti na svoje ime, potvrđuje rješenje Općinskog suda iz kolovoza, na koje je uložio žalbu. Protiv produžeca "Dom" d.d. i "BIS nekretnine", koji također tvrde da su vlasnici, pokrenuta je parnica pred županijskim sudom. Vraćanje jamčevine Ivići Zduniću predložila je prije dvije godine Dragica Krpan, pročelnica Ureda za imovinsko-pravne poslove. No, korak dalje još nije učinjen. (Večernji list 10.9.)

nije imao nikakve veze. Tek godinu dana kasnije uprava Zaklade, u skladu sa zakonom i poštujući odluku predsjednika Tuđmana, donijela je odluku o prihvaćanju spomenute donacije, jer smatra da ta njegova donacija nije utrošena na obranu Hrvatske, jučer je zaključena i slijedi presuda koju će stranke dobiti pismeno. Sutkinja Nika Grospić nije prihvatila Smokvinin prijedlog da svjedoče Hrvoje Šarinić i Ivić Pašalić. Sličan spor vodi i RH protiv Zaklade HDZ-a tražeći 1,6 milijuna eura iseljeničkih donacija. Odvjetnik Zaklade Ante Župić rekao je da je zaklada davno odlučila kako će spornih 40.000 franaka biti uplaćeno državi, kome je i donirana. Kako Smokvina nikad nije opozvao donaciju, nastavio je odvjetnik, nema temelja za njegovu tužbu. Potvrdio je da je novac trenutno na računu Zaklade u Privrednoj banci Zagreb. Smokvina je izjavio da su Šarinić, Šušak, Jozo Martinović a jedan put i Pašalić iseljenicima obećavali da će se novac trošiti isključivo za obranu. Nakon ročišta novinarima je izjavio kako Pašalić i Šarinić podjednako mnogo znaju. Nije uvjeren u nepristranost suda, a o svemu raspravlja i sud u Klagenfurtu, vezano uz račun u Villachu. Novac ne traži za sebe, već će ga donirati udrugama. (Glas Slavonije 13.9.)

Smokvina protiv Zaklade

Parnica u kojoj iseljenik Radovan Smokvina traži od Zaklade Hrvatskog državnog zavjeta 40.000 švicarskih franaka sa zateznim kamatama, računajući od 1991. godine, jer smatra da ta njegova donacija nije utrošena na obranu Hrvatske, jučer je zaključena i slijedi presuda koju će stranke dobiti pismeno. Sutkinja Nika Grospić nije prihvatila Smokvinin prijedlog da svjedoče Hrvoje Šarinić i Ivić Pašalić. Sličan spor vodi i RH protiv Zaklade HDZ-a tražeći 1,6 milijuna eura iseljeničkih donacija. Odvjetnik Zaklade Ante Župić rekao je da je zaklada davno odlučila kako će spornih 40.000 franaka biti uplaćeno državi, kome je i donirana. Kako Smokvina nikad nije opozvao donaciju, nastavio je odvjetnik, nema temelja za njegovu tužbu. Potvrdio je da je novac trenutno na računu Zaklade u Privrednoj banci Zagreb. Smokvina je izjavio da su Šarinić, Šušak, Jozo Martinović a jedan put i Pašalić iseljenicima obećavali da će se novac trošiti isključivo za obranu. Nakon ročišta novinarima je izjavio kako Pašalić i Šarinić podjednako mnogo znaju. Nije uvjeren u nepristranost suda, a o svemu raspravlja i sud u Klagenfurtu, vezano uz račun u Villachu. Novac ne traži za sebe, već će ga donirati udrugama. (Večernji list 25.9.)

Tortura na šalterima

Brojne hrvatske stranke (a ponajviše HNS) posljednjih mjeseci uvelike govore o potrebi reforme javne uprave. Reforma će iz oportunih razloga biti odgođena za poslije izborno vrijeme, a kako izgleda sadašnja nereformirana administracija, provjerit ćete odete li u nekom od većih hrvatskih gradova izvaditi osobnu iskaznicu.

Želite li novu osobnu iskaznicu izvaditi npr. u Splitu, morate prvo otići u red za broj. S obzirom na to da se brojevi na automatu izdaju od ponoći, stat ćete u red oko 11.30 sati navečer. Čekat ćete pred policijskom upravom u redu približno do jedan u noći. Broj koji možete očekivati, varirati će od 150 do 220. S tim brojem možete se nadati da ćete na red na šalteru dospjeti između sedam i devet navečer narednog dana. Poželjno je da se veći dio dana vrzmate barem uokolo PU jer ako vaš broj očituju na displeju a ne odazovete se, gubite red. Dodete li po broj ujutro, on neće doći na red do zatvaranja šaltera, pa vam je stoga on mrtvi kapital.

Ovo što smo ispričali nije karikatura nadahnuta Iljfm, Petrovom ili (možda prije) Kafkom, nego egzaktni realistički opis ponižavajuće torture kojoj su izloženi splitski građani oba spola i svake dobi. Ono što je nevjerojatno jest da krotki građani takvo prezrivo maltretiranje od strane službe koju izdržavaju trpe poslušno i bez riječi. U zemlji s minimumom građanskog samopoštovanja građani ne bi podnosili takvo ugnjetavanje.

Budimo otvoreni: psihičko i fizičko maltretiranje koje MUP priređuje građanima čiji kruh jede, dovoljan je razlog da baš svi glavešine u piramidi - od lokalnih šefova PU pa do Šime Lučina - politički odgovaraju. Kako vjerovati državi koja nije sposobna organizirati tako jednostavnu stvar kao što je promjena osobnog dokumenta? Kako vjerovati političarima i sustavu koji se s toliko prezrive indiferencije odnosi spram građana zbog kojih postoji? Očito, nikako. (Jutarnji list 19.9.)

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

Sjećamo se žrtava....

KATA ŠOLJIĆ IDENTIFICIRALA POSMRTNE OSTATKE SVOGA ČETVRTOG SINA

Moja je potraga napokon završena - Pronašli su ga gotovo slučajno. Njegov je grob bio zabačen i neoznačen.....

Stisnulo se jučer srce Vukovarke Kate Šoljić. Drhtavom rukom primila je fotografije iz ruku pukovnika Ivana Grujića, predstojnika Vladina ureda za zatočene i nestale, s posmrtnim ostacima svojega četvrtoga sina Nike. Suze nije mogla zadržati. Tiho je tek zajecala: "Podnio je nezamislivu bol. Ubijen je nogama."

Još sedmorica ekshumiranih

Niko Šoljić, najstariji od četvorice ubijene braće, pronađen je na groblju u Srijemskoj Mitrovici u Srbiji i Crnoj Gori. Tijelo nije bilo u masovnoj grobnici. Pronašli su ga gotovo slučajno. Njegova grobnica bila je zabačena i neoznačena.

Nakon Mije, Mate i Ive, Vukovarka Kata jučer je identificirala Niku na Medicinskom fakultetu u Osijeku, zajedno s roditeljima i rodbinom još sedmorice ekshumiranih hrvatskih branitelja i civila: Antuna Plivelića, Ivana Berača, Alojzija Rukavine, Rudolfa Jukića, Svetislava Sandića, Đure Tvoreka i Gorana Mengeša. Katina potraga za ubijenim sinovima napokon je završena. Niko je zarobljen 21. studenoga 1991. godine u Vukovaru. Tukli su ga dok je vezane ruke morao držati iznad glave. Neopisivu bol nije mogao podnijeti. Pao je na pod. Tada su ga cipelama počeli udarati po glavi. Ubijen je istoga dana kada je i uhićen - ispričala je majka Kata.

- Čeka ga grobnica u kojoj će počivati pokraj svoje braće. U Vukovaru - brišući suze naboranim staračkim rukama naricala je Kata Šoljić. Sin Mijo izvađen je iz bunara. Bez glave. Matu su ubili pokraj vukovarske vojarne,

a kosti mu pobacali oko nje. Ivo je bio zapovjednik Mitnice. Upao je u zajedu. Odlučio je skočiti u Dunav. Nakon četiri mjeseca izvukli su ga iz rijeke. Nakon 12 godina potrage, majka Kata Šoljić opet ih je okupila - u zajedničkoj grobnici.

- Takvo što povijest još nije zapisala. Četiri brata leže jedan pokraj drugoga. Mrtvi. Ubijeni - stiskala je, shrvana bolom, svoj drveni štap u rukama Kata te se zaputila prema vratima osječke Patologije po posmrtnim ostatke svojega Nike.

Još 1254 nestale osobe

U Hrvatskoj se još traga za 1254 nestale osobe, najviše iz Vukovarsko-srijemske županije, čak 574. Do danas su samo na vukovarskom novom groblju identificirani ostaci 938 osoba. Iskapanja posmrtnih ostataka danas će početi u toj županiji u nazočnosti međunarodnih promatrača. Za mjesec dana očekuje se da će iskapanja početi i u Laslovu u Osječko-baranjskoj županiji.

Kako kaže pukovnik Ivan Grujić, predstojnik Vladina ureda za zatočene i nestale, u Laslovu su već rađena pokusna iskapanja jer se očekuje da se tamo nalazi masovna grobnica. Najavljen je i nastavak ekshumacija u Srbiji i Crnoj Gori, a uskoro se očekuju i informacije o masovnim grobnicama na područjima u Hrvatskoj koja su bila okupirana.

(Večernji list, 23. rujna 2003)

Roditelji poginulih branitelja nezadovoljni medijima

Zagreb - Hrvatska zajednica udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata nezadovoljna je odnosom društva i medija prema njima i Domovinskom ratu uopće te prosvjeduju zbog takva odnosa prema roditeljima poginulih branitelja, rekao je danas nakon 9. Konvencije Zajednice udruga roditelja poginulih branitelja predsjednik Mario Marot.

Dopredsjednik Zajednice Ivan Cindrić izrazio je nezadovoljstvo zato što nijedan od elektronskih medija nije popratio rad Konvencije i što se u hrvatskom medijskom prostoru posvećuje više pozornosti političkim pitanjima nego Domovinskom ratu.

Dodao je da se godinama osjećaju uskraćenima zato što ne mogu prodirati u javnost sa svojim teškoćama i idejama.

Govoreći nakon Konvencije, na kojoj je sudjelovalo 220 roditelja iz 49 udruga, Marot je istaknuo da je lani Zajednica imala oko 8500 članova te da ih je u godinu dana umrlo oko 211. Marot je utvrdio da

je "Udruga u realizaciji planova i programa izigrana do te mjere da im je trebalo sedam mjeseci molbi i razgovora da se susretnu s predsjednicima Republike, Vlade i Sabora". Roditelji su također nezadovoljni moralnim kriterijima u politici i javnom životu gdje je, po njegovim riječima, izgubljen "svaki kompas, bilo da je riječ o vladajućim ili oporbenim političarima". (Jutarnji list 27.9.)

Skandal u Bršadinu

Kamenovan vlak s hodočasnicima

Vukovar - Gvardijan franjevačkog samostana u Vukovaru fra Zlatko Špehar poslat će prosvjedno pismo predsjedniku Republike Hrvatske Stjepanu Mesiću zbog incidenta koji se zbilo tijekom posljednjeg hodočašća.

Prema tvrdnjama gvardijana fra Zlatka Špehara, tristotinjak mladih iz sjeverne Hrvatske vlakom se iz Vukovara u subotu oko 18.30 vraćalo u Zagreb nakon obilaska grada heroja, njegovih mjesta stradanja iz Domovinskog rata i molitve za mir, a incident se dogodio u obližnjem selu Bršadin, gdje živi većinsko srpsko stanovništvo.

Prijava policiji

- Dvojica nepoznatih mladića s polja su vlak gađala kamenjem i dizala tri prsta u zrak, a jedna je osoba nažalost kamenom pogođena u glavu - izjavio je gvardijan Zlatko Špehar, koji je uvjeren da je vlak s hodočasnicima dočekan s ciljem izazivanja incidenta.

Služaj je prijavljen i Policijskoj upravi u Vinkovcima, no u policiji su tvrdili da nema elemenata kaznenog djela jer je lakše ozlijeđena osoba odbila liječnički pregled.

Upitna sigurnost

Sigurnost je, očito, i dalje upitna u Podunavlju, a ovakvi incidenti su slični scenariju koji se odvijao početkom devedesetih - rekao je gvardijan franjevačkog samostana fra Zlatko Špehar, koji će dopis poslati i Hrvatskoj vladi te Saboru

(Jutarnji list 30.9.)

Zagreb, Deseta obljetnica gradnje Zida boli u Selskoj ulici u Zagrebu obilježena je čitanjem imena hrvatskih branitelja i civila za čijim se sudbinama još traga te paljenjem svijeća u njihovu spomen.

57 karaka, 72 galeona i 32 nave, Osim tih brodova ima mnoštvo manjih za obalnu plovidbu i brodarenje unutar Jadrana. Cjelokupna trgovačka momarica imala je tada oko 36 tisuća kola nosivosti. Na tim brodovima radilo je oko 5 tisuća pomoraca, a čista je godišnja dobit bila 180-200 tisuća dukata brodovlasnicima, dok je posada zarađivala 100 tisuća dukata. Istovremeno, u XVI. st., dubrovačka trgovina ima svoj najveći opseg. Tada Dubrovnik ima 50 konzula na Sredozemlju.

1601. U Pesaru (Italija) Mavro Orbin, Dubrovčanin, tiska svoju "Povijest Slavena" (Regno degli Slavi)

1602. - 1606. Na otoku Lastovu izbija pobuna protiv dubrovačke vlade zbog ograničenja autonomije otoka. Dubrovnik je smirio pobunu i obnovio vlast na otoku.

1607. Umro Miho Pracat, brodovlasnik i trgovac s otoka Lopuda. Svoj imetak ostavlja gradu u dobrotvorne svrhe. Republika mu je 1633. podigla brončano poprsje u atriju Kneževa dvora. Jedini Dubrovčanin, i to pučanin, kojem je dignut spomenik.

1607. Umro Dinko Ranjina, pjesnik

1626. Umro Marin Getaldić, matematičar i astronom, rođen 1568. Poznato mu je djelo o analizi i konstrukciji u matematici "De resolutione et compositione mathematica".

1638. Umro jedan od najvećih hrvatskih književnika XVII st. Đivo Frano Gundulić ("Osman", "Dubravka") rođen 1589. godine.

1667. Strašan potres porušio Dubrovnik, a što nije porušeno, spalila je vatra. Preko 4 tisuće građana ostalo je pod ruševinama. Preživjelo je između 2 i 3 tisuće ljudi. Stradale su zgrade, rukopisi, umjetnički predmeti i druga neprocjenjiva dobra. Dubrovnik se oporavio zahvaljujući poslovanju sačuvanih brodova usidrenih u stranim lukama i požrtvovnosti Dubrovčana širom svijeta koji su organizirali opću pomoć svome gradu. Budući da je poginulo dosta vlastele i njihovo se koljeno ugasilo, u Veliko vijeće primljeno je 10 dubrovačkih građanskih obitelji, uglavnom iz reda Antunina. Godine 1673. primljeno je među vlastelu još 5 građanskih obitelji.

1678. Nikolica Bunić, sin pjesnika Dživa, radije je umro u turskom prognstvu i tamnici nego da potpiše ugovor na štetu grada. Dubrovčani su mu postavili natpis - jedino javno priznanje koje je ikad učinjeno jednom svom vlastelinu.

1679. Dubrovčani su uspostavili trgovinu s Turskom, nakon potresa.

1700. Umro Jakte Palmotić, pjesnik ("Dubrovnik ponovljen") i diplomat koji se istaknuo spašavajući interese Dubrovnika kod Turaka nakon prijatelj koji su Turci upućivali nakon potresa.

1683. - 1699. Traje "Dugi rat" Venecija zauzima dio dubrovačkog zaleđa i dolazi na njegovu granicu. Prijeti opasnost da ga potpuno zaukruži i presječe njegovu trgovinu sa zaleđem. Dubrovčani šalju poslanstvo austrijskom caru Leopoldu u Beč. Poslanstvo 1684. godine obnavlja ugovor u Višegradu iz godine 1358. i priznaje suverenitet austrijskog cara, kao hrvatsko-ugarskog kralja, uz godišnji danak. Istodobno, i dalje priznaje turski suverenitet, što nije neobično za ono doba. Otada se dubrovačkim brodovima otvaraju veće mogućnosti angažiranja u lukama Hrvatskog primorja.

1685. U Rimu je postavljen prvi stalni dubrovački diplomatski predstavnik.

1690. Dubrovačka je vlada otvorila u Rijeci konzulat i svojim prvim konzulom imenovala Petra Svilokosa.

1696. Osnovana "Akademija ispažnijeh", koja okuplja dubrovačke književnike.

1699. Mir u Srijemskim Karlovcima. Venecija je nastojala kao jedna od sila pobjednica da zadrži osvojeni teritorij oko dubrovačkih granica. Dubrovačka je diplomacija uspjela izboriti da se dubrovački i mletački prostor na istočnoj obali Jadrana odvoji tako da Turska dobije izlaz na more kod Neuma i Sutorine. Na taj su način Dubrovčani izbjeegli zajedničku granicu s Venecijom.

1703. Dubrovčani se sporazumijevaju s Turcima da im šalju danak od 12500 dukata svake treće godine, čime se danak ustvari smanjuje.

1713. Dubrovačka katedrala stradala je u potresu, pa je nova posvećena, sadašnja katedrala podignuta u stilu rimskog broka.

1706. - 1715. Sagrađena je današnja barokna crkva sv. Vlahe.

1725. Dovođena je isusovačka crkva i uz crkvu glasoviti "Collegium rhagusinum", gdje su se školovali svi znameniti Dubrovčani. Sve troje čini jedan od najzanimljivijih baroknih ambijenata u Dalmaciji.

1759. Dubrovnik je uspostavio trgovačke veze s Engleskom, prekinute nakon 1588. godine. Umro Saro Crijević, povjesničar. Napisa opširno i temeljito djelo o povijesti dubrovačke crkve još u rukopisu, dok je rukopis o dubrovačkim književnicima u 4 sveska, tiskan 1975. godine.

1771. - 1774. Dubrovčani nastoje smiriti razmirice s Rusima nastale

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Dubrovačka katedrala: nacrt je dao rimski graditelj Andrea Buffalini (1671). Nakon cijelog niza voditelja gradnju je, najposlije, priveo kraju domaći majstor Ilija Katičić (1713.)

zbog zapljene dubrovačkih brodova na Sredozemlju.

1776. Dubrovnik i Francuska sklopili trgovački ugovor, u kojem se Dubrovnik tretira kao "Dubrovačka Republika". Oko 1700. dubrovački brodovi uspješno brode, ne samo po Sredozemlju, nego i po Crnome moru. Nalaze se u američkim lukama New Yorku, Philadelphiji, Baltimoru i drugdje.

1763. Dubrovačka vlada nije odgovorila na prijedlog svog diplomatskog predstavnika u Parizu Frana Favija da se uspostave diplomatski odnosi sa SAD.

1787. Umro Ruđer Bošković, rođen 1711. godine, jedan od najvećih hrvatskih znanstvenika, matematičar, astronom, fizičar. Najznačajnije djelo mu je "Philosophiae naturalis theoria".

1784. Objavljeno drugo izdanje dubrovačkog edikta za plovidbu, koji se među pomorskim zakonima ističe dubrovačkom originalnošću. Temelj su mu dubrovački pravilnici o plovidbi iz godine 1745. i 1781.

XVIII. st. Dubrovačka se momarica obnavlja i jača nakon pada u XVII. st. Krajem XVIII. st. Dubrovnik raspolaže sa 300 većih brodova različitog tipa.

1799. Izbila je buna u Konavlima protiv dubrovačke vlade zbog uvođenja prisilne kupovine soli. Buna je zapravo rezultat i odraz novih društvenih prilika u Europi kada se konačno slomio feudalizam pod udarcima francuske revolucije.

Oko 1800. Dubrovnik ima veoma razgranatu mrežu konzulata i konzularnih predstavništava. U više od 80 gradova i luka nalaze se njegovi konzularni predstavnici. To samo svjedoči o tome da ni mnoge veće i jače europske države ne raspolažu tako jakom i razgranatom konzularnom mrežom.

1803. Kapetan Ivan Kaznačić, poznati kartograf, diplomat i književnik iz Slanog postavljen je za dubrovačkog konzula u Genovi.

1806. Francuski general Lauriston zaposjeda Dubrovnik. Dubrovačka je vlada razvila veliku diplomatsku djelatnost u Austriji, Turskoj, Francuskoj i Rusiji kako bi sačuvala Republiku i slobodu.

1808. Odlukom generala Marmonta ukinuta je Dubrovačka Republika. Njezin je državni teritorij stavljen pod francusku vlast u Dalmaciji. Maršal Marmont postaje "dubrovačkim vojvodom". Senat je primio odluku na znanje, ali se s njom nije složio. Dubrovnik otad postaje upravnim i političkim dijelom Dalmacije, odnosno Hrvatske. (Dubrovnik, Matica Hrvatska)

HRVATSKI INFORMATIVNI RADIO

CIR AM 530 Tel.: (905)795-1122

Budite s nama svakog ponedjeljka od 21 - 22 sata!

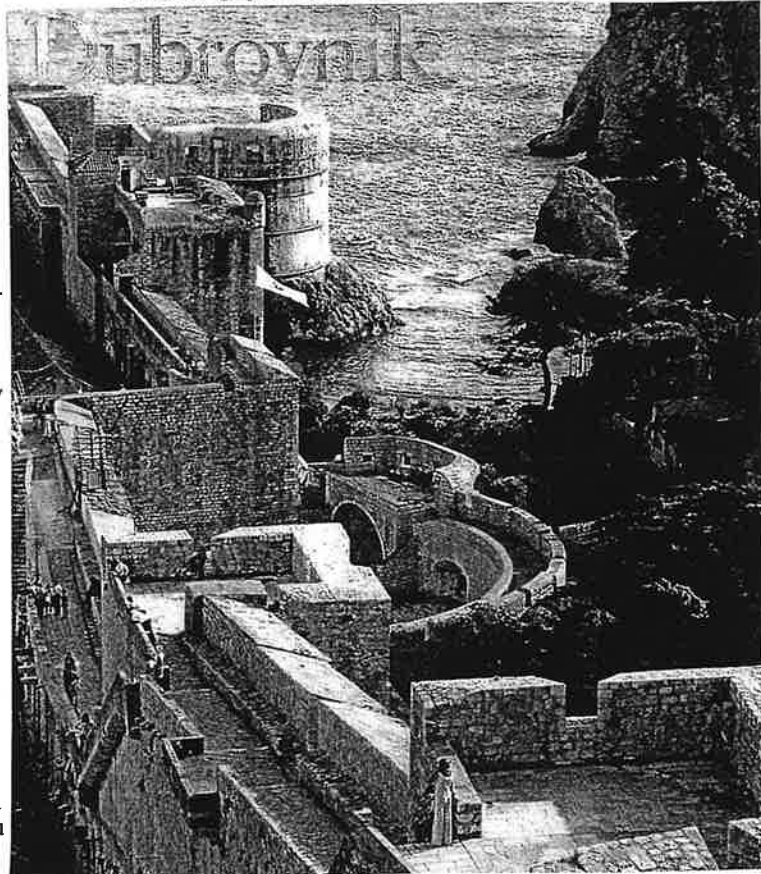
Vaša veza: domovina - iseljeničtvo. Razgovori, specifične vijesti. S nama na počinak.

Ljetopis važnijih događaja iz dubrovačke povijesti do propasti Republike (završetak)

1403. - 1405. Dubrovnik ratuje s kraljem Ostojom radi nekih pograničnih pitanja. Pobjedio je Dubrovnik. 1413.-1417. Dubrovnik je od hrvatsko-ugarskog kralja Žigmunda dobio otoke Korčulu, Hvar i Brač. Zbog otpora Korčulana 1417. godine Dubrovčani su napustili te otoke.
- 1406.-1413. Srušene su sve drvene kuće, Dubrovnik postaje "bijelim gradom", sazdanim od kamena.
1416. Dubrovnik ukida trgovinu robljem.
1418. Podiže se novi Orlandov stup, simbol gradske autonomije.
1419. Dubrovnik kupuje Konavle od vojvode Sandalja Hranica
1420. Utemeljena ljekarna "Domus Christi" koja postoji još i danas na Placi.
1426. Dubrovnik je kupio zapadni dio Konavla s Cavtatom. Time je zaokružio svoje kopnene posjede i nije se više širio ni kop nom ni morem.
1430. Dubrovčani mogu trgovati po cijelom Balkanu i po čitavom turskom području, po nalogu sultana.
1432. Utemeljen prvi dom za nahodčad.
1433. Dubrovčani su isposlovali da mogu trgovati sa svim zemljama u kojima vladaju "nevjernici", prevoziti hodočasnike i robu u Svetu zemlju, održavati vezu s Muslimanima i postavljati svoje konzule.
1435. Dubrovnik je otvorio prvu javnu školu, neku vrstu klasične gimnazije, koja djeluje i danas. Nakon eksplozije obnovljen je Knežev dvor nadogradnjom u stilu kasne gotike.
1436. - 1438. Dubrovnik je dobio javni vodovod i česmu, koju je sagradio Onofrio de la Cava.
1411. Postavljen prvi dubrovački konzul u Anconi.
- 1444.- 1445. Domaći majstori Radončić, Grubačević i Utješinović podižu gradski zvonik.
- Oko 1450. Dubrovnik ima velik broj konzula po čitavom Sredozemlju: Ancona, Barletta, Manfredonia, Siracusa, Trani, Crotone, Bari, Pesaro, Ortona, a kasnije i u Napulju, Polignano, Termoli, Augusta, Trapani, Vieste, Catania, Molfetta, Malta, Marseille itd.
- 1451.-1454. Posljedni rat Dubrovčana - sa Stjepanom Vukčevićem.
1457. Rođen Šiško Menčetić, koji otvara sjajno razdoblje hrvatske književnosti.
1459. Rođen humanist i povjesničar Ludovik Crijević Tubero, koji je napisao glasovitu povijest svoga vremena.
1460. Do ove godine svi su se donijeti zakoni upisivali u "Zelenu knjigu, a od ove upisuju u "Žutu knjigu". Oba zakonika služe proučavanju dubrovačkoga prava.
1461. - 1465. Dovršena je impozantna kula Minčeta prema nacrtima Michelozza Michelozzija i Jurja Dalmatinca. Stara je Minčeta postojala od godine 1319.
1462. - 1464. Zida se tvrđava Bokar prema nacrtu Michelozza Michelozzija. Krajem XV. st. Dubrovnik ima 5-6 tisuća, a čitava komuna 20-25 tisuća stanovnika.
1506. Ivan Rabljanin na gradskom zvoniku lijeva zvono koje postoji i danas.
1507. Španjolski je kralj Ferdinand potvrdio Dubrovčanima sve starije privilegije stečene u napuljskom kraljevstvu, time oni nesmetano trguju po čitavom srednjem i zapadnom Sredozemlju.
1509. Mihaljo Hamzić slika "Krštenje Kristovo"
1516. Gradi se Sponza (Carinarnica) u gotičkom stilu s elementima renesanse.
1517. Nikola Božidarević slika glasoviti poliptih u crkvi na Dančama.
1525. U Gružu se podriže brodogradilište i ono postaje lukom.
1526. Poslije bitke na Mohaču, u kojoj pogiba hrvatsko-ugarski kralj Ludovik II., i prestankom postojanja hrvatsko-ugarske zajednice, Dubrovčani priznaju suverenitet turskog sultana, pod čijom će formalnom zaštitom biti dokraja svoje državnosti. Turska je vlast omogućila Dubrovniku slobodu trgovanja po cijelom Carstvu u kojem postoji jedinstveni carinski sustav i sigurnost.
1539. Gradi se tvrđava Revelin.
1550. Pojavili su se uskoci na Jadranu, koji gusare.
1567. Umro Marin Držić, najveći komediograf starije hrvatske književnosti (Dundo Maroje, Skup).
1568. Utemeljen je Organ petorice za poslove pomorskog osiguranja, jedan od prvih zakona o pomorskom osiguranju u svijetu. U dubrovačkom je brodogradilištu sagrađen jedrenjak nosivosti 1100 kara (kola), Jedna kara iznosi dvije trećine današnje brodske nosivosti.
- 1570.- 1573. Rat II. Svete Lige (Španjolska, Venecija, papa) protiv Turske. Dubrovnik je kao i uvijek proklamirao strogu neutralnost. Du-

brovnik se dobro okoristio ovim ratom. Kao neutralna država razvio je posredničku razmjenu robe, trgovina je narasla 6-7 puta u odnosu na mimodopsku. U bitci kod Lepanta 1571. Dubrovnik nije izravno sudjelovao zbog svoje neutralnosti. Njegovi su brodovi bili u dalekoj pričuvi na strani Lige.

1575. Vlada oporezuje dubrovački kapital koji je uložen u strane banke kako bi spriječila odliv sredstava.

Dio zapadnog zida Zidina: Vrata od Pila, Puncjela i Bokar. Od dvorih se Vrata od Pila unutrašnja spominju već potkraj XIII.st. (rekonstruirana 1460.), a vanjska potječu iz 1537. Kula je Puncjela sagrađena 1305., a preuređena u doba goleme graditeljske djelatnosti, 1463. Na morskom je grebenu zidan Bokar (1461-1463)

1577. Prema opisu Serafina Razzija, najveći dubrovački brod tipa karaka imao je 3 jarbola, nosivost 1200 kola i 140 članova posade. Brod je imao vlastitu drvodjelsku i kovačku radionicu, zdenac s pitkom vodom, s vitlom i posudama, tor svinja, leglo kunica, kokošinje s dosta kokoši za prehranu posade. Na vrhu jarbola bili su usađeni koševi. Teška jedra dizala su se pomoću ručnih vitla. Za tako velike brodove govorilo se: "Ako sretno završe jedno ili dva puto vanja, zarade sve što se na njih potrošilo". Sol je bila jedan od najvažnijih izvoznih artikala, a ujedno i izdašno vrelo prihoda. Ove je godine u solanama u Stonu proizvedeno 3864 tona soli.
1588. Dubrovački brodovi sudjeluju u "nepobjedivoj armadi" Filipa II, španjolskog kralja, u pohodu na Englesku. Nadali su se pobjedi, ali do pobjede nije došlo. Dapače, Englezi su Dubrovčanima pravili smetnje zbog suradnje s neprijateljem, sve dok nisu istisnuli dubrovačke trgovce sa svoga otoka.
1589. Umro je pravnik i diplomat Frano Gundulić, rođen 1539. god.
1592. U Splitu se podiže "skela" trgovačko skladište, preko kojeg je počela kolati trgovina velikih razmjera između Venecije i Carigrada. Dubrovnik je zbog skele jako trpio jer su karavane obilazile Dubrovnik i skretale u Split.
1595. U gradu Lucca (Italija) serafin Razzi objavio je prvu tiskanu povijest Dubrovnik "Storia di Raugia".
- 1580-1600. Dubrovnik ima više brodova no ikad prije. U sastavu trgovačke mornarice nalazi se 170 - 200 većih brodova među kojima

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Turizam

PLAVI CVIJET DUBROVNIKU, VRSARU I MLINIMA

U tromjesečnom praćenju izgleda, usluga i uredenosti turističkih mjesta u kojemu su sudjelovali predstavnici HTZ-a i turistički novinari, prestižna priznanja raspoređena su gotovo po cijeloj obali, čime se ove godine prvi put Dalmacija u uredenosti mjesta stavila uz bok Istri i Kvarneru

ZAGREB - Potraga za najuređenijim turističkim mjestom, općinom i gradom koji će ove godine ponijeti laskavu titulu Plavi cvijet, čime će trajno svjedočiti koliko su njegovi žitelji, ali i turistički radnici te prije svega lokalne uprave, učinili kako bi boravak gostiju napravili što ugodnijim, završena je odabirom najboljih. Među gradovima Plavi cvijet pripada Dubrovniku, najljepše uređeno mjesto su Mlini, a najljepše uređena općina je Vrsar. Tako je nakon tromjesečnog praćenja izgleda, usluga i uredenosti turističkih mjesta prošlog tjedna odlučilo sedmočlano povjerenstvo Plavog cvijeta, koje čine turistički novinari Slobodne Dalmacije, Novog lista, Glasa Istre i Hrvatskog radija te predstavnici Glavnog ureda HTZ-a. Podsjetimo, u akciji Plavi cvijet koju od početka srpnja drugu godinu zaredom provode mediji i HTZ ocjenjuju se i nagrađuju turistička središta koja su najviše truda uložila u uljepšavanje izgleda javnih prostora, komunalno uređivanje i organizaciju života i turističke ponude u mjestima te svega onoga što je ovisno o ljudskoj volji. Zbog svega toga u završnici Plavog cvijeta našlo se 14 turističkih središta na cijeloj obali koja su udovoljavala vrlo strogim elementima ocjenjivanja koja mora imati svaki turistički centar. Tako se na drugome mjestu u kategoriji gradova našao Rab, dok treće mjesto ravnopravno dijele Makarska i Poreč. U kategoriji općina na drugom su mjestu Brela, treći je Cavtat, dok će u kategoriji mjesta Plavi cvijet za 2. mjesto pripasti Jezerima na Murteru, a 3. mjesto je Funtana. U pojedinačnim elementima koji su ocjenjivani za nagradu Plavi cvijet povjerenstvo je najljepšim gradskim trgovima na Jadranu u ovoj godini ocijenilo Kačićev trg u Makarskoj, najljepša ulica na Jadranu je Strossmayerovo šetalište u Crikvenici, najljepši park je Park sv. Jakova u Opatiji, a najljepšu okućnicu ima obitelj Eligia Pilata iz Vižinade u Istri.

Najljepšim balkonom proglašeni su balkon Nives Gospodnetić iz Supetra na Braču i obitelji Rasime Samardžić iz Umaga, dok su najljepše plaže ove godine plaže u Rapcu. Tako će Plavi cvijet za najbolje uređenu plažu dobiti kompleks plaža Maslinica, St. Andrea, Girandella i Lanterna u Rapcu. Plaža Zrče u Novalji dobit će Plavi cvijet za uredenost i posebne sadržaje u ponudi za mlade. Najcjelovitiju i originalnu suvenirsku ponudu na Jadranu ponudila je ove godine Dubrovačka kuća, vlasništvo Lucije Orešić iz Dubrovnik, dok će Plavi cvijet za originalnu turističku ponudu pripasti ljetnikovcu Vice Stjepovića Skočibuhe iz Sudurda na otoku Šipanu, te obiteljskom gazdinstvu Boškinac pored Novalje na Pagu. Najbolje uređeni turistički informativni centar na Jadranu je u Novalji, a posebno priznanje za turističku manifestaciju temeljenu na tradiciji i kulturnoj baštini dobit će ove godine Rapska fijera, koja se održava svake godine u gradu Rabu tijekom sezone.

Ukupno gledajući, akcija Plavi cvijet i ove je godine pokazala značajan napredak u odnosu turističkih djelatnika i lokalne uprave prema okolišu i potrebi njegova održavanja i uljepšavanja. Vidljivo je to bilo na svakom koraku od Cavtata do Vrsara na kojem putu je Povjerenstvo Plavog cvijeta prešlo tisuću kilometara obalom i otocima kako bi svi koji su ušli u završnicu dobili jednaku priliku pokazati svoje najbolje lice. Najveći pomak u odnosu prema uredenosti i organiziranosti mjesta u turističkoj sezoni ove je godine zabilježen u Dubrovačko-neretvanskoj županiji koja lani nije imala niti jednog kandidata u završnici Plavog cvijeta, dok će ove godine priznanja ponijeti čak tri tamošnja turistička središta. Isto tako, vidljivo je da u svakome mjestu gdje je suradnja lokalne uprave, turističke zajednice i hotelske kuće na zavidnoj razini, rezultati su u uredenosti mjesta vidljivi na svakom koraku. Jedan od najvećih pomaka u odnosu na prijašnje godine po ocjeni Povjerenstva ove je godine napravio grad Makarska velikim investicijama u javne zahode, ali i postavljanjem smeđe signalizacije, uređivanjem zelenih površina, informativnih ploča i niza drugih akcija kojima su se vrlo uspješno izborili za ravnopravnu nagradu s dugogodišnjim liderom u uredenosti, gradom Porečom.

Nagrade i priznanje Plavog cvijeta bit će dodijeljeni na Danima hrvatskog turizma koji će se održati u Cavtatu od 26. do 28. listopada uz sudjelovanje više stotina turističkih djelatnika Hrvatske, ali i premijera Ivice Račana i predsjednika Republike Stjepana Mesića koji će osobno uručiti nagrade najboljima.

(Slobodna Dalmacija, 18. 9.)

Rezultati ankete magazina "Wanderlust":

Dubrovnik "top city"

Luksuzni britanski turistički magazin "Wanderlust" na posebnoj prezentaciji u galeriji "Imagination" u medijskom centru Londona, objavio je rezultate svoje ankete "Top 60" i u kategoriji "top city" Dubrovnik je na prvom mjestu, čime je još jednom potvrdio svoje zasluženost mjesto u elitnom klubu svjetskog turizma, doznajemo u Turističkoj zajednici Grada Dubrovnik. Drugo mjesto pripalo je Peru, a Venecija i Cape Town dijele treće mjesto.

Zlatnu nagradu u ime Grada Dubrovnik a od urednice magazina Lyn Hughes primio je voditelj ureda Hrvatske turističke zajednice u Londonu Josip Lozić. Prestižna nagrada predstavnicima gradske TZ biti će uručena na Danima hrvatskog turizma u Cavtatu. (Dubrovački list br. 2747.)

POVRATAK MARKA POLA

KORČULA - Pod gradskim zidinama i ove je godine, po sedmi put, organiziran spektakl kojim Korčulani polako zbrajaju ovogodišnji turistički utržak spremajući se zatvoriti vrata sezoni - 11. rujna.

Odgumljena je bitka mletačke i genoveške flote kada je, boreći se na strani Mletaka, točno prije 705 godina, pred rodnim gradom zarobljen najveći korčulanski sin, moreplovac i svjetski putnik Marko Polo, te nakratko sproveden u gradsku tamnicu, nakon čega je otpravljen u genoveški zatvor gdje je napisao svoj čuveni putopis "Il milione".

Mnoštvo se Korčulana, inozemnih i domaćih gostiju okupilo na istočnoj rivi, podno gradskih kula i zidina, gledajući turistički spektakl simulacije bitke, isplavljenja i uplovljenja brodova, te zarobljavanje i odvođenje Marka Pola u gradsku tamnicu, točno prema povijesnim činjenicama kako se to zbilo prije nešto više od 7 stoljeća.

Brojnu je genovešku i mletačku flotu s potrebnim pirotehničkim pomagalicama "glumilo" dvadesetak motornih jedrenjaka, turističkih old-tajmera, a admirale dviju vojski Lamba Doriju i Andrea Dandola, njihove časnike te Marka Pola i družinu, korčulanski glumci amateri Zlatko Padovan, Dino Matković, Jakša Onofri...

Jedrenjaci su posebno za ovu priliku u Korčulu doplovili u organizaciji turističkih agencija ID Riva Toursa, Katarina Linea i Adriatic Travela. Jedrenjak "Petrina" bio je genoveški komandni brod, dok je Polova galija bio jedrenjak "Lav". (Slobodna Dalmacija)

"ŠPANCIRFEST" U VARAŽDINU

Varaždinski trgovci i ulice će petu godinu za redom ugostiti sudionike "Špancirsta - Festivala uličnih šetača", koji će se od 28. kolovoza do 7. rujna održati u organizaciji Turističke zajednice grada Varaždina. Najavila je to na konferenciji za novinare, direktorica Turističkog ureda grada Varaždina Branka Tropp.

U sklopu desetodnevne manifestacije, koja je i najznačajniji turistički događaj u gradu, organizatori očekuju oko 60 tisuća posjetitelja za koje su pripremili raznolik program.

"Špancirsta" je po mnogočemu multikulturalna turistička priredba, a program koji će se prikazivati na više mjesta u središtu grada, uglavnom je utemeljen na kulturnom naslijeđu baroknoga grada", istaknula je Tropp. Posjetiteljima je ponuđeno nekoliko programskih cjelina, a u glazbenom dijelu, uz domaće snage Sandru Bagarić, Matiju Dedića, Gustafe, Belfast food i druge, nastupit će i gosti iz Makedonije Vlatko Stefanovski i Kočani orkestar. Kazališna pozornica ugostit će Ri Teatar, Zijaha Sokolovića, Peru Kvrčića, Zeljka Königskechta i mnoge druge, a za djecu će, u sklopu "Vindilanda" biti organizirane cjelodnevne radionice.

"Za trajanja Festivala gradskim će ulicama šetati zabavljači, klaunovi, žongleri, mađioničari i štulaši", rekla je Tropp. (Vjesnik)

Švedska

Mihajlović ubio Lindh zbog Srbije

Stockholm, Glavni osumnjičenik za ubojstvo švedske Ministrice vanjskih poslova Anne Lindh, Šveđanin jugoslavenskog podrijetla Mihajlo Mihajlović, ministrici je jako zamjerao njezino podržavanje NATO-va bombardiranja Srbije 1999. Godine, rekao je njegov prijatelj za švedski list Aftonbladet. "On je domoljub. Srbija prijte svega. Zelio je ratovati već s 15 godina"" dodao je prijatelj.

(Jutarnji list 28. rujna)

Matica iseljenika Srbije naoružavala Srbe u RH

Den Haag - Zaštićeni svjedok B-179 na suđenju bivšem predsjedniku SRJ Miloševiću rekao je da je preko Matice iseljenika Srbije 1990-tih godina organizirana masovna isporuke oružja i opreme Srbima u RH i BiH. Svjedok, bivši dužnosnik Matice iseljenika, u svom je iskazu opisao kako je vodio konvoje Matice s oružjem i streljivom za Knin, Gračac, Lički Osik, Mirkovce, Zvečevo, Pale, Banja Luka, Nevesinje, Trebinje i druga mjesta u RH i BiH. Samo tijekom 1992. godine iz vojarne JNA u Bujanj Potoku, pokraj Beograda, na taj je način otpremljeno 1200 kamiona vojne opreme za pobunjene Srbe. Operacija se odvijala u tajnosti i pod krinkom upućivanja humanitarne

Umjetnici grafita

Nurnberg: Priveden na matralcu zbog pisanja grafita

Njemačke vlasti već deseti dan iza rešetaka drže 18-godišnjeg zagrebačkog učenika J.E. (podaci poznati redakciji), koji je krenuo na mat-uralac u Amsterdam te, koji je crtao grafite, odnosno potpisao se "Zver" na osam pročelja pokraj hotela u Nurnbergu! No, njegova majka D.F. nije željela obavijestiti Veleposlanstvo RH u Munchenu o uhićenju svog sina jer je svojedobno radila u hrvatskom veleposlanstvu u Belgiji, doznali smo od ravnatelja Škole za primijenjenu umjetnost i dizajn Rudolfa Gruđena.

-Majku smo odmah nakon uhićenja obavijestili da je J.F. u pritvoru. Na njen zahtjev nismo obavijestili nikoga iz hrvatskog veleposlanstva. Naš je učenik punoljetna osoba i tako s njime postupaju. On se prvu noć išuljao iz hotela sa sprejevima u torbi koje je ponio iz Zagreba - ispričao nam je ravnatelj Gruđen. Od učenika Škole za primijenjenu umjetnost i dizajn te kolega J.F. doznali smo da se već dulje vrijeme bavi grafitima i da se po zagrebačkim fasadama nerijetko mogu naći njegovi potpisi "Zver".

-Osamnaestogodišnji hrvatski državljani J.F. 25. kolovoza u 3 sata ujutro izašao je iz hotela i potpisao se na osam zgrada u nizu u gradiću Furthu, koji se nastavlja na grad Nurnberg. Policija ga je zatekla za prekršaja, sa sprejem u ruci, a ukupna šteta iznosi 3500 eura - doznajemo od glasnogovornice numberske policije.

Ministarstvo vanjskih poslova tek je nakon članka u Večernjem listu stupilo u kontakt s Generalnim konzulatom u Njemačkoj J.F. je, kažu u Ministarstvu, odbio uobičajenu mogućnost da o uhićenju njemačke vlasti izvijeste hrvatsko diplomatsko-konzularno predstavništvo.

Pritvor je J.F. određen prema njemačkim zakonima. Majka D.F. je boravila u Nurnbergu, gdje je angažirala njemačkog odvjetnika. Generalni konzulat je kontaktirao mjerodavne njemačke vlasti i zauzeo se za ubrzavanje postupka. Dobili su i obećanje njemačkih vlasti da će postupak biti proveden što je brže moguće. - kažu u Ministarstvu vanjskih poslova. Dodali su da je i majka J.F. obaviještena o nastojanjima za ubrzavanje postupka.

Dok su u Hrvatskoj kazne za pisanje grafita od 100 do 500 kuna ili jedan do dva dana zatvora, najviše zapanjuje njemačka strogoća prema grafiterima. Naime, prema nekim izvorima, J.F. bi, osim što bi neko vrijeme mogao provesti iza rešetaka, mogao biti kažnjen i globom do 50 tisuća eura.

Do roditelja J.F. ni jučer nismo mogli doći, a u njihovu stanu na Trešnjevci nitko se ne javlja na telefon. Od Ministarstva vanjskih poslova doznali smo da je majka maturanta zatečena člankom u novinama o svome sinu. (Večernji list 5.9.)

pomoći, a vodili su je ljudi is Službe državne sigurnosti (SDB) MUP-a Srbije, Bora Stanišić i Milan Prodanović, uz predsjednika Matice Branu Crnčevića, rekao je B-179. Milošević se čudio navodima o umiješanosti "književnika i svog prijatelja Crnčevića" u isporuke oružja. Istovremeno, crnogorski je premijer izjavio da će se odazvati eventualnom pozivu Haaškog tribunala da svjedoči u procesu protiv Miloševića. (Jutarnji list 16.9.)

DIPLOMACIJA: Odlukom predsjednika Mesića smijenjen veleposlanik u Bugarskoj.

Veleposlanik Stanišić opozvan zbog serije gafova

Zagreb - Izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Bugarskoj mr Tomči Stanišić opozvan je sa svoje diplomatske dužnosti odlukom predsjednika Mesića.

Ministarstvo vanjskih poslova nije komentiralo taj opoziv niti se očitovalo o tome. Poznate su samo nepotvrđene priče da je Stanišić nakon nekoliko teških diplomatskih gafova pretjerao intervjuom koji je još u svibnju dao bugarskom mjesečniku Edno u kojemu je iznosio tvrdnje poput one da ministar vanjskih poslova Tonino Picula ne želi više biti ministar, kritizirao rad Ministarstva vanjskih poslova, ukazivao na slab interes diplomata za mjesto veleposlanika u Bugarskoj, te iznosio kontraverzne teorije o Hrvatima(... rekao je da su Dalmatinci "pošteniji i pametniji" od ljudi iz kontinentalnog dijela Hrvatske. (Slobodna Dalmacija, 19.9.)

Casopis Edno intervju sa Stanišićem "pojačao" je i tračevima o njegovoj vezi s bugarskom novinarkom Violetom Simeonovom. Stanišić je bio veleposlanik u Bugarskoj od 1999., a prije toga je bio pomoćnik ministra vanjskih poslova u petoj upravi, konzul u Bonnu, Beogradu, Moskvi, te od 1991. do 1992. zamjenik predsjednika i kordinator pregovaračkog tima za Liku i Dalmaciju. (Jutarnji list 17.9.)

Boje sina razmetnoga

Siroti naš maturant kojeg su poput nedužnih BBB-a u Austriji, zločesti njemački policajci strpali u zatvor zbog toga -zamislite! - što je išarao nekoliko pročelja zgrada u Furthu. Jer, on je zapravo vrli sin naše diplomatkinje, koja mu je usadila diplomatske manire i kućni odgoj, podučivši ga kako, doduše, nije zgodno da zidove svog doma liči grafitima, ali je i te kako poželjno da se zvjerski potpisuje po pročeljima svježe oličenih pročelja hrvatskih i svih gradova u koje će stupiti vunderkindova noga. Dakako, sve je to ironija, potaknuta nekim javnim reakcijama. Zamislite, čuje se čuđenje iz usta vršnjaka, profesora i majki o strogosti njemačkih policajaca, o zakonu koji je u stanju zbog nekoliko "črčkarija" odrezati i desetine tisuća eura globe, i o samom medijskom prezentiranju slučaja.

Kad se suočimo s takvim razmišljanjima bi li se čovjek mogao zapitati: je li problem možda u tome što su svježe oličene fasade nečija imovina koja je i plaćena i koju u suvremenoj civilizaciji štiti pravna država, ili u tome što se ne shvaćaju avangardne ideje? Boje sina razmetnoga možda su se za početak probale proliti po zidu kojeg su mu sagradili roditelji, po mogućnosti vidljive iz svemira. Tada bi "veličina" neodgojenog genija došla do punog izražaja. (Večernji 6.9.)

HRVATSKA ISKRA

Uredništvo: 1137 Centre Street
Thornhill, ON, L4J 3M6
CANADA
Tel: (416) 894 9235
(905) 738 4797
Fax: (905) 738 9853

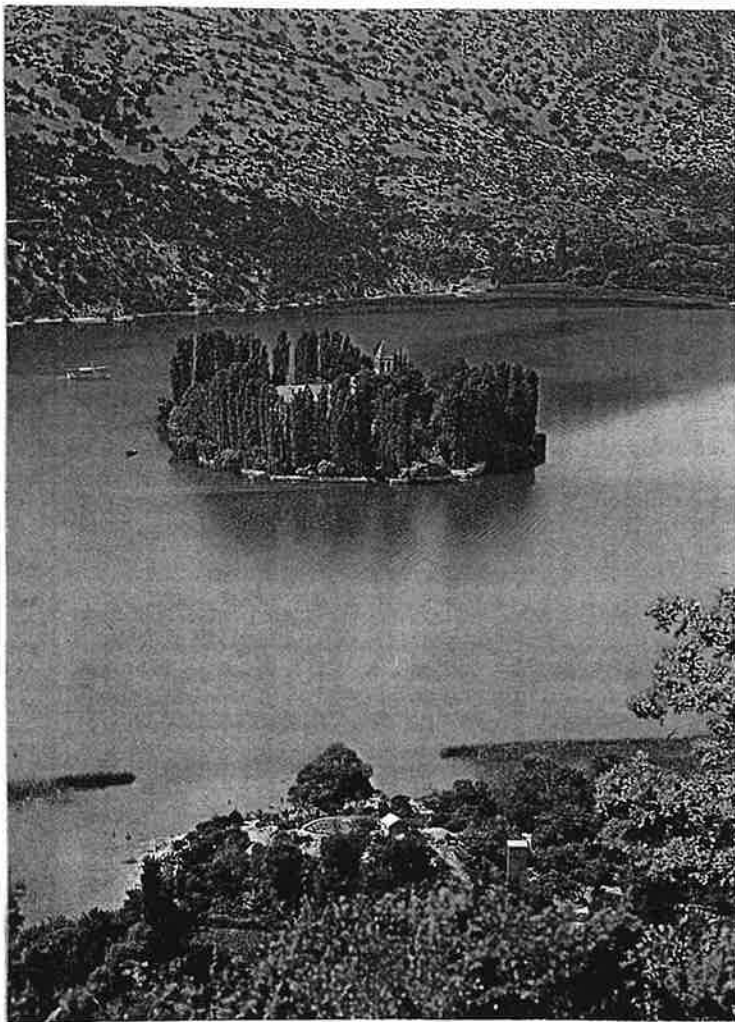
I ovo je nešto posebno....

Anđelko Odak:

Kad nam netko zaželi nešto darovati onda obično rekne da zažmirimo, duboko uzdahnemo i onda: iščekivanje, šapat, osmijeh, otvaranje oka, čuđenje....

Sve što je lijepo i dobro, pruža nam svojim dlanovima da otkrijemo zlatne snove i vrutak lijepih sješanja u vidljivome. Očima skupljamo najveće blago na ovome svijetu: divljenje.

Gledanje i osjećanje su divni darovi po kojima sreću primamo kao najdražeg gosta koji nas nasmiješi i otkriva u nama neotkriveno. Kao kad gusjenica otkrije da je leptir pa poleti darivati cvijeću poljupce! Naći se na riječi a ne vidjeti njezin najljepši osmijeh znači zaobići trenutak ljepote i rastuziti njezin tihi plov. Ima jedna lijepa rijeka imenom Krka koja je na Roškom slapu svezala pletenice, a na Velikom odvezala kosu, onako bijelu kao da se okitila s Dinare. Na toj rijeci pred brkovima grada Drniša a pod obrazima ponositih Miljevaca i Dubravice krije se jedan osmijeh. A osmje-hu je ime: Visovac. To je otočić na kojemu žive "pjesnici" Franje Asiškog već 550 godina!

Otočić Visovac na Krki

Veliko je iznenađenje u svima nama kad saznamo kako je "stvoren" ovaj otočić!

U tamnoj knjižnici velike i tajnovite fratarske biblioteke, gdje sve miriše po nagorenim voštanicama, gdje se skrivaju mnoge tajne ove rijeke, prošlosti, ratova, znanja, bolesti i radosti zapisano je otprilike ovako: najprije po sredini jezerceta kojega učini riječni plov bijaše Bijela stijena (lapis alba). Tražeći tišinu i ljepotu kako bi se mogli naučiti diviti franjevci na toj stijeni načiniše malenu crkvicu. Kroz 550 godina svaki je naraštaj mladih franjevaca počeo proširivati otočić. Najprije bi dovezli kamen, pa przinu, i odozgor stavili smrekove grane. Tako ljudske ruke izgradiše ovaj biser pred kojim putniku namjerniku zastaje dah....

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Visovac na Krki

Crkva na Visovcu prvotno je bila sagrađena u gotici. Fra Pavao iz Rovinja opisao ju je kao srednje lijepu s jednostavnim zidnim slikama. U prigodi obnove pronađene se zidne slikarije s likom nekog sveca, moguće sv. Pavla. U prigodi druge obnove pronađena je u Gospinoj kapeli iza oltara slika Bogorodice s Djetetom.

Pri kraju 17. st. crkva je produljena, povišena tako da je lađa dobila oznake i baroka. Vrata su jednostavno profilirana, a završavaju otmjenim timpanom i s kipom sv. Franje izpod koje je godina gradnje (1694.).

Tako nam to reče prošlost koja je puna vilinskih i hajdučkih priča. A u sadašnjosti one tihe ruke nastavljaju samozatajni rad na ovom osjmehtotočiću: Visovac postade mjesto susreta mnogih dobrih ljudi znanstvenika, umjetnika, a utemeljen je na njemu i zavod za ekologiju jer je međunarodna ekološka organizacija Franju Asiškog izabrala za svoga zaštitnika. Franjo je bio pjesnik i svetac i kad bi ugledao cvijet radosno bi plačući ispjevao stotine pjesama koje nitko nije zabilježio. Ali jedna od najljepših ipak je zapisana i baština je svjetske kulture koja nosi naziv: Pjesma bratu suncu ili pjesma stvorenja u kojoj Franjo vodu naziva sestrom, a sunce bratom.

Dlanovi mogu puno toga učiniti, ali srce još više. Zato je Visovac dar, i pred njim treba duboko udahnuti. Divljenjem će se otpočeti ono najbolje u nama. A što je sa srcem! Kad srce šuti, onda ga je dotaknula tišina. (Hrvatska čitanka)

Slapovi Krke

NAŠE SELO I NAŠI SELJAČKI KNJIŽEVNICI (završetak)

Mato Mandić, također seljak, iz Srijema, čist je individualist i nema s narodnom pjesmom nikakva dodira, udaljavši se tako dobroano od drugih svojih seljačkih pjesnika. Njegova je manira impresivna, predmet mu je realizacije pejzaža a vrlo se rijetko nađe kod njega primjera za refleksivnu ili tematičnu pjesmu. Njemu je priroda simbol dobrote i ljepote, on podvrgava svoja raspoloženja njezinim i pred njezinim veličanstvom stoji uvijek kao pasivni primalac i poštivač. U njegovu seljačku autohtonu kulturu ušlo je prilično civilizacije, a da on možda i nije svijestan toga.

Slijedeća pjesma neka pokaže, kako on pjeva:

JUTRO.

Jutros su
Zlatni sunčani traci
Srkalni bisernu rosu
Sa drhtavog lišća
Sa rumenih cvjetova
Sa žutoga zreloga klasja
Što se talasa
Ko morski valovi plavi.
A zrak je
Raskošno mirisao
Opojom vlagom
Prošle, meke ko svila
Tajanstvene bajne noći
I kupao se
U jarkom blještavom svijetlu
Jutarnjeg sunca.

Mogao bih još da navodim čitav niz imena, karakteristika i primjera, kao na pr. epski disponirane Luku Kujundžića i Stjepana Šarića, zatim Blaža Krunića, Matu Detelića i druge, no za ideju i ilustraciju ovoga članka bit će dosta, ako još spomenem samo pjesnikinju Maru Matočec, seljakinju iz okolice đurđevca. Njezino ime ima za upotpunjenje ovoga prikaza onu važnost, koju ima i njezino sudjelovanje u seljačkom pokretu: da se naime ne može govoriti o nekom preporodu, stvaranju nove kulture i stalske ideologije, gdje ne bi sudjelovala i žena. Današnje doba nije više herojsko doba povijesti, (u romanima ideja i lice glavnog junaka), gdje je prema individuumu sve ostalo bilo u odnosu podložnosti i zasjenjenosti, već je da tako kažem plebejsko doba Grakha, doba trgovca, ulica i polja, gdje ima mjesta za sve, pa tako ima priznanja, dužnosti i prava i za majke Kornelije.

Mara Matočec vrši radosno i s ljubavlju ulogu te nove žene među svojim stalskim drugovima pjesnicima. Njoj je po prirodi određena uloga, da bude čuvarica kućnoga ognjišta i središte porodičnoga života. Ona to očituje i u svojim pjesmama. Briga, podgrijana ljubavlju: briga za muža, za djecu svoju i za dijete uopće, briga za svoj narod, radoznalost i pažnja za momačke i djevojačke tajne -- ti elementi odzvanjaju iz njezine muzikalne, uznemirene i otužne lirike, koja živi skrovitošću cvijeća naših livada: prideš li mu i počmeš li razmišljati o njemu, ono ti šapće: miriši me. Dalje neka govori sama Mara Matočec:

Preporučujemo Vam

modernage glass inc.

Window Walls - Curtain Walls
Glass - Glazing - Mirrors
Store Fronts - Entrance Ways

239 Bering Avenue Tel.: (416) 233 5880
Toronto, ON, M8Z 3A5 Fax: (406) 233 6092

ZIMZELENU

Zimzelene, drago cvijeće,
Ti si cvijeće roda moga,
Koji nema stalne sreće
Od postanka tužnog svoga.

Zimzelene, cvijeće milo,
Što i zimi si zeleno --
Znak mog roda -- čvrsto, živo,
Kad sve mrtvo i ledeno.

Zimzelene, cvijeće drago,
Domovinske kiti grudi,
Kada hoće to nam blago
Stisnut zima i led hudi!

Zimzelene, cvijete mili
Cvijete mili roda moga,
S tobom su se još kitili
U Matije Gupca doba.

Znak si bio kmetske sloge,
Kmetske vojske znak si bio,
Svjedok bio svih nepravda,
Sprema seljaka što ih bilo.

Zimzelene, cvijeće tužno
Tužno cvijeće roda moga,
Reci, da l' će bolje biti
Sad u ovo novo doba?

Iz slobode naše krila
Da li su se već razvila?
Ili su već i slomljena? -
Pitam tebe, zimzelena.

I sada nas sve okiti --
I sve sine, i sve kćeri,
Da već nitko ni ne misli
O izdaji spram materi.

Zimzelene, znakom budi
Naše vojske, naše sloge,
Da u ovo važno doba
I Hrvati budu ljudi.

Vjerujuć u dobrog Boga
S ufanjem u pravednoga
Kada ljubav sve zakrili,
Bit će sretan rod moj mili.

Taj kratki prosjek kroz književni rad našega sela nije potpun, jer bi trebalo uzeti u obzir sve godišnjake "Doma" od početka njegova izlaženja do danas, pa sve "Božićnice" i druge seljačke edicije, u kojima leži mnogo zakopanoga blaga. Ipak se i iz toga, što je navedeno i rečeno, može razabrati, kako je selo našlo samo sebi put do svoje duše, bez posrednika nakljudanoga tuđom kulturom, i kako je uzelo da samo vodi brigu na svoj, samostalan način o svim problemima, koji se zbivaju oko njega i u samoj njegovoj sredini. Ono je stvorilo samo sebi i svoje pisce i svoje, čitače. Knjiga je kulturno dobro i mora da pripada svima, kao što je i svako drugo dobro predviđeno za sve. Dosad se knjigom koristio samo gornji sloj društva. Današnje doba polaže važnost na najšire slojeve i u pitanju proizvodnje i u pitanju potrošnje. Pisana riječ predstavlja užitek i za pisca i za čitača, a svakom je užitku na kraju svrha, da bude uživan pravedno, od svih.

Kultura našega sela ujedno je i kultura našega naroda. Ona postoji, otkako postoji i on, no u historiji nije mogla dokazati svoga životnog postojanja u punoj mjeri, jer za to treba -- osim ekonomskih preduvjeta -- i političke moći, a nje nije bilo. Na Zapadu je selo vrlo rano izgubilo svoju autohtonu kulturu i umjetnost, jer ju je istisnula kultura gradova, u kojima je poostajalo mnogo antiknih privlačivih i za život sposobnih elemenata. Naše je pak selo svoju kulturu sačuvalo, samo dosad slabo poznatu i gotovo nikako priznatu, jer je poslije feuda (kad je seljak bio kmet) došla na vlast građanska klasa, a tim i političko-kulturna moć naših gradova, koji su bili gotovo podružnice Zapada. Danas građanski individualizam jenjava i u umjetnosti i u politici. Javljaju se i nove stilske mogućnosti i nove političke tendencije, kao pred znaci novoga. Danas, kad se probudila i javno progovorila savjest našega sela, valja očekivati, da će progovoriti i njegova kolektivna kultura, u kojoj će biti književnost samo jedna izražajna mogućnost, pored mnogih, i u kojoj će književnici morati da govore jezikom naroda. Samo oni, koji se budu tim jezikom služili, moći će tražiti da ih narod razumije i prizna.

(Iz hrvatskog književnog mjesečnika "Književnik", Zagreb, lipanj 1930.)

Dobra reklama je pola uspjeha, tako kažu oni koji rade na ovom polju. Reklama u HRVATSKOJ ISKRI garantira vam da će Vašu reklamu vidjeti mnogo ljudi iz naše zajednice. Zato, reklamirajte u HRVATSKOJ ISKRI, a time pomažete i ove novine, kao i svoju zajednicu. Za dogovor o reklamama javite se u uredništvo.

Damir Borovčak: Hello Toronto - ovdje Zagreb

PODLOŽNIČKA POLITIKA Kuda to Hrvatska sluganski i bespogovorno srlja? Imamo li uopće pravo na svoje uvjete?

Sudbonosno izvješće

Prošli smo dana bili svjedoci burnih političkih događaja u Hrvatskoj. Uglavnom komentatori dnevnih listova slažu se u dvije stvari: pritisci na Hrvatsku u slučaju Gotovina i u slučaju zahtijeva za proglašenjem gospodarskog pojasa na Jadranu, postali su nemogući. I u jednom i u drugom vidljiva je bila sva neumješnost i trajavost politike sadašnje vlasti, s posebnim naglaskom na neučinkovitost vanjske politike. Dakle, vremena od prije tri i pol godine, kada su Račan, Picula i Granić uživali u pohvalama Europske unije u svezi 'pobjede demokracije' u Hrvatskoj i tapšanju po ramenu londonsko-bruxelleskih gazdi, daleko su iza nas. I pored svih njihovih umijeća dodvoravanja, nedovoljnog otpora pri neutemeljenim optužnicama protiv heroja Domovinskog rata, izjednačavanju žrtve i agresora, izmotavanja i zavaravanja javnosti u slučaju optužnice generala Bobetka, suglasja s proglašenjem generala Gotovine ratnim zločincem, izjavama o njegovom bespogovornom uhićenju, poslušnog ispunjavanja svih mogućih i nemogućih zahtijeva iz Haaga, Londona i Bruxellesa, Hrvatska i dalje ostaje kritizirana i pod prijetnjom. Za hrvatsko članstvo u EU izmišljavaju se posebna pitanja i zahtjevi, vrijede posebni izvanredni standardi. Posve postaje jasno ono što su neki vidovito tumačili od samog početka - Hrvatska se umjesto u EU na sve moguće načine gura u Balkansku uniju. Podlazeća i poslušnička politika pri tom nije urodila plodom. Račan je zato u Londonu zavapio Blairu upozorenjem "da bi neka buduća, desnija vlada od njegove, ugrozila regionalnu stabilnost i europsko ponašanje Hrvatske". Upravo pišem ovaj tekst u očekivanju još jednog dolaska haške tužiteljice Carla del Ponte u Zagreb, koji bi prema nekim informacijama trebao donijeti spektakularni obrat situacije. No što se to može tako spektakularno dogoditi, kada se nedavno iz Haaga pokunjeno vratio potpredsjednik Granić, a zatim iz Londona i premijer Račan. Obojica nisu uspjeli uvjeriti sugovornike da se general Gotovina nalazi u Hrvatskoj. Carla del Ponte i dalje pritišće i tereti Hrvatsku. Moguće uskoro i s novim optužnicama, jer je general Gotovina sada najvažnija živuća osoba Domovinskog rata. Zasada je najavljen susret s Mesićem, pa zatim s Račanom i Granićem. Ostaje pitanje koliko se može Hrvatska poniziti i kako to uopće može jedan čovjek ili žena biti presudni za sudbinu nacije i države? Carla del Ponte za par će dana podnijeti svoje izvješće UN-u i tako odrediti sudbinu Hrvatske u svezi njezinog pridruživanja Europi u godini 2007. ili tko zna kojim. Ako se Carla del Ponte izjasni negativno o suradnji Hrvatske s Haškim tribunalom, Velika Britanija i Nizozemska ne žele ratificirati sporazum o pridruživanju Hrvatske Europskoj uniji. I to bi trebao biti 'smak svijeta' za Hrvatsku?

Nepoželjno naše pravo

Još veća banalnost pokazuje se u slučaju proglašenja gospodarskog pojasa. Proglašenje gospodarskog pojasa vrijedi kao neupitno pravno sredstvo zaštite mora za sve zemlje Europe i svijeta, ali ne i za Hrvatsku. Pod pritiscima popustio je Tomčić i HSS, koji su inicijativu HSP-a staru dvije godine pretvorili u svoju predizbornoj kampanji. No zadnji dan sve je postalo vrlo trajavo. Interesi Italije i Slovenije, za pravom izlova i korištenja hrvatskim morem, prevagnuli su u Europskoj uniji koja je i s negativnim mišljenjem o bilo kakovom proglašenju zaštite mora pritisknula Hrvatsku. Zašto? Zato jer je interes Italije da i dalje s puno jačom ribarskom flotom od hrvatske, lovi neograničeno i u međunarodnim vodama a ponekad čak i u hrvatskom teritorijalnom moru, što je često morala riješavati hrvatska pomorska policija. Naravno, Slovenija već od ranije ima iste sklonosti, svojatajući svekolika prava i bezobrazno pokušavajući pronaći interes oko podjele hrvatskog mora čak i s Beogradom. Račanova politika u svim tim situacijama bila je vrlo neodlučna, na kraju se svodeći na nagodbenjaštvo i kukavičluk. Tako je i izmišljen novi 'kompromisni' prijedlog proglašenja ribolovno-ekološke zone, koji se vuci-potegni cijeli dan natezao u Saboru. A kako je oko pojasa i zone izgledala rasprava i glasanje u Hrvatskom saboru, s mogućom primjenom i na cijelokupnu politiku koalicionne vlasti, najbolje piše 5. listopada nedjeljni Vjesnik: "...protekli je tjedan dokazao da nam je politička elita još uvijek jednom nogom duboko na Balkanu i da se baš odviše ne trudi izvući se s njega ako namiriše mogućnost da se malim balkanskim političkim igricama pridobije koji postotak više glasova na izborima." Prijedlog 'demokratskog' SDP-a ipak je izglasan u Saboru, iako je i ribolovno-ekološka zona doživjela obušavanje nezadovoljnih 'europajaca'.

Stalno se dramatizira 'biti ili ne biti' u Europi. Kao da tu vjekovima već i nismo! Javnost se frustrira, no ne sjećamo se kada je netko službeno i detaljno komparirao prednosti i nedostatke EU zajednice, posebno u slučaju malih naroda poput hrvatskog. Prirodno i geostrateški Hrvatska je izuzetno interesantna zemlja. Samo razmislimo - da nismo bitni ili čak vrlo važni, ne bi nas kreatori zapadne politike ni toliko tlačili. To je sada posebno došlo do izražaja već pri samoj želji zaštite naših interesa na Jadranu.

Molitvom za spas

Sjetimo se samo ciničnog i bezobraznog embarga oružja narodu koji se brani od agresora, puštanja svjetske i europske zajednice da nas višestruko jači napadač razara i istrebljuje. A danas nas ti isti zapadni političari, po istoj metodi tlače putem haaških ultimatumata i nametanja standarda koji vrijede za njih, ali ne i za Hrvatsku. U tom smislu, oni koji žele misliti svojom glavom, doista se moraju zabrinuti za sudbinu naše Domovine i što su sve u stanju činiti domaći političari na vlasti, političari koji pod svaku cijenu žele služiti stranim interesima, a ne se voditi općim dobrom za svoj(?) narod. Rasprodaja svega vrijednoga, strani nadzor nad našim gospodarstvom i financijama, direktive MMF-a, otvaranje granica prema istoku prije nego prema zapadu, Haaški politički sud i na kraju uplitanje u demokratsko pravo proglašenja gospodarske zone, dovode Hrvatsku u poziciju u kojoj mora posve odbaciti svaki trag dostojanstva, svaku mogućnost svojih uvjeta ili interesa. Sjetimo se samo da će nam ulaskom u EU čak određivati što ćemo smjeti sijati i saditi, proizvoditi i jesti, koliko ćemo točno imati stabala jabuka ili vinove loze. Trebamo li prihvatiti posve podložnički položaj? Prijete nam sankcijama i izolacijom. Radi se o načinu kao kod zastrašivanja maloumnog, kojem tutor sve određuje, a za neposluh ga i kažnjava. Radi se dakle o gubitku samostalnog odlučivanja, gubitku slobode, i konačno gubitku dostojanstva. Samo je privid sloboda samostalnog odlučivanja i notorna je laž mogućnost samo jedne alternative. Kako to da su se EU-pritiscima potpuno oduprli Švicarci, a djelomično Islandani, Danci, Norvežani, i od nedavno i Švedani i Bavarci? Zašto se tada i njih ne proglašava neuropejcima ili proziva i prijeti. Vjerojatno zato jer imaju svoj nacionalni ponos i svoju politiku koja nije podložna direktivama izvana i pod svaku cijenu. Pokvarenoj politici može se suprotstaviti samo katoličkim zasadama i moralom, istinom i pravdom. Ako smo istinoljubivi katolici, ne treba kalkilirati i treba otvoreno reći ne-neokomunizmu, treba reći ne-neoliberalizmu, treba reći ne-svakoj nekatoličkoj opciji pa i ustavu iz Europske unije, ako ne sadrži katoličke osnove i zasade. Samo istinskim obraćenjem Hrvatska se može izvesti na put izbavljenja. Sile zla koje je nam prijetile nisu slučajne. Dok Hrvatska ne dobije iskrenu demokršansku vlast, dok ne iznjedri vođe koji će svoju snagu crpiti u dubokoj vjeri i iz molitve krunice, dotle će Hrvatsku potresati samo još veća iskušenja i patnje. Glas koncila od 28. rujna 2003. piše kako su vjera u čudotvorno ukazanje i krunica, spasili 1917.g. portugalski narod od prijeteće pošasti komunističke revolucije. U to vrijeme i na nakanu zaštite od komunizma okupljalo se u Portugalu na desetke tisuća vjernika u molitvi krunice. SSSR je poslije Drugog svjetskog rata bila velesila koja je gospodarila istočnom Europom. Zaboravljeno je kako je Crvena armija okupirala pola Austrije. Tada je u Austriji svaki dan pola milijuna vjernika molilo krunicu za oslobođenje od ruske okupacije. Deset godina poslije Drugog svjetskog rata godine 1955. Rusi su se od svih europskih zemalja jedino i iznenadno povukli samo iz Austrije. Pod naslovom 'Izvanredne Gospine pomoći Hrvatima' opisuju se i pet velikih Gospinih pomoći koje možemo smatrati pravim čudesima. To su pobjede protiv osvajača: kod Korčule (g. 1571), kod Perasta (g. 1645), kod Sinja (g. 1715), kod Petrovaradina (g. 1716) i kod Knina (g. 1995) kada je Hrvatska postala konačno slobodna. Svima nama je ostala u pameti zanimljiva pojava da je velik dio naših vojnika nosio oko vrata krunicu - piše u Glasu koncila. Zar itko više može sumnjati da je budućnost Hrvatske u rukama Kraljice Hrvata? Samo tko se još danas želi boriti za Hrvatsku molitvom i poštenjem? Ima li takvih u Vladi, Saboru i uopće u politici? Europa je liberalna i ne želi ugraditi u svoj ustav katoličke zasade i korijene. Velike zemlje žele odlučivati u ime malih naroda, žele tlačiti male. Kuda onda to Hrvatska sluganski i bespogovorno srlja? Imamo li uopće pravo na svoje uvjete? Molite se zato za spas i opstanak Hrvatske!

Damir Borovčak
damir.borovcak1@zg.htnet.hr

NAKON RAZMIJENJENIH ISPRIKA IZMEĐU MESIĆA I MAROVIĆA Bošnjaci traže od Mesića ispriku za rat u BiH

Isprike koje su u Beogradu razmijenili predsjednik RH Stjepan Mesić i predsjednik SiCG Svetozar Marović naišle su na golem politički odjek i u BiH. Osim riječi odobravanja, pojedini predstavnici političkog vrha Bošnjaka aktualiziraju priču prema kojoj bi sličnu gestu trebalo napraviti u slučaju rata u BiH. Glavni tajnik stranke SDA šefik Džaferović poziva predsjednike RH i SiCG-a da upute ispriku BiH zbog, kako kaže, zločina i štete koje su joj susjedne zemlje tijekom rata nanijele. On smatra da je beogradska isprika ostala nepotpuna zato što se nisu ispričali BiH i njezinim građanima, koji su bili najveće žrtve rata na prostoru bivše Jugoslavije. Tajnik SDA smatra da je na BiH izvršena agresija, što se vidi, kako navodi, iz dosad izrečenih presuda pred Haškim sudom.

Predsjednik Kluba zastupnika HDZ-a u Parlamentu Federacije BiH Ivica Mađunić smatra da se Mesić nije trebao nikome ispričavati u Beogradu i da to govori o njemu kao lošem političaru.

Kad je u pitanju stav predstavnika SDA, oni, ističe Mađunić, smatraju da je BiH samo njihova zemlja.

- Treba postaviti pitanje tko će se ispričati hrvatskim majkama koje su izgubili sinove u ovom ratu. Mislim da se tako ni Mesić ne treba nikome ispričavati. Ne vidim zašto bi se on ispričavao BiH - zaključuje Mađunić. Generalni tajnik Srpske radikalne stranke Ognjen Tadić smatra da su isprike lidera zemalja bivše Jugoslavije dobrodošle. - No, kad je u pitanju stav SDA, moram postaviti pitanje kad će se to njihov vođa i ratni zločinac Alija Izetbegović ispričati za srpske i hrvatske žrtve, ali i muslimanske koje je on svojim pogrešnim potezima uveo u krvav rat - zaključuje Tadić. Predsjednik židovske zajednice u BiH Jakob Finci smatra da nije trenutak da se na prostoru bivše Jugoslavije jedni drugima za nešto ispričavaju.

(Večernji list 17. rujna)

ISELJAVANJE: U vladi BiH nisu zabrinuti zbog masovnog odlaska mladih BiH na dan gubi 50 stanovnika

Iako od 1991. godine u BiH nije napravljen popis stanovnika, očito je kako se broj državljana BiH kontinuirano smanjuje. Osim pada prirodnog priraštaja, glavni razlog smanjenja broja bosanskohercegovačkih građana masovni je ispis iz državljanstva te zemlje. Prema službenim podacima, ispis iz državljanstva BiH od 1996. do kraja prošlog mjeseca zatražilo je više od 18 tisuća ljudi. Tjednik Slobodna Bosna izračunao je da se svakoga dana iz državljanstva BiH ispiše 50 građana.

Ovakav odljev stanovništva ne zabrinjava previše bosanskohercegovačke vlasti. U državnoj vladi tvrde kako je veliko zanimanje za odricanje od državljanstva BiH posljedica rata i ekonomskih prilika. Danas je više od milijun građana BiH izvan domovine. Većina ih se asimilirala u novoj sredini, a odricanje od državljanstva posljednja je prepreka za njihovo potpuno uključivanje u društvo u kojem žive. Upravo to što mnoge zemlje ne poznaju status "dvojnog državljanina" umalo je BiH koštalo trenutnog gubit-

ka više od milijun građana. Zakonodavstvo BiH predviđalo je da se 1. siječnja 2003. godine iz državljanstva automatski brišu svi koji imaju i državljanstvo zemlje s kojom BiH do početka ove godine nije sklopila bilateralni sporazum o tome pitanju. Intervencija visokoga predstavnika zaustavila je primjenu tog zakona.

Najčešći zahtjevi za ispis državljanstva dolaze od građana koji žive u Njemačkoj i Austriji. Među "ispisnicima" iz državljanstva BiH najviše je samaca i mladih obitelji. Potvrđuju to i redovi ispred inozemnih veleposlanstava u Sarajevu, kao i zanimanje koji vlada u Bosni i Hercegovini za "usluge" agencija što posreduju u trajnom iseljavanju u Sjevernu Ameriku, Australiju i Novi Zeland. Svoju šansu za trajni odlazak građani traže kroz sklapanje brakova s državljanima tih zemalja. U Sarajevu se može čuti i tvrdnja kako bi BiH postala zemlja staraca ako bi se samo na jedan dan ukinule vize za ulazak u EU. (Večernji list 8.9.)

PREDSJEDNIŠTVO BIH SKROJIO NOVU VELEPOSLANIČKU "KRIŽALJKU" Hrvat u Beogradu, Srbin ide u Zagreb

Predsjedništvo BiH na posljednjoj sjednici dogovorilo je novu raspodjelu mjesta u diplomatsko-konzularnoj mreži. Prema toj odluci Bošnjacima je pripalo 23, Srbima 18, a Hrvatima 14 veleposlaničkih mjesta. Kada su u pitanju najutjecajnije zemlje u svijetu, Bošnjacima su pripala veleposlanička mjesta u SAD-u, Austriji i Rusiji, Hrvatima u Francuskoj, Kini i Italiji, a Srbima u Njemačkoj, Velikoj Britaniji i Japanu. Predsjedništvo je također dogovorilo i raspodjelu veleposlaničkih mjesta za četiri nove destinacije.

Tako će ubuduće veleposlanici u novootvorenim veleposlanstvima u Rumunjskoj i Poljskoj biti srpske, u Bugarskoj bošnjačke, a u češkoj hrvatske nacionalnosti. Zanimljivo je spomenuti kako je najnovijom odlukom Predsjedništva BiH došlo do promjene nacionalne zastupljenosti veleposlanika BiH u Hrvatskoj, Sloveniji i Srbiji i Crnoj Gori. Tako će ubuduće umjesto Bošnjaka u Hrvatskoj veleposlanik biti srpske nacionalnosti, a u Sloveniji umjesto sadašnjeg veleposlanika srpske nacionalnosti bit će Bošnjak. U Srbiji i Crnoj Gori veleposlanik će biti Hrvat. Kada su u pitanju misije, Srbima je pripala Misija BiH pri UN-u i Misija pri Vijeću Europe. Na čelu misije NATO-a i OESS-a nalazit će se Bošnjaci, a Misije BiH pri Europskoj uniji i UN-a u ženevi zastupat će Hrvati. što se tiče rasporeda veleposlanika u islamskim zemljama, Bošnjaci će biti veleposlanici u Iranu, Saudijskoj Arabiji, Kataru, Kuvajtu, Maleziji, Indoneziji, Pakistanu i Libiji, a jedini veleposlanik hrvatske nacionalnosti u islamskim zemljama nalazit će se u Jordanu. Srbi će obnašati veleposlaničke funkcije u Turskoj, Emiratima i Egiptu. (Slobodna Dalmacija 6.9.)

BiH jedna od najskupljih zemalja za pokretanje posla

Sarajevo - Bosna i Hercegovina jedna je od najskupljih zemalja za pokretanje biznisa. Na registraciju posla čeka se 59 dana, a troškovi dosežu polovicu godišnjeg BDP-a po stanovniku. Stečajni postupak traje godinu i devet mjeseci, otkazi su čest. To su neki od rezultata istraživanja koje je u 130 zemalja Europe, Amerike i Afrike provela Međunarodna financijska korporacija (IFC)

U Bosni, gdje su najveći inozemni ulagači Hrvati, tvrtke imaju poteškoća s naplatom potraživanja od svojih klijenata, pa taj postupak traje čak 630 dana. To je ujedno i jedna od prepreka za dobivanje kredita jer banke uzimaju u obzir i sposobnost poduzeća "da utjeraju dug". U istraživanju je pozitivno ocijenjeno to što u Bosni čak 67 privatnih kreditnih biroa bankama dostavlja podatke o financijskoj sposobnosti klijenata, odnosno njihovoj eventualnoj zaduženosti u drugim bankama.

Osvnuvši se na istraživanje IFC-a, direktor Agencija za unapređenje stranih investicija Mirza Hajrić rekao nam je da je riječ o "činovničkom mjeranju stvari". Rok za registraciju smanjili smo sa 150 na 59 dana. Do kraja mjeseca bit će gotov i paket 50 reformi koje će proces skratiti i pojeftiniti. Istina je da tvrtke dugo čekaju na naplatu dugovanja, no zbog toga osnivamo 15 poslovnih sudova koji će rješavati samo te sporove - rekao je Hajrić. (Jutarnji 17.9.)

Tradicije....

Svatovski običaja Bunjevaca:

U nedilju ujutru, na dan vinčanja, snaši je došla češljarića, oprala kosu i očešljala je, napravila vođenu ondulaciju, kosu uplela u pletenicu, a nju u okrugli kurđup (konđu) i uplela dugačkim trondlama (ukosnicama). Svaka vlas na kosi je morala bit "na svom mistu" da se na češljanje snaše nema šta zabavit, jel će joj glavu okitit samo malim, ritkim, rukom rađenim vincom. Ovi vinci su imali svoju modu, a na prikritnici XIX. u XX. vik bili su zdravo nacifrani, nalik na krunu, da bi vrmenom bili jednostavniji. Češljanje snaše je pipav posao, pa još ako je imala gustu i dugačku kosu češljarića je tribalo najmanje tri sata dok kosu nije namistila kako je tila, al i da snašini budu zadovoljni.

Očešljanu snašu su na kolima odneli u crkvu na misu da se pričesti.

Kad se vratila iz crkve počelo je snašino oblačenje. Na njoj je bilo sve novo, to joj je svekar kupio. Kod oblačenja su pazili kako će sve stat na njoj, jel ne daj Bože da štogod "visi", da je starije (da je duže) neg što triba. Divojke su čak zaktivale da se što više stegnu u struku da njim suknja ni slučajno ne bi "visila", da joj ni jedna strana ne bude ni malo "starija", jel se to iz daljeg dobro vidi. Sav svijt gleda u snašu kako je obučena i kako se drži, zato su je udesili da izgleda ko da je "izašla iz izloga". Stare slike to pokazuju.

Bunjevka je morala naučit kako će ić u starinskoj od pet pola širokoj i dugačkoj suknji: korak naprid je morao bit malko dulji, a natrag malko kraći da se suknja ne podvrće. Morala je bit uspravna ko perajšte, samo taka je mogla dično koracat, a da ne duma (da ne mlata glavom i ramenima, s oproštenjem, ko toliko današnji cura).

Svatovi kod snašini

Snašini su svoje svatove kupili (pozvali) na oko devet sati prija podne, jel će kod nji u podne bit svečana užina na koju će doć pretelji sa đuevgijom. Kako je ko od pozvani gostivi došo u avliju svirci su prikinili svirku, a mista sviranja požurili do kola da njim iz što bližeg odsviraju dobrodošlicu. Domaćini su sve goste veselo dočekivali, što prija su do vitine (nogostup na kolima) doneli stoc da lakše sađu s kola ili karuca, jel ženskima u širokim suknjama, pa još ako su obukle svilu, to baš i nije tako prosto.

Do užne su svirci goste dvorili svirkom: narodnim igrama i pismama izmišanim s bečarcima, a to je potaklo kojeg razveseljenog gosta da mulatuje, da razgali dušu, al i da se pokaže. Posli svaki svatova ostaje i pripovijdanje ko je bio kaki "hireš" i koliko je novaca dao svircima Jel je po adetu ako gost zapovida svircima za to ji mora i darivat: papirni novac zadije kojem tambrašu za žicu, za pantljiku šešira il mu zalipi na čelo - da se vidi.

Kad se bližilo podne kogod je vrebo koli s preteljima, a na užnu su po adetu došli: đuevgija, kum, kuma i stari svat i starosvatica, zaova ili diver, il više nji, najmanje u dvojim-trojim pa i više kola, karuca, fijakera, jel je ritko kod đuevgija bio jednak. Kad su konji s prvim kolima ukasali u avliku, pa još ako su uđekali paradeše, domaćini su sa stocima istrčali prid goste da lakše sidu s kola. Tako su naši stari dočekivali drage goste.

Na užnu su pozvane snašine drugarice s momcima i momkovi drugovi s divojkama, to njim je bila oproštajna momačko-divojačka užna.

Kod snašini je užna bila bogata, jel kako su kazali "ako nije priteklo, nije ni doteklo", kako i priliči svatovskoj svečanoj užni bilo je sveg: od svilene čorbe do torte. Za tu priliku su snašini imali momke i divojke koji su svatove "dvorili", goste nudli ilom i pilom. Nikad unaprid nisu snali koliko će čeljadi bit na užni i ko će koliko moć poist i popit, pa zato ništa nije smilo da omali.

Kad je rič o ilu, snašini svatovi su bili obaško, pa su posli vinčanja nastavili sa svatovskim veseljem, večerali su skromniju večeru neg kod đuevgijini.

Po adetu svako vinčanje ilo Bunjevci su zalili vinom, jel su na velikom glasu ko vinopije.

Gatanje za zaštitu mladenaca Prid vinčanje

* Čim su kola sa svatovima krenila na vinčanje čeljad koja svatkuju su počeli podeikivat, to je po pripovijedanju starovinski adet kojim je sačuvano pogansko virovanje da će podcikivanje dozvat božanstvo da zaštititi svatovsku povorku.

* Kadgod su mrca (mrtvaca) saranjivali sa salaša il od kuće u naselju, pa ako se trevilo da su svatovi naišli na povorku s mrcom, virovali su da će velika nesrića zadesit mladence jel će od nji dvoje umrit ko je

Dan vinčanja

najpre spazio mrca.

* Ako se snaša obazire kad je nose na vinčanje dica će se izmetnit na nju, a ako se ne obazire, dica će njim se izmetnit na oca.

* Ako se trevilo da su odjedared u istoj kući ili salašu bili dvoji svatovi, nikad se nisu zajedno vinčali, već obaško i u drugoj crkvi, a ako je samo jedna crkva onda su se vinčali jedno za drugim, nikako u isto vrime, jel su se bojali da uskoro jedno od mladenaca ne umre.

* Divojke su virovale da će bit srićnije ako se vinčaju u parnoj godini, a ko se vinčaju u neparnoj godini, možda će uskor umrit jedno od dvoje mladenaca.

Bunjevci za vrijeme mimohoda u Vinkovcima

Za vrime vinčanja

* Kad mladenci u obredu vinčanja na oltaru triba da kleknu, snaša triba da klekne golim kolinom da bi siburno imala dice. Pazili su i na to ko će od mladenaca prvi kleknut, jel će taj "pridnjak" (zapovidaće) u kući, a i nadživice supružnika.

* Osmatrali su kako gore sviće na oltaru: ako trepeću prema mladoženji, on će bisnit, a ako trepeću prema snaši, onda će ona vazdan biti bisna.

Posli vinčanja

* Ako je koja divojka, il više od nji, bila zavidna što se snaša udala za tog đuevgiju, onda je uzela malo zemlje di su se tukli il jedan na drugog režali vaške i tu je zemlju rasula po putu kudan će proći svatovi sa željom da mladenci ko čovik i žena ocele žive ko ker i mačka, da vazdan reže jedno na drugo.

* Ako je kogod bio zavidan mladencima očo je do vračare da ji zavrača. Ono je u vrime odlaska svatova na vinčanje pod korto metnila kera i mačku, da bi posli vinčanja mladenci živili u neslogi, da se svađaju ko ker i mačka.

* Po di koji mladenci su se paštrili da na oltar prid popa kleknu tako blizo jedno drugog da se između nji ne mož vidit, jel njim onda vračara ne mož podmetnit njezine čini s kojima vrača.

* Ako je snaša lipa, a pogotovo kad je okićena dukatima oko vrata, kad su je posli vinčanja odveli đuevgijinoj kući, o vrat su joj obisili probušenu kašiku, da je ko lipu ne ureknu.

* Kad se obavi vinčanje divojke se paštre da se što prije počepaju snaše, jel će se najpre il još u toj godini udat ona koja joj prva čestita i poljubi je.

* Kad snašu nose sa vinčanja ako usput broji odžake i koliko ih izborji toliko godina neće imat dice.

* Ako posli vinčanja svatovi naidu na kola koja nose il su nosili mrca, ako je na njim bio muškaraca, onda će te godine umrit mladoženja, a ako je bila ženska, onda će umrit snaša.

* Mlade mlade (mlade žene) koje dvore goste za večerom nisu smile odjedared nosit po dvi zdile da ne bi snaša rodila dvojke. (Kadgod su žene, pa još ako su salašarke, imale posla "prike glave", pa se u kući lakše bilo starat o jednoj bebi, jel su je mogla dadijat i veća dica).

Svaki od spominjani adeta je potvrđen od više kazivača, il je opian u pismenima, pa je tako sačuvan od zaborava. Danas, kad su ovaka praznovirja nestala, nama izgledaju u najmanju ruku čudna, al kadgod su bila sastavni dio života.

(Hrvatska riječ)

Koliko znate o Augustu Harambašiću?

August Harambašić, rođen u Donjem Miholjcu (14. 07. 1861 - Stenjevac, 16. 07. 1911.) jedan je od poznatih Hrvata književnika. U Zagrebu postoji i ulica nazvana njegovim imenom, kao i u drugim hrvatskim gradovima. Danas vam predstavljamo ovog često, u svoje vrijeme, objavljivanaog par-tritoskog pisca. No vratimo se životu Augusta Harambašića:

Nakon smrti majke živi s djedom u Novoj Gradiški, gdje 1871. godine završava pučku školu. Gimnaziju je pohađao u Osijeku i Požegi, da bi 1879. godine maturirao u Osijeku. Iste godine upisuje studij prava u Zagrebu, koji prekida nakon što je zbog sudjelovanja u pravaškim demonstracijama na dva semestra isključen sa Sveučilišta. Studiranje nastavlja u Beču, vrativši se 1883. u Zagreb, gdje je 1884. godine diplomirao. Otrpilike u isto vrijeme kada je izbačen sa Sveučilišta Harambašić se intenzivnije bavi književnošću, te mijenja krsno ime Gustav Tomo u August. Praksu suradnje, ali i pokretanja i uređivanja časopisa, započetu za vrijeme gimnazijskih dana (časopisi Lakrdijaš i Hrvat), Harambašić nastavlja i u zrelijoj dobi (Hrvatska vila, Tries, Bič, Novi bič, Balkan, Hrvatska, Domovina, Preporod), a kada u Balkanu objavi Tri molitve, odnosno tri pjesme u prozi pravaške orijentacije, biva osuđen na šest mjeseci zatvora i gubitak građanskih prava. Harambašić će tijekom svog života biti trinaest puta zatvaran, a građanska prava će mu biti vraćena 1890. Godine 1892. promoviran je u doktora prava, 1894. položio je sudski ispit, 1896. odvjetnički ispit, dok je dozvolu za samostalno obavljanje odvjetničke djelatnosti dobio 1900. godine. Godine 1897. godine oženio se kćerkom Frana Folnegovića, Maricom. Radio je u odvjetničkom uredu J. Franka, te kod Sudskog stola u Zagrebu. Bio je zastupnik je delničkog kotara u Saboru, a pred kraj života je, na zaprepaštenje pravaša, pristupio vladi Pavla Raucha, preuzevši službu pri odjelu za bogoštovlje i nastavu. Ubrzo se Harambašićevo psihičko stanje pogoršalo, te je pod dijagnozom cerebrahemie, primljen u stenjevačku bolnicu, gdje je i umro.

U listovima koje je pokretao za vrijeme gimnazijskih dana Harambašić objavljuje prve književne radove. Svoje književna djela, hvaljena od suvremenika, sabrao je u zbirkama: Ružmarinke (1882), Slobodarke (1883), Sitne pjesme (1884), Izabrane pjesme (1895), Tugomilke (1887), Nevenke (1892), Rob (1888) i Pjesničke pripovijesti (1889). Harambašićeva lirika, uglavnom rodoljubna, osnova je najčešće konvencionalnog stihovnog uobličavanja pravaških ideja. Njegova ljubavna lirika dostiže vrhunac zbirkom Tugomilke, kojom Harambašić hrvatskom čitateljstvu predstavlja svoju Beatrice. Pisao je epigrame, satirične i humoristične pjesme, te brojne prigodnice.

Kao suradnik Smilja i Bosiljka, objavljivao je pjesme i priče namijenjene djeci, predstavivši se djeci i knjigama Mali raj (1891) i Zlatna knjiga za djecu (1890). O svestranosti Harambašićeva književnog djelovanja govori i njegovo autorstvo libreta Zlatka i Armida, kao i njegova prevodilačka djelatnost.

Tekst prema: August Harambašić: Izabrane pjesme, prir. Mirko Tomasović, Erasmus naklada, Zagreb, 1998.

HRVATSKOJ

Sa tebe su strgli kraljevsko odijelo,
Izranili tvoje božanstveno tijelo,
Robinja si tužna, mučenica prava;
Izdajom i zlobom svezali ti ruke,
Stvorili te žrtvom sebičnosti puke, -
Al te moje srce ipak obožava.

Bijedna si sirota kraj obilja svoga,
Od uresa davnih nemaš ni jednoga,
Doli krasne zemlje, divne grudi tvoje,
Doli bistrh rijeka, tvojih suza sjajnih,
Dol' u gorah gvožđa, osvetnika tajnih,
Za njimi odavno gine srce moje.

Ah, to mene boli! Ti nemaš slobode,
Nemaš svoje soli, kruha, niti vode,
A kraj svoga divnog i tolikog blaga;
U naroda vijeću tvoj se glas ne broji,
Al su tomu krivi zli sinovi tvoji, -
Ipak si mi mila, ipak si mi draga.

Od Jadranskog mora do hladna Timoka,
Od Balkana pa do Triglava visoka,
Svud su tvoji sinci i svud sreća huda;
Tu se oni krste raznim imeni,
Al su zato redom sužnji zarobljeni,
Jer razdiru sami tvoja divna uda.

Oh, gdje ti je slava, kruna, mač i žezlo?

Zar je tvoje tijelo u krvi ogrezlo,
Da vijek čamiš jedna posred ropskog čama?
Gdje su sada tvoji nekadanji dani,
Gdje su Krešimiri, Zrinjski, Frankopani?
Odavno ih, jao, krije grobna tama.

Ipak hman me pute: Slaba si, malena,
Od rođene djece podlo ostavljena:
Ta i ja sam vazda trpio i strado!
Na lagodi slabić, znadem, živi rađe,
Al slobodu sticat mnogo li je slađe
I žrtvovat za nju svoje žiće mlado.

Nek se diče Rusi svojom veličinom,
Il Francezi svojom slavnom otadžbinom,
Il Englezi svojim svesilnim mornarstvom!
Ne zaviđam njima sve vrline ote:
Van Hrvatske za me ne ima ljepote,
Ja se dičim njome i njenim "barbarstvom".

Klevetnici pusti, ptice zloknobice,
Podlost im je duša, nepoštenje lice,
Vrijeđaju te tako, moja majko zlata!
A ne znadu jadni da si tisuć ljeta
Prosvjeti i vjeri apoštola sveta, -
Al Hrvatska ti si, sad im nepoznata!

Jest, Hrvatska ti si! Meni sve na svijetu,
I zanosan evo duši u poletu
Slavim tebe pjesmom, tebi posvećenom;
A jedanput valjda dočekat ću zgodu,
Da se mogu borit za tvoju slobodu,
Pa da jednoć bar te vidim osvećenom!

Ali miruj, srce! Miruj, dušo čista,
Najdivnija nada ko zora se blista:
Budućnost je naša, ma se tko protivi!
Hrvat već i sada ropske lance stresa,
Vesela mu klika ori do nebesa:
"Hrvatska je evo spašena da živi!"

1883.

I.

NA TRSATU

Ja sam rado na Trsatu,
Gdje je divno zlato moje,
Gdje je i sada starodrevne
Frankopanske kule stoje.

Te su kule slava naša,
Prošlost naša - more krvi;
Pala slava, a i s kula
Kam po kamen vijek se mrvli.

Jest, kô i te razvaline
Prošlost našu tama krije,
Al kô da se ona mladi:
Kulami se bršljan vije.

A i moja prva ljubav
S građinom se starom slaže:
Vaj i propast, al ta propast
Ipak novu sreću kaže.

Moja ljubav - razvalina,
Jad i čemer, vaj i zloba!
Al i ona na Trsatu
Diže se iz svoga groba.

Ja sam rado na Trsatu,
Gdje je drevne kule stoje,
Gdje je stara slava naša,
Gdje je divno zlato moje.

III.

Ja sam rado na Trsatu,
Gdje se vidi more sinje,
Divno more, ko i njeno
Divno oko golubinje.

Ko što u tom oku gledam
Svog života udes bolji,
Tako tužan gledam Rijeku,
Odmeticu i prot volji.

Mislio sam da je u grob
Zauvijek moja ljubav pala,
Al gle, sad je na Trsatu
Opet nikla i procvala.

Tako isto Rijeka naša
Nije za nas izgubljena,
Makar da je pustim zlatom
Otuđena, zavedena!

I kô što ja nikom ne dam
Svoju Riku, sreću svoju!
Tako isto ne dam Rijeku,
Pre ću za nju past u boju!

Ja sam rado na Trsatu,
Gdje se vidi more sinje,
Divno more, ko i njeno

Popis pućanstva potvrdio bi da su Hrvati najveće žrtve rata u BiH

SARAJEVO- U novije vrijeme iz srpskih krugova u Bosni i Hercegovini ponovno su aktualizirane priče o tome da bi u BiH napokon trebalo provesti popis stanovništva. Zadnji takav popis proveden je još 1991. godine, a u međuvremenu su se u BiH, tijekom rata i poraća, dogodile značajne demografske promjene, koje bi sada, kako tvrde zagovornici provođenjem popisa, trebalo verificirati. Tako Partija demokratskog progressa (PDP) koju vodi aktualni ministar vanjskih poslova BiH Mladen Ivanić smatra da u BiH sada postoje uvjeti da se uskoro organizira popis stanovništva. U nedavnom PDP-ovom priopćenju naglašeno je kako je do sada u BiH riješeno 86 posto zahtjeva za povrat imovine koje su podnijele raseljene osobe i izbjeglice, te da ova činjenica predstavlja realnu osnovu da se implementacija imovinskih zakona u BiH završi u potpunosti do kraja ove godine.

"Imajući u vidu da je upravo implementacija zakona iz ove oblasti osnovna pretpostavka za organiziranje popisa stanovništva i dobivanje kvalitetne i realne demografske slike BiH, zalagati ćemo se da se popis stanovništva organizira tijekom 2004. godine", tvrde u PDP-u i dodaju kako očekuju da će značaj popisa pućanstva prepoznati svi relevantni politički subjekti u BiH.

Za provedbu popisa ovoga su se tjedna založili i u Udruzi iseljenih Srba iz Središnje Bosne. Oni tvrde da se trajno rješavanje izbjegličkog problema u BiH ne može započeti bez kvalitetnog popisa stanovništva, izbjeglica i ratom stečene imovine. Spomenuta Udruga optužila je međunarodnu zajednicu da namjerno izbjegava popis stanovništva, jer ju "ne zanima što ljudi stvarno žele".

Barem u jednoj stvari, srpski su predstavnici u pravu. Popis stanovništva u BiH do sada nije proveden među ostalim i zbog protivljenja međunarodne zajednice. Preciznije, zbog preporuke da s njim treba pričekati dok u značajnoj mjeri ne napreduje proces povratka izbjeglih i raseljenih i njihove imovine, te dok se na državnoj razini ne osposobe odgovarajuće institucije i donesu zakoni koji bi omogućili provedbu popisa. Ovo je, kako smo uspjeli doznati u Uredu visokog predstavnika međunarodne zajednice (OHR), još uvijek njihov službeni stav. No, posve je jasno da će u budućnosti ojačati pritisak na britanskog lorda Paddyja Ashdowna, koji upravlja kao nekom vrstom protektorata, da se pozabavi ovim pitanjem.

A pitanje popisa usko je povezano i s proglašenjem okončanja provedbe daytonskog Aneksa 7 o povratku. Naime, kad jednog dana bude proveden popis i kada bude deklarirano da su se na svoja prijeratna ognjišta vratili svi oni koji su to željeli, tada će, posudimo retoriku Ivanićevog PDP-a, biti poznata "realna i kvalitetna demografska slika BiH". To je naravno tek eufemizam za konačnu legalizaciju svih ratnih i poratnih dobitaka, nastalih što etničkim čišćenjem, što različitim i u zadnje vrijeme vrlo perfidnim metodama opstrukcije povratka.

Naime, premda su podatci o provedbi imovinskih zakona na prvi pogled impozantni, premda su dosta velike i brojke koje govore o povratnicima u

Oboljeli Alija Izetbegović u intervjuu NTV-u Hayat o suživotu u BiH

Svi narodi trebaju biti i Bosanci

SARAJEVO - Prvi put nakon što je prije dvadesetak dana primljen na liječenje u sarajevski klinički centar, bivši predsjedatelj Predsjedništva BiH, Alija Izetbegović, dao je intervju nekom mediju.

S Izetbegovićem je u subotu na večer razgovarao urednik "Dnevnika" NTV-a Hayat, Senad Hadžifežović.

- Ne zaboravite prošlost, ali ne živite u prošlosti, budite okrenuti budućnosti - poručio je građanima Alija Izetbegović na televiziji Hayat. Pozvao je građane da traže pravdu, a ne osvetu jer "osveta pokreće jedan lanac zla, koji nema kraja".

- Bitna je stvar za opstanak Bosne da Srbi ostanu Srbi, Hrvati Hrvati, a Bošnjaci Bošnjaci, ali da svi budu i Bosanci - ustvrdio je Izetbegović.

Vlastima je poručio da politički problemi u BiH nisu više zaoštrjeni te da treba rješavati socijalne probleme.- Neka pripaze malo na umirovljenike i radnike i neka uvedu poreze na visoke plaće. Nije pošteno da netko za dan zaradi mirovinu jer tako Bosna ne može opstati. Kada bih bio na vlasti i kada bih se pitao, uveo bih progresivne poreze na visoke plaće i ta sredstva prebacio u mirovinske fondove - kazao je Izetbegović u telefonskom intervjuu privatnoj sarajevskoj televiziji.

Pohvalio je i rad visokog predstavnika Paddy Ashdowna te podržao provedbu obrambenih reformi koje će BiH dovesti u "Partnerstvo za mir". Govoreći o susretu s bivšim američkim predsjednikom Billom Clintonom, Izetbegović je kazao kako će povijest potvrditi da je to "velik čovjek".

Upitan za zdravlje, Izetbegović je rekao da se osobno osjeća bolje nego

BiH (blizu milijun), jasno je da se stvarni povratak u biti nikada nije dogodio. Na prste jedne ruke mogu se nabrojati područja u BiH u kojima je nakon rata barem približno uspostavljena etnička demografska struktura kakva je vladala 1991. godine.

Provedba popisa do sada nije dogovarala nikome. Predstavnicima međunarodne zajednice zbog toga što bi pokazala kako varljivi mogu biti njihovi podaci o tobože značajnim uspjesima u civilnoj implementaciji mirovnog sporazuma. Vladajućim nacionalnim oligarhijama također ne odgovara popis jer će pokazati da su umjesto obećane zaštite nacionalnog interesa, svoje narode zapravo doveli u jako lošu situaciju.

Ipak, treba reći da će popis, kada bude proveden, potvrditi da su najveće žrtve rata i poraća u BiH upravo bosansko-hercegovački Hrvati. Po nekim podacima koji su u posljednje vrijeme plasirani iz crkvenih krugova te udruga koje okupljaju hrvatske izbjeglice i prognane, broj Hrvata je u odnosu na predratni prepolovljen. Sada ih ima oko 400.000, no što je još važnije opao je i njihov broj u ukupnom stanovništvu BiH - sada ih po nekim procjenama ima tek oko 12 posto.

Početak godine u komentaru sarajevskog Katoličkog tjednika istaknuto je da je pravi razlog odgađanja popisa pućanstva prikrivanje istine, jer bi se njime dobile činjenice koje bi mogle biti opasne za idiličnu sliku napretka u BiH. "Masovno raseljavanje stanovništva je neupitno, a gledano u postocima, Hrvati bi bili narod koji je najviše raseljen u protekлом ratu. Uz uvažavanje svega dobrog što je međunarodna zajednica učinila na zaustavljanju rata, teško bi bilo objasniti zašto stalni pritisci na najmalobrojniji hrvatski narod koji je izbrisan iz cijelih regija BiH, Posavine, Bosanske krajine ... Popis pućanstva bio bi istina o tome što je rat donio Bosni i Hercegovini." Dok nema popisa i dok nije proglašen kraj provedbe Aneksa 7, vlast se u BiH još uvijek dijeli po "nacionalnom ključu" iz 1991. godine, na državnoj i na nižim razinama. No, to bi se lako moglo promijeniti. "Jastrebovi" iz drugih naroda već sada poručuju Hrvatima u BiH "da imaju previše vlasti u odnosu na njihov broj". što bi se Hrvatima u cijeloj BiH moglo dogoditi kad jednog dana dobijemo "realnu i kvalitetnu" demografsku sliku, pokazuje najbolje probni balon koji je pušten u Distriktu Brčko.

Tamo su Hrvati, koji su prije rata činili gotovo trećinu stanovništva, novim izbornim zakonom de facto svedeni na status nacionalne manjine, a obrazloženje je bilo uspostavljeno "faktično demografsko stanje".

I hrvatska politika bi se trebala zamisliti nad ovim problemom. HDZ BiH kojom Hrvati uvijek iznova daju svoje glasove pokazao je da osim puke retorike ništa konkretno ne može napraviti da bi se stanje izmijenilo.

Službeni Zagreb se nakon 3. siječnja 2000. godine potpuno distancirao, promijenivši za 180 stupnjeva politiku prema BiH u odnosu na Tuđmanovu administraciju koja je bila preagresivna spram BiH. No, ni to nije dobro, a koncept novčane pomoći za projekte Hrvata u BiH pokazao se ne baš naročito uspješnim. (Vjesnik 2. Listpada)

što liječnička izvješća pokazuju. - Ali, vjerojatno, osjećaj vara. Izvještaji su, po svoj prilici, točni. Stanje je dosta teško, ali što se može. Bio sam u jednom komadu od 50 godina potpuno zdrav čovjek i došlo je vrijeme da se bude bolestan - kazao je Izetbegović.

Prema izvješćima liječničkog konzilija, njegovo zdravstveno stanje još je teško. Izetbegovićovo zdravlje ugrožavaju komplikacije zbog smetnja u cirkulaciji u lijevoj nozi te krv u lijevom plućnom krilu. (Večernji list 29.9.)

Doris Pack: Hrvatima u BiH prijeti asimilacija

PREDSJEDAJUĆA odbora Evropskog parlamenta za odnose sa zemljama jugoistočne Europe Doris Pack optužila je u razgovoru za sarajevsko Oslobođenje, međunarodnu administraciju u BiH da ne dopušta izabranim dužnosnicima preuzeti vlast te da nametanjem obrazovne reforme nastoji asimilirati Hrvate u BiH.

"Jednom narodu ne dopušta se nastava na materinskom jeziku i to je asimilacija", rekla je Pack. Istaknula je da će se Hrvati iseliti ukoliko im se ne omogući učenje iz svojih udžbenika i nastava na materinskom jeziku.

(Hina, 29.9.)

Marina Vuković:

Za čavrljanje uz šalicu kave ili nešto drugo

Posljednji članak završila sam pričom o našem propalom brodogradilištu "Viktor Lenac", o izjavama ministra gospodarstva da, što se tiče davanja novca "tako više neće biti" a premijera Račana da "Vlada nije krava muzara".

Rečeno - porečeno. Nekoliko dana kasnije Vlada je odobrila nova jamstva od 3,68 milijuna Eura. Bez jamstva bi "Lenac" mora u stečaj, izjavio je ministar Jurčić, isti onaj koji samo što se nije zakleo u svoje obećanje da "više tako neće ići". Ali tko više spominje "Lenca" i njegove dvije-tri tisuće nezadovoljnih radnika, kao i onih par stotina tisuća ostalih. Imamo mi važnijih briga. Valjda ste čuli za, kako reče Šeks, hrvatski Watergate, ili hrvatsku Hobotnicu (talijanska mafija). Ima tu još simpatičnih naziva. Riječ je o najnovijoj aferi prisluškivanja. Ivo Sanader je metodom zaključivanja (u logici poznatom dedukcijom) ustvrdio da se njega kao i još neke oporbene čelnike i novinare, po naređenju premijera Račan, prisluškuje, ali da za to nema dokaza. Nije se odazvao ni na pismeni poziv državnog odvjetnika da tu svoju javno izrečenu optužbu argumentira. Shvativši ipak veličinu gluposti narednog dana se pokušao izvući izjavom da nije govorio o protuzakonitom djelovanju, već je bila riječ o političkoj ocjeni. Ne kužeći Sanaderovo povlačenje u sve se upleo gospodin Šeks i ttada je nastao pravi cirkus, jer je šef Kluba zastupnika HDZ-a izjavio da je u njegovom kabinetu pronađen krak prislušnog uređaja, ali ga ne može više pokazati novinarima, jer je bio toliko sićušan da ga je bilo "nemoguće sačuvati".

Primjedba predsjednika Sabora Zlatka Tomčića bila je da "s obzirom na sićušne dimenzije te bube, možda se Šeksu pričinilo".

Ne znam kako vi, ali ja se već dugo nisam tako dobro bavljala, ali i nasmijala, bez obzira na otužnost cijele te zavrzlake. Vrhunac svega bio je kad je Šeks donio bubu, male crne glave iz koje idu dvije srebrne žice (i svi smo to mogli vidjeti u našem Dnevniku kao udarnu vijest prošlog tjedna) tvrdeći da je ista kao i ona pronađena kod njega u kabinetu. Ova je nađena na nekom drugom mjestu u Saboru, ali g, peks nije želio otkriti kojem. Da bi sve bolje začinio pokazao je dvominutnu projekciju s video kazete na kojoj se vidi neki bijeli zid, ne zna se gdje ni kada je snimano, sa nekakvom utičnicom i rastavljenim utikačem za koji je Tonči Tadić, HSP-ov zastupnik, inače po struci nuklearni fizičar, odmah rekao da je to bivši termosta iz novinarske sobe u Saboru. Ministar Lučin sve je prokomentirao u svom stilu "Kod hobotnice su najbolji kraci".

I sve bi to možda završilo u kuloarima i tisku bez obzira na težinu optužbe da neki zastupnici SDP-a i HSS-a nisu pokrenuli to pitanje u Sabornici i lavina je krenula. Nisam osobno gledala tu predstavu, ali očevici tvrde da je rasprava bila na nivou birtije, puna insinuacija o ljubavnicama i ljubavnicima, tračevi i pikantija iz osobnog života, prostačenja da je uvijek sabrani i korektan Damir Kain gledajući tu sramotu i blamažu u Sabornici, raspravu na čak niti niskom nivou za usporedbu, piljarica, gledajući ljude koji predstavljaju državu izrekao zaprepašteno stupivši za govornicu: "Jadna Hrvatska. Zreli smo za raspuštanje!".

I stvarno su zreli za raspuštanje, ali se ipak bojim da ćemo ih opet gledati i u novom sazivu, premda će možda, možda omjeri, raspored snaga biti nešto drugačiji. Kako reče ovih dana jedan analitičar: svi su oni ista stranka. Ustvari, zašto se i bore međusobno da preuzmu vlast? Nije li uvijek najbolje onima koji su u oporbi? Plaća im je ista. Mogu tamburati i lupetati do mile volje a da ih nitko neće prozivati na odgovornost jer su oporba. Imate zastupnika koji nikada za trajanja svog mandata nisu istupili za govornicu. Ne znam da li je netko napravio nekakvu analizu, nekakvu statistiku pokazatelja u broju izlaženja, govora, replika. Vjerujem da bi to bilo zanimljivo, kao i primjerice knjiga najzanimljivijih izjava, dijaloga, poput ove... Branimir Glavaš Matić Arlovac: "Ne možete Vi svakom loncu biti poklopac!" M. Arlović B. Gravašu: "Lonac baš i nije neki da bih ja bio poklopac".

Nije to bio trač, premda ima sve elemente trača iz Valentininih Motrišta. Bila je to najnovija istinita još nedovršena priča iz naše Sabornice, nastavak koji se očekuje ovih dana.

Makar je to, opet ponavljam, mene dobro zabavilo (još uvijek imam pred očima Šeksovu facu dok je predstavljao tu malu crnu bubu s kracima i dok su mu oči zlurado svjetlucule sakrivajući šeretski osmijeh, koji govori: jesam vas...), jedini koji se javno ispričao hrvatskoj javnosti zbog "farse u Saboru kojom je na prljav način otvorena predizborna kampanja" bio je predsjednik HSP-a Anto Đapić izrekavši još jednu istinu koja se svima nama nametnula slušajući prošlotjedna lupetanja, citiram "Dva mjeseca prije izbora pokazalo se da će kampanja biti najmanje okrenuta rješavanju problema građana (vanjski dug, nezaposlenost, socijalna pitanja), već će se sve svesti na međusobna prepucavanja bivše i sadašnje vlasti".

A cijelu aferu prisluškivanja najbolje je prokomentirao predsjednik Mesić, rekavši: "Kada ih slušate što javno govore, onda se s razlogom nameće pitanje, zašto bi netko uopće imao volje njih prisluškivati. To je gubljenje vremena". Velikoj većini naših političara bez obzira na stranačku pripadnost trebalo bi reći ono što je Ivo Sanader poručio vladajućoj koaliciji - "finito diletanti".

A to se odnosi i na njega, jer se sama često pitam kako se to moglo dogoditi da se na čelu, na dužnosti predsjednika jedne tako značajne i jake stranke kao što je HDZ ponovno nađe jedna tako samodopadna, umišljena, bahata osoba.

Ne znam zašto se uopće i pitam kad znam odgovor. Zvuči kontraverzno? Ali nije.

Razgovarajući jednom prilikom u svom domu sa našom Valentinom na njezin upit da li sam se ja najviše okomila na HDZ i zašto, odgovorila sam jednostavno zato što je to bila i na neki način je još uvijek moja stranka, u čijem sam organiziranju i sama već daleke 1990 sudjelovala. Član HDZ-a postala sam u zimi 1990. godine, u vrijeme kad Hrvatska nije bila samostalna, u vrijeme kad je to bilo itekako opasno, u vrijeme postojanja Jugoslavije. Organizirala sam i osnovala tada najjači ogranak u tadašnjoj općinskoj organizaciji. Bila sam prvi predsjednik tog jakog ogranka, član općinske organizacije, a ujedno i dva puna mandata predsjednika Nadzornog odbora HDZ-a na nivou općine, a kasnije grada Karlovca.

Nikome ništa ne predbacujem, ali uvijek s ponosom ističem da nikada, niti jedna dan, ni pod cijenu posla i ostalih beneficija nisam bila član one partije, usprkos svim nagovaranjima i pritiscima koja su konačno prestala kad sam odrezala da imam i pametnija posla nego biti član partije. Policijski dosje zaradila sam kao sedamnaestogodišnjakinja, gimnazijalka. Kao studentica sam sudjelovala u "Hrvatskom proljeću". Usput samo da kažem da sam apsolvirala na Pravnom fakultetu u Zagrebu, ali nikada nisam dobila posao u struci. Jedva sam dočekala devedesete, bila sma dragovoljac Domovinskog rata i dobitnik sam Spomenice Domovinske zahvalnosti. I kao što je nekada u kući moje mame u Šestinama bilo sjedište Ustaškog tabora (i toga se isto ne sramim), tako sam i u našem ratu stavila na raspolaganje svoju kuću u kojoj i danas živim, za sjedište našeg Kriznog stožera, čiji sam član bila, dok nije oformljena poznata karlovačka 129. Brigada.

Da ne duljim. Štošta me je i u mojoj struci, ali u tom našem ratu razočaralo i to mi daje pravo da iznosim svoje mišljenje. A nastavak tog mog mišljenja bit će u sljedećem broju. Hvala.

Vaša,

Marina

ŠIRITE HRVATSKU ISKRU

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Upoznajemo Hrvatsku

VJEČNA LJEPOTA GACKE

Sveti Petar, razmišljajući što bi podario, kakvu vječnu ljepotu i radost svojim štitenicima, podario im je Gacku dolinu i u njoj rijeku Gacku, vjerovatno i ne sluteći da ljepši dar nije mogao dati ljudima na Zemlji.

Iako je o Gacki mnogo toga napisano, mnogo priča ispričano, svakim novim dolaskom na obale te rijeke rađa se novi doživljaj, nove spoznaje i svojevrstan strah od tako divne, nedimute, na trenutke divlje, hladne, a zatim čudno tople i pitome rijeke.

Gacka izvire iz krškog podzemlja u mjestu Sinac, nedaleko od Otočca, ispod brda Godača i Venac gdje se na izvorima Tonković i Majerovo vilo širi poput zmije u duboku nutrinu Gackog polja.

S pritocima Gacka je duga šezdesetak kilometara. Živahnošću i razigranošću tvori male slapove, lijeno vijugajući ravnim Gackinim poljem.

Spomene li se da je krška rijeka, svatko će pomisliti da je brza i neobuzdana, a zapravo je to rijeka mira i spokoja, s ujednačenim količinama vode.

Ono zbog čega je ta rijeka, između ostaloga jedinstvena, podatak je da je njezina temperatura stalna, što pokazuju službena mjerenja. Prosječna godišnja temperatura iznosi 9,4 stupnjeva (zimi 7,9, ljeti 10,8 Celzijevih stupnjeva), što osobito pogoduje ribama iz porodice Salmonida, pri čemu je raslinje bujno, ugodnoga kemijskog sastava, muljevita dna i sporog toka rijeke.

U Gacki raste 25 različitih vrsta bilja, od mahovina, algi do stabljastog bilja, dok od ribljih vrsta Gacka je u svijetu poznata po potočnoj pastrvi (Salmotrutta), koja je opsesija za strastvene ribiče iz cijeloga svijeta.

Zbog obilja hrane potočna pastrva u Gacki naraste 5 do 7 puta brže nego u bilo kojoj drugoj pastrvskoj vodi na svijetu. Zato kapitalni primjerci Gackine potočne pastrve nerijetko narastu između 5 i 6 kg.

Iako je Gacka u svom toku prirodno plodište za potočnu pastrvu, u njoj obitava i kalifornijska pastrva, štuka, čik, lipljen, potočni rak i dr. Kao i svaka druga čista i pitka voda, Gacka se upotrebljavala za potrebe kućanstava, ali oduvijek je bila nešto osobito i vrijedno.

Malo je na svijetu voda na kojima se odvijao život kao na Gacki. Služila je i služi, osim za piće, kao pogonska energija za pokretanje mlinova u vodenicama, pila, stupama za pranje odjeće, prijevoz drveta do pilana, a njezina biljna flora za dodatnu prehranu stoke.

Pristupačne obale i miran tok vode omogućavaju jednostavno i brzo natapanje poljoprivrednih zemljišta.

Od šezdesetih godina prošlog stoljeća Gacka je s rijekom Likom golemi vodeni potencijal za hidroenergetski sustav Hidroelektrane Senj. Veliko vodeno bogatstvo rijeke te krajolik iznimne ljepote omogućili su razvoj športsko-ribarskoga i lovnog turizma, te proizvodnju i uzgoj kvalitetne ribe.

Sve do početka Drugoga svjetskog rata ta se voda smatrala gotovo svetinjom. Njezini izvori i izvori njezinih pritoka i potočića bili su izvor života za cijelo područje. Kakva se briga vodila o čistoći rijeke Gacke govori i nepisano pravilo koje je vladalo na čitavom području slijeva rijeke Gacke. U ljetnim žegama povremeno su ljudi prali stoku, najčešće konje, ali ni na kraj pameti nije im bilo da stoka ulazi u vodu, nego se voda iznosila na obalu i pralo dalje od obale. Nije, također slučajno, što je prije više od 120 godina češki trgovac i veleposjednik u Otočcu, bez željezničke pruge i ne baš uvijek prohodnih cesta preko kapelskih i velebitskih prijevoja, baš na Gacki, sinovima sagradio pivovaru. Znao je kakve je kvalitete voda, ali i ječam.

Osim što rijeka Gacka za stanovnike Gacke doline znači život, ona je u Europi po kvaliteti druga voda za piće te jedna od triju najpoznatijih salmonidnih voda na svijetu. Mlinice na rijeci Gacki osobito su privlačne kao ostatak tradicijskoga graditeljstva na vodi i starih obrta. Tako je u mjestu Sinac sačuvana stupa za stupanje sukna, mlinice na Gacki osnova su

turističke ponude, a mirisi svježe samljevena brašna pod kamenim grotnadama mlinskih kola, te klopot vodenog kamena svakog čovjeka vraćaju nekoliko stotina godina unatrag, u vrijeme kad su naši djedovi i pradjedovi veliku većinu vremena provodili u ličkim mlinovima.

Gacka dolina smatra se kao jednom od najstarijih hrvatskih pokrajina a prvi su športski ribiči na vodotok rijeke Gacke počeli dolaziti već sredinom prošlog stoljeća. U narodu je ustaljena uzrečica: Tko je jednom došao na Gacku, uvijek joj se vraća.

Najveći turistički procvat u Gackoj dolini bilježi se u drugoj polovici 20. st., zbog blizine Plitvičkih jezera, jer turisti su prolazeći od mora do Plitvičkih jezera, morali proći uz rijeku Gacku i vidjeti njezinu ljepotu.

Ribariti na rijeci Gacki postalo je stvar ugleda svakoga športskog ribiča. Stoga se ne treba čuditi ako se u jednom danu na Gacki čuje nekoliko svjetskih jezika, jer u stalnoj ribičkoj klijenteli ribiči su iz Italije, Slovenije, Austrije, Amerike i dalekog Japana, sve do Novog Zelanda.

Kako je rijeka Gacka omiljena u svijetu govori i podatak da mnogi svjetski proizvođači ribičkog pribora i opreme svojim proizvodima daju naziv Gacka, dok poprilično ribičkih društava u Europi nosi naziv Gacka, a u Italiji, Njemačkoj, Francuskoj i Švicarskoj osnovani su klubovi Prijatelji Gacke.

Nije moguće opisati što sve nudi podneblje Gacke doline, jer spomene li se prostranstvo visinskih travnjaka i cmogorice s Velebita, s druge strane, blizinu mora (40 km), sjedinjenje s Parkom prirode Velebit i Nacionalnim parkom Plitvička jezera, moglo bi se reći da je Sv. Petar uistinu u Gackoj dolini stvorio prirodni raj na zemlji.

Spomenemo li uz ovo da Otočac, kao gradsko središte Gacke doline, ima športsku zračnu luku s travnatom stazom što može primiti manje i srednje zrakoplove, koja je najbliža Nacionalnom parku Plitvička jezera i omogućuje dolete sa svih sjeverno-jadranskih zračnih luka za sat do sat i pol, svaki gost može organiziranim prijevozom stići na rijeku Gacku za desetak minuta i na Plitvička jezera za manje od sat vremena.

U Gackoj dolini ugostiteljstva i seoskog turizma sve je više kao jedne od osnovnih razvojnih grana gospodarstva, a privatni iznajmljivači soba sa svim pratećim uslugama i svojim tradicionalnim gostoprimstvom dodatna su osobitost ličkog podneblja.

Mnogi restorani, kafići, diskobarovi, te hotel Park u središtu grada Otočca tvore brojnu ali i raznovrsnu ponudu ličkih specijaliteta, počevši od neizostavnoga ličkog pršuta, sira škripavca, base, pa do potočne pastrve ili pastrvske paštete.

Ako se svemu tomu doda i lička janjetina, što se sve skupa u većini slučajeva zalijeva pitkom ali oštrom ličkom rakijom šljivovicom, onda su gurmani našli ono što su tražili.

Iako područje Gacke doline dodiruje Primorje, klima je izrazito kontinentalna jer velebitsko gorje visoka je brana blagomu mediteranskom utjecaju. Ljeta su kratka i sušna, a zime duge i hladne, s visokim snijegom. Dnevne ljetne žege mogu biti veoma velike ali zato su ljetne noći ugodno svježje. Zbog temperaturnih inverzija ovo je najhladnija pokrajina u Hrvatskoj jer nalazi se na najnižoj nadmorskoj visini na cijeloj zavelebitskoj visoravni kad se ohlađeni zrak slije u doline. Proljeća su prohladna i vjetrovita a jeseni rijetko tople i duge, najčešće prohladne i kišovite.

Rijeka Gacka s pravom nosi epitet najljepše europske pastrvske vode - boje opala, što ponajbolje znaju svi oni koji su bar jednom boravili na jednome od njezinih tokova, a Gacka dolina s pravom nosi naziv nedimuti biser prirode, čije je ljepote Bog, uz pomoć sv. Petra podario ljudima na zemlji.

(Tanja Lopac, Croatia in-flight Magazine, jesen 2002)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Glazba je tanka platinasta vilina kosa što nas s ovog teškog svijeta realnosti jednim jedinim zamahom može uzdignuti do svijeta čudesnih snova, a koje pak, već same po sebi, mogu naznačiti nirvanu. Od našeg prvog trenutka, kad nezadovoljni plaćem reagiramo za promjenu "agregatnog stanja", okružuju nas ocean različitim zvukova koji, ako se uzmu u širem kontekstu, svi mogu stati u pojam - glazbe. Dakle, to je prvi jezik kojemu nas svjesno i nesvjesno uče, bez obzira kako mi bili nezadovoljni onim što nam u različitim trenima serviraju. Nitko nas i ne pita koju vrstu glazbe bismo voljeli slušati. Radio naprosto trešti! I nije nikakvo čudo što nam je glazbena kulisa nešto na što smo navikli kao na jutarnju kavu, kao na mlaki tuš ili loše obroke. Ništa nas tako uporno ne prati u životnim fazama kao određena vrsta glazbe koju pak biramo prema promjenama vlastite dobi i razvoja našeg ukusa. Od zveckice što je dijete promiče ispred vodnjakavih očiju koje prepoznavaju tek niz neoštih kontura, zdravog smijeha jednog djeda, kojegvaranja na bu-bu i ta-ta, trubicu, pištaljku, pažljivog osluškivanja grlice što u tunel naše vrućice dolazi s tihe ulice u ljetno predvečerje, dok ležimo u tmini prednje seoske sobe, preko potmulog glasa kukavice iz dubine šume u sumaglici nad livadom, dok sve vonja po vlagi i truleži, reskog suzvučja željezničarske pleh-kapele u maršu budnice, pa do teškog elegičnog marša za posmrtnim kovčegom kad ucviljena rodbina osjeća svaku notu kao sitan bodež... Beatles i sa svojim snopovima elektronskih i potpuno novih zvukova, jazz glazbenici (njihova vrsta muziciranja nudi najviše slobode u improvizacijama i zato su mi kao primjer neobuzdane glazbene slobode najdraži), preko Brahmsa i njegovih mađarskih plesova, do staroga Ludviga, zatvorit će časkom krug unutar kojeg postoji cijeli niz crno-bijelih nijansi tipa svakodnevnih šlagerčića za jednokratnu upotrebu, pa do dobrih pjevača što će biti zabilježeni u tajnosti naše svijesti.

Pa ipak! Naše podravsko djetinjstvo bit će obilježeno zvukom cimble, bisernica, bugarija i berde i ti će nam elegični zvuci jednom za svagda opisati ovu našu brežuljkastu sjetu kao što nam je nikada nije opisalo ni jedno pjesničko pero. Svaki put kad se namjestite raspoloženi mužikaši da mi za osjetljivu dušu odsviraju komadić dječje sentimentalnosti unaprijed da će pogoditi u centar slavenskih tuga, da ću hodati onim tankim konopčićom između neutješne tuge psa što je izgubio gospodara i raskalašenog veselja Mitje Karamazova. Znam da za taj osjećaj ne postoji nikakvo racionalno obrazloženje, a sve više vjerujem u to da i ne treba objašnjavati, jer sve ono što je bilo lijepo i što smo pokušali objasniti - izgubilo je svoj smisao. Glazbu ne treba objašnjavati. Glazba se naprosto sluša! Ona sama po sebi, svojim jednostavnim jezikom, pomiče dijafragmu i mi je osjećamo negdje u predjelu želuca, ili nas ostavlja potpuno hladnima; čak što više - ide nam na živce. A ovih nekoliko instrumenata što sam ranije nabrojio, kad se slože u suzvučje koje označuje ovaj komad zemlje, između lijeve Drave i zasanjene Bilogore, nešto je najdraže što je ikada bilo sazdano u pohvali pejzaža. Ti instrumenti u svojim žicama nose silna kopita i osvajače, franje zemlje i

zgaršta, rasplakane žene u dugačkim ofucanim haljinama, što se vuku za njima kroz jaruge i kal, mokre od hodanja u nepoznatom pravcu, neutješne zbog otete djece i zaklanih muževa, tople zemunice iz kojih se diže tanki stup dima u sniježnom predjelu, spoj ogromnih hrastovih greda na uglu kleti, zemljane poturice i fraklece iz kojih se pilo po sajmovima isto tako strasno i samouništavajuće kako se danas pije po snack-barovima. Znam da me svaka od tih dionica što će je večeras ovdje odsvirati mužikaši može vratiti u veliku kompoziciju na kojoj je odslikavana povijest i budućnost ove moje Podravine kao u slikarskim reminiscencijama Jože Turkovića. Znam da nikad neću odrediti granicu između onoga što se je zbivalo i što će se tek zbiti, isto tako kao što ne znam razliku između onoga što se pojavljuje kao čvrst san i što je samo sanjarenje. U toj svirci postoji nešto od silne imaginacije koja se kroz žice i strune pretapa u goleme vizije što nas okružuju kao nematerijalne slike s drugog svijeta dok traje ta glazba. Naravno, to su slike za one koji im se znaju i žele prepustiti.

Virovitica - franjevački samostan s crkvom sv. Roka, XVIII. st.

Mužikaše su do današnjeg dana opisivali na tisuće načina: kao nesretnike i nedorasle balavce, kao umiljate vagabunde koji sviraju pod pijano dlakavo uho, kao prepedene čankolize koji osjete kad mogu dići lov, kao sentimentalne grudobolnike koji sviraju za vlastito zadovoljstvo, kao jadne i brine očeve koji sviraju i gube svoje noći jedino zbog toga da bi svojoj djeci osigurali koru kruha, kao opake ljubavnike koji su u trenu spremni oboriti vašu ženu, kao ulizice koji će svakoga jutro moliti za vas mise zadušnice ako ih dobro platite... Vjerojatno među njima ima od svih tipova pomalo, ali... Znam tipa koji se vama najviše dopada. Tip mužikaša koji svoju binu smatra borilačkom arenom! Koji mora osjetiti da je i njegova mušterija večeras svirač, da i ja, poput Grka Zorbe, u ovom trenutku hvatam usud čvrsto za vrat i da ću kroz svoje škrgute i suze večeras pobijediti pelin što se skupio u duši. Ako mužikaš nije shvatio da je čudotvorni spasitelj i ako prerano završi s pjesmom pitanje je hoće li moja borba biti dovršena? I kakav će biti njen ishod? Mužičar, glazbenik, mužikaš mora znati! Mora imati istančan osjećaj za svojeg slušatelja i zajedno s njim stvoriti to što se zove glazba, jer ako to ne postigne, onda je ovo oko nas užasna kakofonija. A od neprestano ponavljane kakofonije prije ili kasnije zaboje uši i iskvari se ukus i onih najodabranijih.

"Oblook na Podravinu"

Redrawing Bosnian borders

From 1992-1995, Bosnia was the site of some of the bloodiest fighting in Europe since the Second World War. Yet since the signing of the Dayton peace accords, the country remains divided along ethnic lines. Despite massive Western foreign aid and the presence of American peacekeeping forces, Bosnia's Serbs, Croats and Muslims are no closer to genuine reconciliation and peaceful co-existence.

The country's Serbs who live in the Bosnian Serb Republic seek to eventually become part of Serbia. The Bosnian Croats, most of whom live in the country's second political entity, the Muslim-Croat federation, also would like nothing more than to join Croatia.

The country's Muslims, however, remain wedded to the notion of a united, multinational Bosnia based on a strong centralized government in Sarajevo. The international community also is committed to keeping the country's borders intact. Yet the problem with that approach is that it overlooks the reality of what is occurring on the ground.

Bosnia remains an economic basket case, where the unemployment rate is 40 percent. Foreign investment is practically nonexistent. Corruption and crime remain rampant. Despite nearly a decade of nation-building, Western governments have failed to forge viable economic and political institutions.

More ominously, the greatest threat to peace and stability stems from the resurgence of Islamic fundamentalism in Bosnia, which seeks to either wipe out or convert all Christians in the region. The country now serves as a base for al Qaeda operatives, where numerous terrorist cells are active and plotting attacks on targets throughout Europe. In the past, Saudi Arabia has sent millions of dollars in aid to "humanitarian" agencies that encourage Bosnian Muslims to promote the doctrines of Wahhabism, a particularly intolerant and puritanical version of Islam.

Mosques have been established throughout the Muslim-Croat federation, many of whom preach the need for "jihad" against the country's Catholic Croats and Orthodox Christian Serbs.

The result has been numerous acts of terror perpetrated upon civilians - especially the Croats. During the past several years, Catholic churches in and around Sarajevo have been vandalized by Islamic extremists. Cemeteries where Croats were buried have been desecrated. Many ordinary Catholics are afraid of walking on the streets of Sarajevo with a cross around their neck for fear of being attacked. The most notorious incident occurred on Christmas Eve, when three Croats - a father and his two daughters - were gunned down in their home by an Islamic militant near the town of Konjic. Their crime: celebrating Christmas.

The rise of radical Islam threatens to destabilize the Balkans, plunging the region once again into bloodshed and religious conflict. Rather than forcing the three constituent peoples of Bosnia to live together against their

VIEWPOINT FROM BRAC : A PRO-CROATIA PROPOSAL

I write this from Croatia itself, specifically the beautiful island of Brac. It seems an appropriate time then to put forward a proposal to improve the Croatian situation. Some form of pro-Croat political journal is needed - for both a Croatian and international

audience - to be published in Croatia. It would contain accurate information about the serious issues that face Croatia, and also rebut allegations and charges made not only by the international media, but in some parts of the Croatian media.

It's no secret that Croatia's image is not what it could be. Unpleasant articles routinely appear in the international media, recently in the Guardian and in the Canadian media. Further, internationally funded groups such as the Institute of War and Peace reporting publish material that continually shows Croatia in a bad light.

Much of this reporting has to do with issues such as Croatia's war for independence, the war in BiH and The Hague tribunal. And a lot of this reporting is inaccurate or biased. Croatian diplomacy does nothing, and consequently we have a situation in which Croatia is seen as being equally guilty with Serbia. Indeed, we seem to be moving into a situation where Croatia is seen as having been the aggressor. In discussion here in Croatia, it is clear that some in the Croatian media are also promoting an anti-Croat line - primarily magazines such as Feral Tribune, Globus and Nacional. This may seem surprising, but there is a constituency in Croatia for such material; essentially the losers in Croatian independence - or perhaps more precisely Croatian democracy. I.e. those circles that were privileged either by the com-

wishes, the Bush administration would be wise to develop a realistic and coherent strategy toward the region.

Washington needs to realize that synthetic states such as Bosnia-Herzegovina are destined to fail. Recent European history is littered with examples of multinational countries such as Czechoslovakia, Yugoslavia and the Soviet Union that disintegrated because they denied the fundamental human aspirations for democracy and national self-determination. Bosnia is another case in point. The Bosnian Serbs should be allowed to form a state with Serbia; the Croat territories - especially those centered around their stronghold of Mostar in Western Herzegovina - should be incorporated into Croatia. The Bosnian Muslims would have their own state, with Sarajevo as the capital.

More importantly, the Bush administration needs to foster closer ties with the Croats in Bosnia-Herzegovina for one simple reason: They are on the front-lines in the war against Islamic terrorism in the Balkans. The Bosnian Serbs, meanwhile, are unreliable allies. Many of them are still seething with resentment against the United States for its decision to use military force to end the Serbs' campaign of ethnic cleansing and mass murder during the Balkan wars of the 1990s.

The Croats, on the other hand, view Washington as their strategic partner. As one high-ranking Bosnian Croat government official told me: "We can act as the eyes and ears for the West in the Balkans and monitor the activities of al Qaeda in Bosnia."

The United States should not only support the Bosnian Croats' right to self-determination, but also provide them with intelligence and military assistance to contain the growth of radical Islam in the region.

It is ironic that the West should now have to depend upon the Croats in Herzegovina as a pivotal ally in the war on terrorism. Throughout the 1990s, the Herzegovinian Croats were demonized in the Western liberal press for their "nationalism" and passionate attachment to the Croatian cause. They have always been the most patriotic and courageous of all the Croats, producing some of Europe's finest fighters.

Herzegovina was primarily the site where the Croats for centuries fought off the invading Ottoman armies. For their ceaseless resistance to the Turks, Pope Leo X referred to the Croats as "the ramparts of Christendom."

The Croats in Bosnia can again take up their historic role as a strategic bulwark against Islamic expansionism on the Continent. However, this can only happen after Washington realizes Bosnia is not a Balkan Switzerland, but a smoldering cauldron of ethnic strife where the followers of Osama bin Laden have found a home to preach their message of hate and religious fanaticism. As an experiment in nation-building, Bosnia has been a noble failure. The Bush administration should take heed.

Jeffrey T. Kuhner, The Washington Times, September 30, 2003

VIEWPOINT FROM BRAC : A PRO-CROATIA PROPOSAL

munist party or Serbian elites or both - one should not forget that Yugoslavia in many ways was a Serb dominated racket, with all the human rights violations that entailed.

What should emerge in Croatia is a monthly - regularity is important - journal that would be published in both Croatian and English - for the international audience - and would deal with Croatian issues in a serious way.

Such a journal does not need to be something sold on every news stand to be effective. For example, in Britain, the Eurosceptic European Foundation publishes the European Journal, which is not widely available but does inform commentators and politicians. I am not suggesting that such a journal be anti-European Union, simply that its focus should be a pro-Croat one, something desperately needed. That said, some of the bizarre notions some Croats have about the EU could be tackled.

The attitude of Croat self-hatred by some, coupled with continued Serb propaganda efforts and the Croatian government policy of silence will have appalling effects on Croatia. Consider the economic effect. Can Croatian business thrive in the world market with such a negative political image of the country? I suspect not. It's a topic that Croatian business people should really start thinking about. Perhaps they could sponsor such a journal.

The journal could address topics such as Croatian involvement in the BiH war and the Gotovina case with reference to the evidence that is freely available in numerous documents and testimonies which nobody seems to refer to - material beneficial to Croatia. Articles about the reality of Yugoslavia - UBDA and all the rest of it - would also be a good thing, rejecting the fairy tale image of Yugoslav harmony in some quarters. (See pg.22)

Preporučujemo Vam: TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTulist travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplove i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske" kojeg možete slušati na radio postaji CHIN 100.7 FM u tjednu od 2:00-3:00 sati i nedjeljom u 12:00 na 15.40 AM
- Za sve informacije obratite se na nas ured.

Ivica (John) Lončarić

3045 Southcreek Road Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602 8900, Generaltourist@ICA.net, www.generaltourist.com, Fax: (905) 602 8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 FM and AM 1540 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Thank you, Mr. Vranesic!

Few days ago, on Sept. 14 in Croatia restaurant in Mississauga our community had a very important gathering: about eighty people met to celebrate the life of one of our own, Mr. Eli Vranesic. Such occasions are very rare in our community since we really take for granted the good work of many of our own, and hardly ever we let them know how much we appreciate them. Thanks to Mr. Vladimir Pernar, the president of folklore ensemble "Hrvatska" and all the members of "Croatia" ensemble, this special occasion was organized. I sincerely hope that Mr. Pernar and his friends will not stop with this event, since there are so many people in our community who have given so much in their life time, and received so little in return. Their lives, just as Mr. Vranesic's life should be also celebrated.

Mr. Eli Vranesic and Mr. Vlado Pernar

all those who came with a short speech: Thank you all for coming this afternoon. Your presence here tells me and proves how much we all love and respect our guest of honour, Mr. V, our dance teacher, mentor and good friend. How and where does one begin to talk about Mr. V? About a man as big as he is? Maybe not in stature, but definitely in mind and spirit. A man who has done so much for our Croatian community, and for us through folklore and through his art. We owe him so much.

Is there anything one can say that he didn't already say through his actions and deeds? I will make an attempt and I will try to be short, because I know there are lots of you who would like to say a word or two... Carol, Mr. Krcmar...

I've known Mr. V. for about 26 years now. I know him as being extremely organized, passionate about his work, an inspiration to all of his pupils, always calm and content and rarely upset. He has always made himself available to lend one ear or a shoulder to cry on and is always ready to help and give a good and sound advice.

I actually remember our first meeting at his house with Steve, late Branko and Mira. We came to him to ask for help: we needed a dance teacher. Because of some bad experience in his early days, he was reluctant, but in the end, he gave in and agreed to give us a chance, under certain conditions. He said: "You lead and take care of your group, and I'm only a teacher. I do not want to get involved emotionally. I was hurt too many times." He taught us for over 15 years and he was very much involved and I hope we didn't let him down. I personally learned a great deal from him: to be patient, persistent, punctual, to give everyone a chance and to voice my opinions and concerns and to be proud of who I am, and of my Croatian heritage.

Mr. V., I thank you for all the years and hard work you put into

Folklore Ensemble "Croatia" Mississauga and our Croatian community. We owe you so much and this little gathering is a tribute to you although not nearly enough for everything that we received from you. I would like to thank Mrs. Vranesic also. She supported him and tolerated him while he spent much time working for our group.

Once again, from the bottom of my heart, and on behalf of the entire Croatian community, and especially Folklore Ensemble "Croatia", Mississauga, thank you and God bless you."

That was just the beginning of the flood that started. Many talked, many shed tears since Mr. V. is one of the most popular people in our community. You would never guess that behind such a calm, peaceful man lies such strength, such love, so much hard work which many of those who were in attendance experienced. Some remembered little quips, like Mr. Skara who remembered how he was told by Mr. V. just to dance, but not to sing. Some remembered the advice, like Carol Laich who put her experience in a written form (please read it on page). Even I, although far away in Croatia, managed to thank Mr. V. through my husband. Many of you are not aware what Mr. Vranesic did through the years: he is an inventor, painter, musician, artist, designer, radio host (yes, he even had a radio program for about 5 years in the years when it was almost impossible to work), he even got himself involved in HRVATSKA ISKRA, and for this I thank him from the bottom of my heart. There were days when I was very down, not believing in the quality of my work. He then, just as Mr. Pernar said, lend his ear and his shoulder, perked me up, encouraged me to go on, and always said that the work that I was doing was good. You know, when Mr. Vranesic says you are OK, you must be, since he knows what he is talking about.

Somewhere during the afternoon Mr. V. got up and talked a little about his work, but mostly he told everyone to pay a lot of attention to the children, grab hold of them early, spend time with them, pay attention to them, be with them, work with them, since the payback is great: you never lose them afterwards, you don't need to worry any more.

And obviously there was a traditional Croatian song, "Fala" ("Thank you") sung by everyone in the crowded "Croatia restaurant", not a dry eye was in the crowd - very, very emotional. But this is how we feel about you, Mr. V., (how kids - now adults - of folklore ensemble "Croatia" used to call him), we are all so rich by knowing you, and by being a part of your life. This little gathering represented just a little segment of our community, yet we are talking for the whole community, for all those who you touched and loved: thank you, Mr. V., from the bottom of our hearts for the work up to now. This little gathering was also to give you strength and courage in the biggest battle that you are facing now, and we sincerely hope that all our love and prayers - and your strength, with God's help - everything will be good. Mr. V., we still need you, your ear and your shoulder, but mostly we need you advice and your love.

Valentina

Viewpoint, from pg.21:

It should also take time to refute the more damaging stories that appear in the Croatian press with hard evidence. It would have a bias towards current affairs, and highlight favorable developments abroad, such as Charles Shrader's book on the Muslim-Croat civil war in BiH and Robin Harris' history of Dubrovnik. Indeed, such people should be invited to contribute.

Such an initiative would have to be done in Croatia; it can't be done by anyone else. The Croatian Diaspora does what it can - and can help in this - but only Croats in Croatia can really change things. There are enough smart people in Croatia to make it work. It should certainly not be connected to any political parties. No-one on the Croatian political scene is doing the work necessary to undo the political damage that Croatia has suffered over the past few years. Too much effort, perhaps. An influential, respected, independent political journal could go a long way to ensuring that a pro-Croat attitude - based on hard facts and evidence - takes hold amongst the Croatian media and body politic, and indeed the international one.

"Wishful thinking" is no doubt one reaction to this. Quite probably, but a debate is needed about how to realistically change the Croatian situation - a situation which is currently not tenable at all.

(The Croatian Herald, Australia No. 981 - 29th August 2003)

kandžije, sudionike je pozvao čauš i mimohod je krenuo. Preko 20-etak svečano urešenih konjskih zaprega krenulo je ulicama Vinkovaca. Svaka zaprega bila je predvođena konjima vrancima (crnim konjima), ili žeravima (sivim) ili bilcima (bijelim konjima). Nemoguće je reći koji je konj bio ljepši, koji konjanik ili kočijaš ponosniji, koja snaša ljepše obučena! Neke od kočija bile su urešene zobenim i žitnim vlatima, neke folklornim motivima, no najviše je bilo onih "zlatnih" - posebnih "zlatara" koje su njihovi vlasnici tako ponosno pokazivali.

I nakon konja i zaprega krenule su folklorne grupe iz raznih mjesta Slavonije i cijele Hrvatske: uz Slavoniju predstavljena je i Istarska županija, no pred nama su prolazili Hrvati iz Bosne i Hercegovine, iz Kupresa i Usore, pa bunjevački Hrvati, gradišćanski Hrvati.... Na plakatima koje su nosili učesnici mimohoda gledali ste cijelu Slavoniju: Vinkovce, Vukovar, Slavonski Brod, Osijek, Đakovo i gotovo svako slavonsko selo koje se bavi folklornom. Svaka grupa koja je prolazila pjevala je pjesme svoga kraja, a svaku grupu pratile su tamburice. Svaka pjesma poznata je bila svima oko mene, i tu i tamo čuli ste nečiji glas kako se pridružuje pjesmi na cesti.

No posebna priča bile su nošnje. Te prekrasne slavonske nošnje upravo su me zadivile svojom ljepotom. Kako čujem prošlogodišnji mimohod nije mogao biti održan jer je padala kiša. Ove godine vrijeme je bilo upravo izvanredno, čak i prevruće, jer trebalo je izdržati tu vrućinu u španclama (poseban slavonski kaput), neki čak i u kožusima, opancima, u oplećcima, skutima i pregačama, u mnogobrojnim suknjama.... No, svaki od učesnika mimohoda smijao se široko, široko - kao slavonska polja, kao slavonska glazba, kao tamburice. Svakome od vas mora biti očito koliko sam bila oduševljena mimohodom, a to vam može potvrditi i naš sugrađanin, ing. Ivo Jolić, jer našli smo se slučajno tamo, jedan na jednoj strani ceste, a drugi na drugoj. Gledala sam njegove široke osmjehe, nasmijane oči i sreću, jer je i on bio svjedok onoga što je bilo posebno važno: u svakoj grupi, bila ona iz Starih Mikanovaca, ili Gunje, ili Vukovara, ili Slavonskog Broda, ili moje rodne Vrbanje, bilo kojeg mjesta Slavonije, u gotovo svakoj grupi bila

su djeca i mladi, tako da je sudbina slavonskog folklora zaista u dobrim rukama. Svi ti mladi, kao i njihovi stariji, roditelji i bake i djedovi, pjevali su i klicali gledateljima, svatko od njih prepoznavao je nekoga iz svog sela, svog mjesta. Tako kad su naišli moji Vrbanjčani, ja sam gotovo zaigrala s njima na ulicama Vinkovaca, i svi oko mene znali su kako upravo nailaze "moji", a moji Vrbanjčani veselo su mahali svima koji su pratili mimohod, a posebno meni, to sam osjetila.

Ah, gospodo, kako vam reći koliko sam bogatija nakon 38. Vinkovačkih jeseni? Na samom početku rekoh vam kako se nisam dobro osjećala, jer dobila sam vam tu dobru zagrebačku "virozu" (ma koliko oni mene uvjeravali da je to nešto posebno, za mene vam je to samo neka gripica, a kako ju ja nisam odležala, gnjavila me danima). No nikakva viroza, nikakva bolest nije mi uspjela ukrasti to izvanredno zadovoljstvo i bogatstvo koje sam doživjela te nedjelje ujutro na 38. Vinkovačkim jesenima. Svi sudionici su nakon mimohoda nastavili dalje na stadion, gdje su plesali i pjevali cijelo popodne, no ja nisam mogla s njima, jer mislim da bi bilo puno previše: bila sam gotovo pijana od sreće, zadovoljstva, prepuna slavonske glazbe, tamburice, prekrasnih nošnji, Slavonije... Trebalo je negdje stati.

I dok vam ovo pišem nedjelja je ujutro u Zagrebu, predamnom je put za Kanadu za koji dan, a na radiju upravo svira posebna pjesma, koja se gotovo stalno čula te nedjelje na vinkovačkim ulicama:

Vesela je Šokadija, kad tambura šorom svira, veselo, veselo, veselo je sve selo...

Lijepa je cijela Hrvatska, no dozvolite mi danas da izrazim sreću što sam bila sudionikom 38. Vinkovačkih jeseni. Bila sam do sada na mnogim izvanrednim događanjima u Hrvatskoj, to vam je svima poznato, no Vinkovačke jeseni ostati će mi u sjećanju zauvijek. Tamburice, nošnje, ljudi, moja Slavonija - zar ima išta ljepše? Danas mi dozvolite da budem ponosna na moju (i vašu) Slavoniju, a vama prijatelji iz Slavonije, veliki pozdrav iz Kanade.

Valentina

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 125, 05. X 2003.

Mojim očima (i srcem).....

Vratila sam se pred koji dan, a uspomene na lijepe dane provedene u Hrvatskoj nositi ću u sjećanju mjesecima. Boravak tamo bio je kratak, tek kojih 22 dana, no vidjela sam toliko da mi se u jednom trenutku činilo kao da sam mjesecima u Hrvatskoj. Vidjela sam Jadransko more, uživala u Dubrovniku, gledala prekrasan zalazak sunca u jednom od dubrovačkih parkova, probala specijalitete dubrovačke kuhinje.... Prekrasno je bilo i u Zagrebu, u šetnji zagrebačkim ulicama, ili u posjetama muzejima, kavica-ma s prijateljima, posjeti "mimoj vodi" kraj Bregane, Varaždinu, Podravini, zaplakala sam u Vukovaru.... Sve je bilo tako lijepo, no danas vam želim govoriti samo o Slavoniji. Tamo sam provela nekoliko nezaboravnih dana, koje želim podijeliti s vama. No prije nego počnem govoriti o kirvaju u Vrbanji ili "Vinkovačkim jesenima", željela bih se zahvaliti prijateljima obitelji Tomašković iz Vinkovaca i Ivanu Čosiću Bukvinu iz Vrbanje, koji su mi omogućili biti na svečanostima u Slavoniji.

Ah, Slavonija... U jednom od članaka u "Vinkovačkom listu" od 19. rujna, pisalo je: "Dočekajmo goste otvorenih vrata i otvorenog srca". I tako su i mene, kao i ostale goste dočekali Slavonci, otvorenih vrata i srca, a ja bih još dodala, prepunog stola....

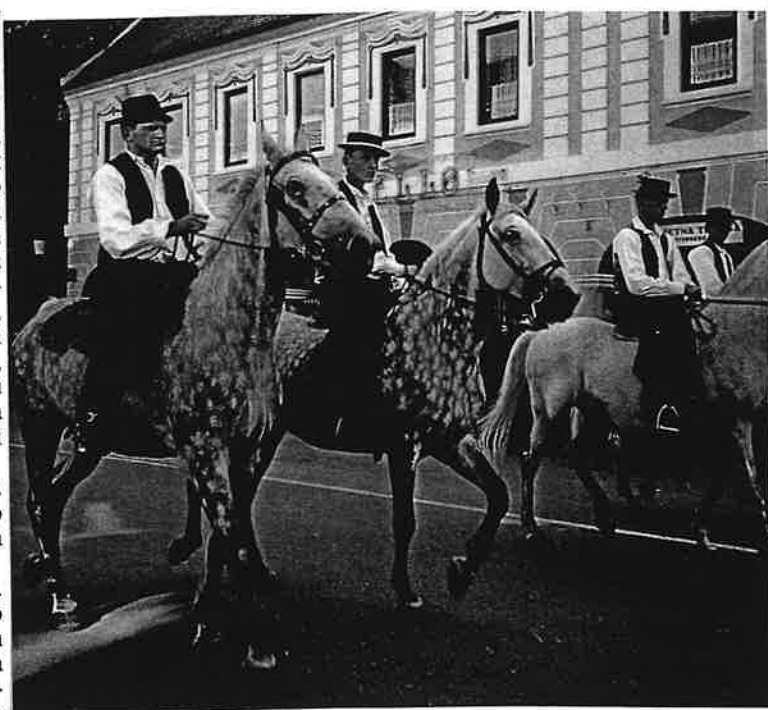
Bila sam gost na kirvaju mog rodnog sela Vrbanje, koji je tog dana, 12. rujna ove godine, slavilo blagdan imena Marije. Od same mise u crkvi, do lijepo urešenih snaša i šokaca, uzbuđene djece i cirkusa, lijepo urešenih konja, pa do kasne večeri kad se glazba čula sa sokaka Vrbanje, a toplina slavonskih kuća dočekivala je prijatelje i goste, koji su uživali u razgovorima za prepunim stolom, a razgovori su trajali dugo u noć. Posebna je to atmosfera, kad vam u kuću neprestano dolaze gosti i obitelj, svaki sa sobom donoseći ono nešto posebno toplo, jer kirvaj je vrijeme kad svaka slavonska

Gđa. Sinjaković iz Vrbanje s mladim Slavonkama u slavonskoj narodnoj nošnji koju je sama izvezla

ka kuća dočekuje svakog tko im je prijatelj, i svatko je pozvan. Tada sam posjetila mnoge druge, i možda mi je najviše ostalo u sjećanju jedna Slavonka, gđa. Sinjaković, koja je jedna od rijetkih koja veze zlatninu na one poznate "zlatare", bogate slavonske nošnje. Sve ladiće u kući prepune su joj predmeta vezanih u zlatu, a posebno joj je zadovoljstvo gledati mlade Slavonke u nošnjama koje je sama izvezla.

Teško mi je reći što me je najviše dojmilo u Slavoniji, jer bilo je toliko

Ponosni Slavonci na sivicima u mimohodu u Vinkovcima

toga.... Da li sam život slavonskih sela, gdje se i danas odvija - vrlo bogat kulturni život, da li ljudi, da li glazba, no ono gdje sam zaista posebno uživala bile su "Vinkovačke jeseni". Od samog otvorenja, pa do mimohoda raznih folklornih grupa - sve je bilo posebno i mislim da vam ne moram niti reći, dragi čitatelji, koliko puta sam zapjevala zajedno sa Slavoncima, ili su mi zasuzile oči. Jednostavno ne može se riječima izreći taj osjećaj sreće, veselja, zadovoljstva kad začujete tamburice, gledate rasne slavonske konje, ili pred vama prolaze stotine mladih, djece ili starijih u prekrasnim hrvatskim nošnjama - ne samo Slavonije, nego i cijele Hrvatske.

No, počnimo na početku. Iako se nisam dobro osjećala, došla sam na otvorenje 38. Vinkovačkih jeseni, koje su bile posvećene ženi. Predsjednik organizacijskog odbora dr. Mladen Karlič rekao je na otvorenju kako se kroz ovu temu želi istaknuti poštovanje prema ženi, majci, domaćici i radnici; kroz temu "snaša" procijenjena je važnost pisma Svetoga Oca koji je napisao: "Hvala tebi ženo već što si žena!" I sve se je okretalo oko toga, te misli štovanja žene, snaše... Priznanje je trebalo dati onima čije su ruke stvorile i stvaraju prekrasne nošnje, umjetnicama veziljama, tkaljama, i ostalima koje rade na očuvanju narodne i kulturne baštine. Scenarij otvorenja 38. Vinkovačkih jeseni, koji je napisan pod imenom "O, snašo" bio je zaista usklik svečanog raspoloženja, ali i izraz nježnosti i zanosu. Preko 3.000 učesnika koji su bili sudionici ovih posljednjih Vinkovačkih jeseni živi su svjedoci, ali i budućnost hrvatskog folkloru, posebno Slavonije.

Što mi je bilo najljepše, što je ostavilo na mene najveći utisak? Teško je to reći, jer bilo je toliko mnogo lijepoga, no kad bih morala birati, mislim da bi to bila pjesma slavonska, tamburice, koje zaista diraju srce svojim strunama. Svaka grupa koja je dolazila bilo na otvorenju, bilo u mimohodu drugi dan, svojim čistim i jasnim glasovima, svaka praćena tamburicama, dizala je goste i domaće na noge.

Negdje pri kraju otvorenja Vinkovačkih jeseni Marija Kohn, poznata hrvatska glumica, jedna od voditelja programa, rekla je: "Veselite se, dojdite vidjeti kako Slavonci imaju vesele Vinkovačke jeseni", i tada se prolila pjesma koja je mnogima donijela suzu u oči: "I kad umrem, pjevat će Slavonija, zemlja ratara i bekrija..." prekrasna pjesma koja tako snažno govori o tome kako Slavonci vole svoju Slavoniju. I uz tu pjesmu, uz vatromet i razne plesove Slavonije otvorene su 38. Vinkovačke jeseni, otvoren je novi svijet za mene, koja sam ipak samo rođena u Vrbanji, Slavoniji. Mnogima od vas, čitateljima Slavoncima, poznata je ljepota slavonskog folkloru, no meni koja nisam tamo živjela, a sada sam tako daleko, ove 38. Vinkovačke jeseni bile su nešto što će me mjesecima veseliti. Jer, kad zapjevaju "Najbolji hrvatski tamburaši", bivši "Zlatni dukati", zar čovjek može odoljeti suzama? Teško je opisati posljednju scenu na pozornici kad su, uz zvukove tamburice i žive slavonske glaze i plesa, nebo osvjetljavalo šareno cvijeće vatrometa, a pjevač na pozornici je pjevao prekrasnu slavonsku pjesmu "Pjeva, majko..." (Riječi te pjesme su na 47. stranici). Zar može biti nešto ljepše? Da, može - vjerujte mi!

U nedjelju ujutro, kad je osvanuo divan dan, oko 2 sata ulicama Vinkovaca prolazio je mimohod 38. Vinkovačkih jeseni. Pucketanjem

Come and visit Croatia

THE STORY OF THE CROATIAN NATIONAL THEATER

When it was decided to erect a new theater, Zagreb already had a long theatrical tradition. Nevertheless, the event turned a new page in the cultural history of the Croatian capital

most important cultural institutions not only in Zagreb but in the entire country. The first spectators entered the new theater in 1895, but the story of the Zagreb theaters began much earlier, of course.

Croatian National Theatre

In the Lower Town, within the enchanting pageant of squares and parks known as the Lenuci's Horseshoe or the Green Horseshoe, in the center of the square of Trg Maršala Tita, you can see the imposing building of the Croatian National Theater. In the early 19th century, the area was still the town periphery, where plowed fields flanked the houses and where the soil was swampy. With time, it developed into what is arguably the most beautiful square in Zagreb. The oldest building on the square, a palace from 1855, stands on the north side and houses the seat of the Zagreb University Rector and the Faculty of Law. It was to be a hospital, but it proved inadequate. It was even a tobacco factory for a while, but eventually it was turned into the seat of the Zagreb University. Other interesting buildings on the square include the Arts and Crafts Museum and the School Museum. The cafe on the east side of the square is the popular Kazališna Kavana (Theater Café), a favorite meeting place of the lovers of theater and other citizens of Zagreb. You can also see the famous Zdenac Života (Well of Life), a masterpiece sculpted by Ivan Meštrović and installed in 1910. Still, the highlight dominating the square is the Croatian temple of the muse Thalia, the building of the Croatian National Theater (Hrvatsko Narodno Kazalište). It is one of the

but sometimes also in the sumptuous palaces of the local nobility. The first hall which was adapted into a public theater for secular performances was situated in the refectory of the former Franciscan nunnery in Opatička Street, which now houses the Museum of the City of Zagreb. The first theater with all the features of a public theater was called the Pejačević-Amadeo Theater and was housed in the adapted hall of the palace in Dmetrova Street. It gave performances from 1797 to 1834, when Zagreb finally got its first theater building.

A theater on the lottery

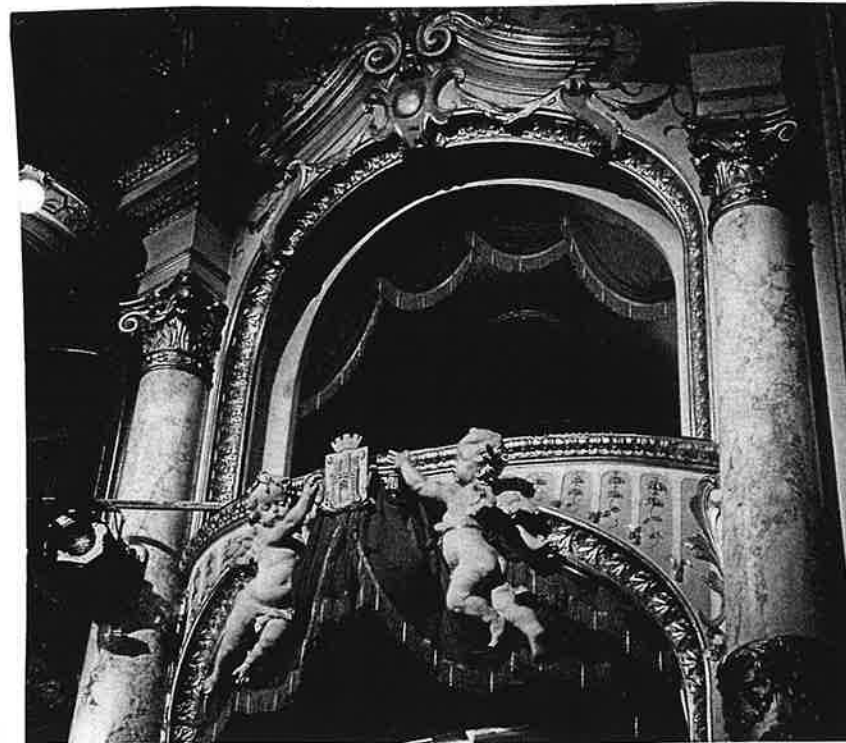
On the autumn night of the 4th of October 1834, the Upper Town was unusually lively. In Cirilometodska Street, opposite the picturesque church of St Mark, many city notables in evening dresses were alighting from their luxurious carriages. The newly built theater, its corridors and main hall resplendent in the light of hundreds of candles, was ready for the first raising of the curtain and the first performance, marking the first season of the Town Theater (Varoško Kazalište). The new theater was also popularly known as Stanković Theater, because it was built by the well-known city merchant Kristofor Stanković when he won on the lottery! Stanković played the Vienna lottery and won the grand prize. He invested the prize sum of 30,000 ducats into the construction of the theater.

Despite the fact that the grand opening was not announced by any posters or newspaper ads, the theater was packed on the opening night. Sadly, the first performance in the first theater building in Zagreb was not a Croatian play. It was "Niklas Graf von Zriny" by the German playwright Theodor Körner, performed by German actors. At least the subject was Croatian - the famous historical episode of the siege of Siget. The same subject was used by Hugo Badalić to write the libretto of the opera "Nikola Šubić Zrinski" by Ivan Zajc. This opera has remained wildly popular to this day.

Another important date in the history of Zagreb theaters is the 10th of June 1840, when the Native Theater Company made the first performance of a Croatian play, "Juran and Sofija, or: the Turks at Sisak" by Ivan Kukuljević, in the Town Theater. In that and the next season, citizens flocked to see the play. There was always a capacity crowd, and the revenue was four times bigger than that of the most popular German plays.

A theater in the marketplace

Despite its renown as the cradle of the Croatian stage culture, the Upper Town theater was becoming unsuitable for both the actors and the public. The town was expanding, moving down from the hills into the plain. The idea to build a modern and better equipped theater appeared in 1871. Baron Jelačić-Bužimski bequeathed a large piece of land at the beginning of Illica for the construction of the theater. Finally, in 1881, the Croatian Parliament passed the decision to build a new national theater in Zagreb. Not everything went easily, however. The project was on hold for a long time, mostly because of the disputes about the

Detail of the theatre box

location. Some wanted to build the new theater in Ilica, which is now the shopping artery of Zagreb, while others believed that a better solution would be the Marketplace, which is now the square of Trg Maršala Tita. There were even some voices advocating the park of Zrinjevac.

The location in the marketplace had fierce enemies, who claimed that it was simply too far from the town center and that it was exposed to winds. The preparations accelerated in 1891, when Dr. Izidor Kršnjavi became the head of religious affairs and schooling, which today would be the minister of education and culture.

The heated dispute about the location was cut short by the ruler of Croatia, ban Khuen Hedervary, who ordered to start building the theater in the marketplace. He was in a hurry because Emperor Franz Joseph announced his visit to Zagreb for the autumn of 1895, and Hedervary thought it would be attractive in general and profitable for him to open the doors of the new theater on that occasion. The design of the building was entrusted to the famous architects Hermann Helmer and Ferdinand Fellner. They and their Viennese company, built many imposing Historicist buildings in central and eastern Europe, including Zagreb and Croatia. The excavations started on the 22nd of May 1894, and the contractors were the companies and craftsmen from Zagreb, selected through a public tender, except for some specialized tasks.

Attractive ceremonial curtain

Stjepan Miletić, the appointed theater manager, managed to persuade the investors to have the famous painter Vlaho Bukovac make the ceremonial curtain for the new theater. The curtain depicts the atrium of an antique temple where the great Croatian poet Ivan Gundulić sits on a throne, being crowned with laurel by fairies and genies. In the lower left corner you can see the walls of Dubrovnik with the contour of the tower of Minčeta. Behind the temple, the inhabitants of Konavle, Župa Dubrovačka, Boka, Korčula and Knin are celebrating their freedom. Between the flags, through the smoke of the celebratory shooting, you can see the busts of other famous Dubrovnik poets. On the right, there is the city of Zagreb, with the contours of the cathedral towers, and the folk of northern Croatia. "Both Zagreb and Dubrovnik", in the words of the description that Miletić himself gave of the curtain, "are our Athens, two great cities" connected by the northern and southern Croats. In the foreground of this monumental composition, Ivan Gundulić is receiving a delegation of the main figures of the Croatian 19th century revival, headed by Ljudevit Gaj. A separatist group among these famous persons is the trio of the leading figures of the Croatian stage: Josip Freudenreich, Adam Mandrović and Marija Ružička-Strozzi, the latter two still alive when the curtain was made. The ceiling of the theater hall and lobby has also some

interesting paintings with historical and allegorical scenes.

The emperor at the opening

The construction of the theater, under close supervision by architects and engineers, followed the plan, and the expert commission awarded the usage license to the building on the 8th of October 1895. Only 16 months had passed from the moment when the first shovel was driven into the ground of the marketplace! For such an imposing edifice, and considering the building technology of the time, the construction was impressively quick. As only five days were left before the grand opening, the building had to be arranged and embellished in a hurry, and rehearsals had to be made for the first performance on the new stage. Everybody awaited the great moment with impatience and enthusiasm.

On the 14th of October 1895, Emperor and King Franz Joseph I, who had arrived by train to the Zagreb Railway Station that morning, symbolically struck the last stone which had been incorporated in a pillar of the front balustrade, thereby officially opening the new building of the Croatian National Theater. The first ceremonial performance in the new edifice was made at 7 that same evening. The allegorical prologue "Glory of the Art" in three scenes was made by Stjepan Miletić and Ivan Zajc, and included the luminaries of drama and ballet. The last show of that great theatrical evening was the final part of the opera "Nikola Šubić Zrinski" by Ivan Zajc. The ever popular aria "U boj, u boj!" (Let Us Fight!) met with a delirious applause from the capacity audience. Exhilarated journalists commented that the new theater building was the most precious jewel of the Croatian capital.

A century of art

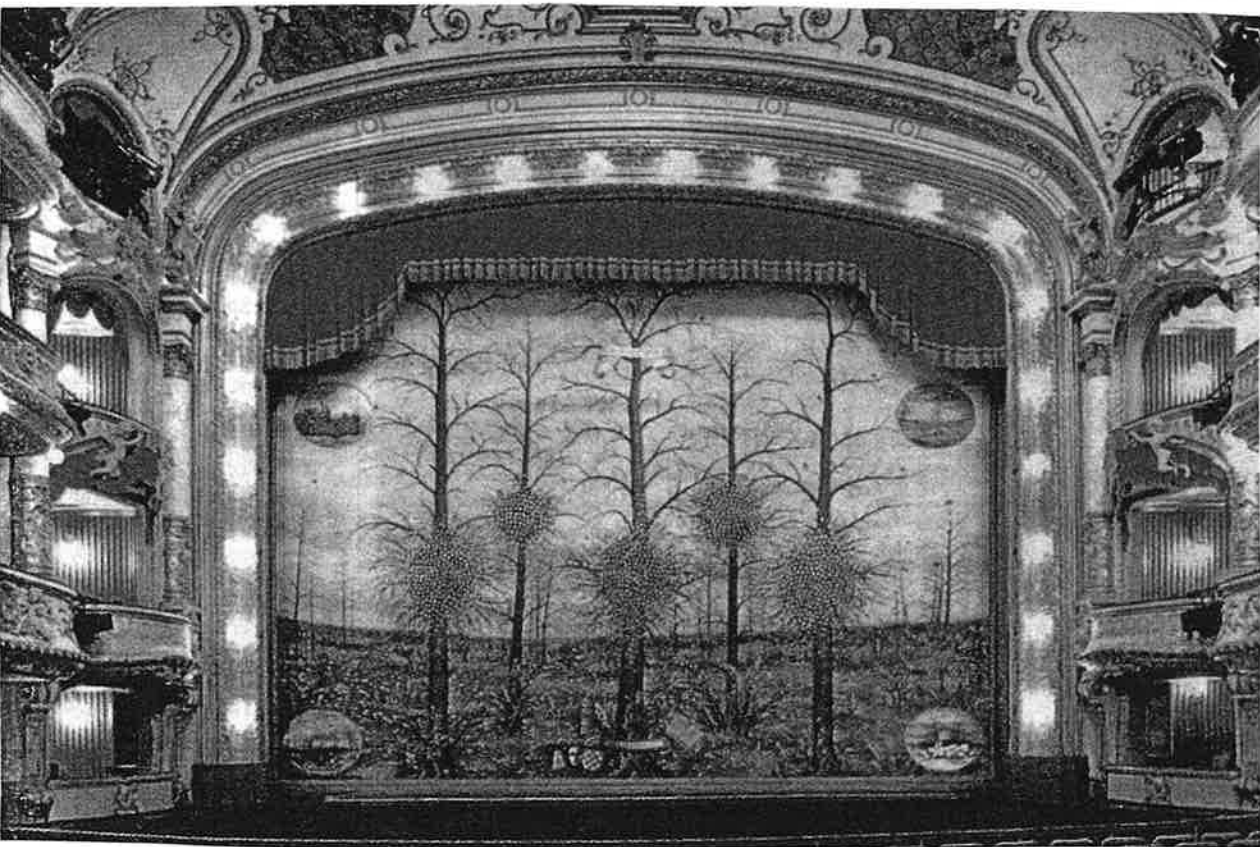
Thus began a new era in the theatrical and cultural history of Zagreb and Croatia. In more than a hundred years of its existence, much has changed around this lovely building, including the state it was in, and even its name. It witnessed three wars, but it is still standing, with doors open to all lovers of theater.

During the past decades, the building was renovated several times. The renovation of 1967 was the biggest and included some fundamental operations. It lasted more than 21 months - longer than the construction of the theater! The institution of the theater was not interrupted even during that time: performances were made in other parts of the city and even outside the city. Still, the citizens impatiently waited for the reopening, which took place on the 27th of November 1969.

Many excellent actors, opera singers and ballet dancers performed the works of domestic and foreign authors on the stage of the Croatian National Theater. The greatest directors, choreographers, composers and playwrights felt as if the Croatian National Theater was their home. They all, including

the hard-working theater staff and the theater manager as the crucial person, wrote some of the most beautiful and exciting pages of the theatrical arts of Zagreb, Croatia and Europe. The most famous world artists, actors, singers and composers were the guests of the Croatian National Theater. In the incoming decades, as in the past one hundred years, the drama, ballet and opera of the Croatian National Theater will doubtlessly provide the citizens of Zagreb and their guests with many genuine theater treats.

(Welcome to Zagreb, Winter 2002/2003)

The four seasons by Ivan Lackovic Croata, one of eight curtains in the Croatian National Theatre

Prošecimo Hrvatskom

Hrvatska povijest: Dr. Sc. Dragutin Pavličević: KRATKA POLITIČKA I KULTURNA POVIJEST HRVATSKE NAŠI LJUDI - VELIKANI EUROPSKE ZNANOSTI I KULTURE

Hrvati su relativno malobrojan narod, ali se po svojim prinosima riznici europske, pa ponegdje i svjetske znanosti, umjetnosti i kulture mogu mjeriti s mnogoljudnijim narodima od koji su neki zbog povoljnijeg geopolitičkog smještaja imali mirniju i sretniju prošlost. U ovom odlomku pobrojat ćemo ukratko samo one odličnike koji su u svoje vrijeme i svojim djelom bili poznati i izvan granica Hrvatske, u europskim razmjerima.

Jedan od prvih Hrvata koji se spominje još u 10. stoljeću bio je Dzaubar, državnik i vojskovođa na dvoru Fatimida u Tunisu. Na čelu svoje vojske zauzeo je 969. Egipat i uskoro dao podići novi grad El Kahiru, danas Kairo, glavni grad te zemlje. Drugi glasoviti Hrvat bio je Herman Dalmatin, filozof i prevoditelj s arapskog iz 12. st. Djelovao je u Španjolskoj i Francuskoj, putovao na Bliski istok i prvi upoznao Europu s djelima Abu Mashara (astronoma), Ptolomeja i s Kur'anom. U 15. st. djelovao je učenik Hrvat Ivan Stojković, profesor na sveučilištima u Parizu i Bologni, kardinal i djelatni sudionik koncila u Baselu 1430.-1434. U 15. st. istaknuo se Dubrovčanin Benedikt Kotrljić, ministar na aragonskom dvoru u Napulju, koji je na talijanskom napisao prvo europsko djelo o trgovini i knjigovodstvu (1458., a tiskano 1573.). Na hrvatskom je objavljeno tek 1989. (O trgovini i savršenom trgovcu).

U doba humanizma, tijekom 15. i 16. st. isticali su se mnogi učenici Hrvati koji su pisali na latinskom, a bavili su se znanostima ili književnošću. Jedan od najuglednijih bio je Ivan Vitez od Sredne (1405.-1472.). Studirao je u Padovi i postao protonotar i kancelar ugarsko-hrvatskog kraljevstva, nadbiskup ostrogonski i primate Ugarske. Kao uglednik na dvoru kralja Matijaša Korvina okružio se odličnicima duha, poglavito Hrvatima, a to su bili Ivan Česmički, latinski Januš Pannonius, Nikola Modruški, Martin Bylica i drugi. Vitez je jedan od najuglednijih utemeljitelja Akademije znanosti u Požunu (danas Bratislava), Sveučilišta, knjižnice i dr. Njegovi latinski govori i poslanice odlikuju se jezikom, stilom i misaonošću. Njegov suvremenik Ivan Česmički (1434.-1472.) bio je ponajbolji latinski pjesnik svoga doba, a njegova djela tiskana su i bila cijenjena u Europi. To se isto može reći i za Marka Marulića koji nastavlja tradiciju hrvatskih latinista i u 15. st. Pisao je na hrvatskom, latinskom i talijanskom, a djela su mu prevedena i na desetak europskih jezika.

I među protestantskim piscima i misliocima imali su Hrvati nekoliko poznatih predstavnika. To su Matija Vlačić Ilirik (1520.-1575.) protestantski teolog, povjesnik i bliski suradnik Martina Luthera, pokretača protestantizma. Najbolje mu je djelo Ključ Svetog pisma na latinskom (Basel 1567.). Drugi je bio Stjepan Konzul Istranin (1521.-1579.). Sa slovenskim protestantom P. Trubarom i Hrvatom Antunom Dalmatinom radi na prijevodu Biblije na hrvatski jezik, širi novo vjerovanje, osniva tiskare, u jednoj od njih, u Urachu, tiska više izdanja na latinici, cirilici i glagoljici.

Uz dva spomenuta glasovita Istranina treba svakako spomenuti i trećeg koji dolazi iz tog, sjeverozapadnog dijela Hrvatske. To je filozof, polihistor, latinist Franjo Petrić, (lat. Patricius), a možda hrvatski i Petris, Petrišević. Rodio se na otoku Cresu 1529., a umro u Rimu 1597. Smatrali su ga najvećim neoplatoničarom Europe svoga doba, a njegova dva najvažnija djela, na latinskom Nova sveopća filozofija (1593.) i istodobno na talijanskom Sretan grad, su aktualna i proučavana i danas.

U to doba djelovao je i učenik, ali kontroverzni Zagrepčanin Pavao Skalić koji je prvi uporabio naziv enciklopedija u današnjem

značenju (1559.), a na prijelazu iz 16. u 17. st. Šibenčanin Faust Vrančić (1551.-1617.), jezikoslovac, izumitelj i polihistor. On je 1595. objavio spomenuti rječnik pet najpoznatijih europskih jezika, među njima i hrvatskog, a 1615. i djelo Machinae novae (Novi strojevi) u kojima je najavio neka tehnička rješenja i strojeve, npr. padobran, do kojih će izumitelji doći mnogo kasnije. Njegov suvremenik je i Rabljanin Markantun de Dominis (1560.-1624.), pisac, teolog i znanstvenik, senjski biskup i splitski nadbiskup. U našoj povijesti je poznat zbog pokušaja rješavanja uskočkog pitanja. U sukobu Sv. Stolice i Venecije stupio je na stranu Republike, pa je morao bježati u Englesku gdje je kao prvi Hrvat dobio doktorat teologije na Sveučilištu u Cambridgeu. Bio je poznati matematičar, fizičar, optičar koga je cijenio i I. Newton, a njegova otkrića o lomu svjetlosti prethodila su otkriivanju dalekozora.

Tijekom 17. st. djelovala su četvorica velikana s područja književnosti, politologije i povijesti. To su književnik Ivan Gundulić (1589.-1638.), za kojega možemo reći da je bio hrvatski Tasso,

Ivan Gundulić

politolog Juraj Križanić (1618.-1683.), povjesničar Ivan Lucić (1604.-1679.) i polivalentni znanstvenik Senjanin Pavao Ritter - Vitezović (1652.-1713.). Budući smo o Gunduliću već prethodno nešto rekli, spomenut ćemo ovdje zasluge ostalih. Npr. Juraj Križanić "Jurko", hrvatski polihistor, politički pisac, katolički svećenik koji je krenuo u daleku Rusiju u namjeri stvaranja unije između katoličanstva i pravoslavlja, ali ga je ruski car prognao na 15 godina u Sibir gdje je napisao svoje najvažnije djelo Politika ili Razgovor ob vladateljstvu (od 1663. do 1671.). U njemu je iznio ideju o

povezivanju svih Slavena s Rusijom na čelu i bio začetnik sveslavenstva. Njemu suprotnu ideju o ujedinjenju svih Južnih Slavena pod hrvatskim imenom iznio je također polihistor, politički pisac i heraldičar Pavao Ritter - Vitezović, autor knjige na latinskom Croatia Rediviva (Oživljena Hrvatska, 1700.). I hrvatska historiografija je u 17. st. dobila svoju prvu sintezu u knjizi Ivana Lucića (Lucius) De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex, Amsterdam 1666. (O Kraljevstvu Dalmacije i Hrvatske u šest knjiga - poglavlja).

U 18. st. djelovao je vjerojatno ponajveći hrvatski znanstvenik svih vremena Ruđer Bošković (R. J. Boscovich). Bio je jedna od posljednjih humanistički obrazovanih ličnosti tadanje Europe, znanstvenik širokog raspona (fizičar, matematičar, astronom, geodet, arheolog, konstruktor i književnik). Rodom Dubrovčanin, isusovac, živio od 1711. do 1787., školovao se u Italiji, gdje je kao i u Francuskoj radio, propotovao većinu prijestolnica, bio član više akademija i dubrovački diplomat. Objavio je više zapaženih djela, npr. Filozofija prirode (na latinskom), Elementi opće matematike, O sunčanim pjegama, i dr. Neka su mu djela imala i po više izdanja u Londonu, Parizu, Rimu i dr. I Boškovića su Srbi nastojali prisvojiti poput drugih Dubrovčana pa su čak i Britanskoj enciklopediji dostavili podatak kako je taj Hrvat i isusovac, tobože, Srbin. (Naklada HIC, 1998.)

Ivan Lucić Lucius

Ruđer Bošković

Franjo Petrić